

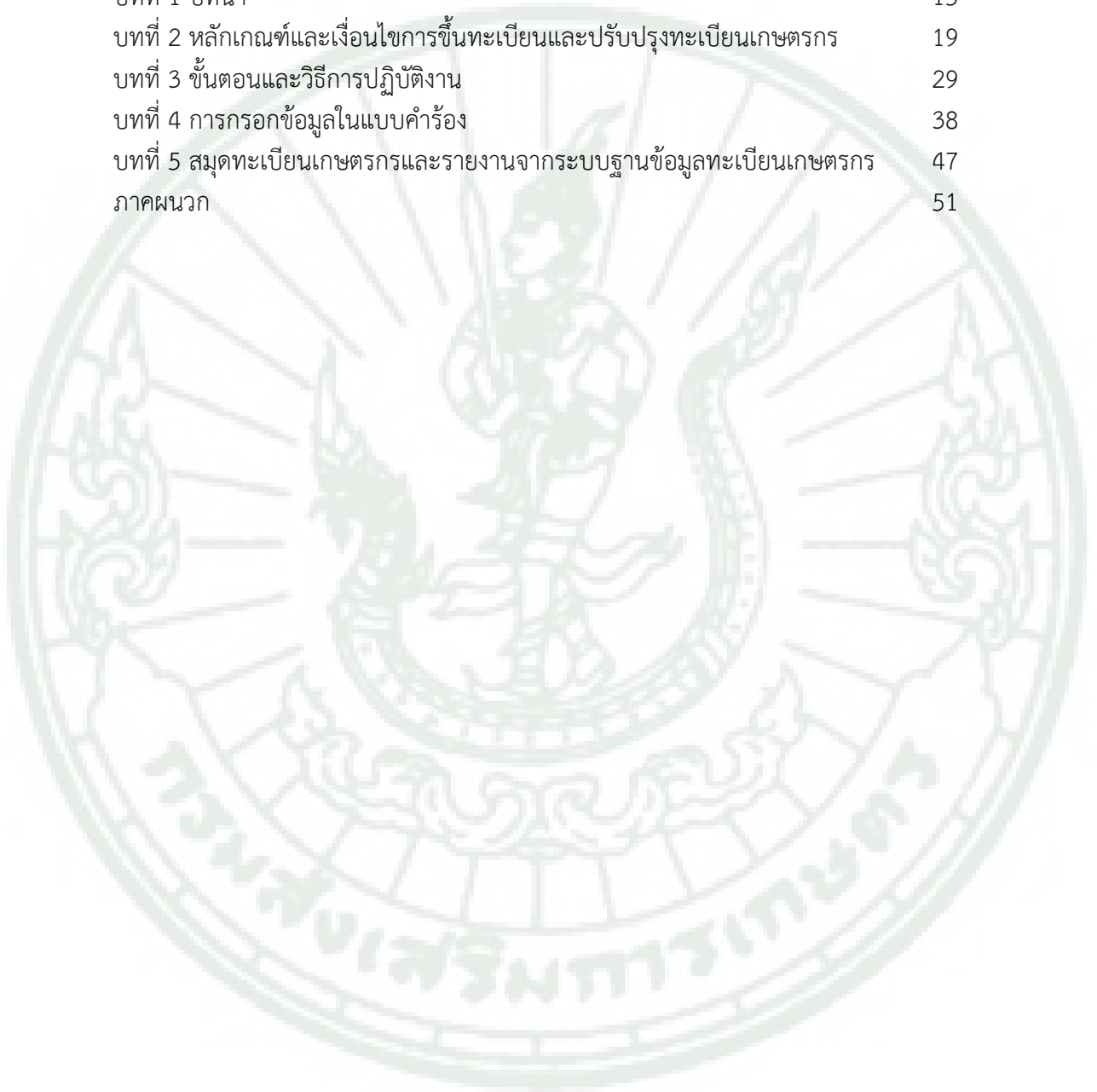
คู่มือการขึ้นทะเบียน
และปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร
ปี 2569

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พฤษภาคม 2569

สารบัญ

	หน้า
นิยามศัพท์	1
บทที่ 1 บทนำ	15
บทที่ 2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	19
บทที่ 3 ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน	29
บทที่ 4 การกรอกข้อมูลในแบบคำร้อง	38
บทที่ 5 สมุดทะเบียนเกษตรกรและรายงานจากระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	47
ภาคผนวก	51

นิยามศัพท์การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

อ้างอิงจากระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. 2567 ข้อ 6 ให้นายทะเบียนกำหนดการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เป็นไปตามที่หน่วยงานรับขึ้นทะเบียนกำหนด รายละเอียดในภาคผนวก 2

กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะหน่วยงานรับขึ้นทะเบียน จึงขอกำหนदनินยามศัพท์ในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ดังนี้

นิยามศัพท์ทั่วไป

1. เกษตรกร หมายถึง บุคคลธรรมดาที่ประกอบกิจการในด้านการเกษตร หรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการในด้านการเกษตร และได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตร

2. ครัวเรือน หมายถึง บุคคลคนเดียว หรือหลายคนที่อยู่อาศัยในบ้านหรือสถานที่อยู่เดียวกันและจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน

ทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อถูกนำไปใช้เพื่อให้ความช่วยเหลือตามมาตรการภาครัฐต่างๆ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2556 เป็นต้นมา กำหนดให้ 1 ทะเบียนบ้าน เท่ากับ 1 ครัวเรือน

3. ครัวเรือนเกษตรกร หมายถึง บุคคลในครัวเรือนคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนประกอบกิจการในด้านการเกษตร

4. ประกอบกิจการในด้านการเกษตร หมายถึง การปลูกพืช การทำนาเกลือสมุทร และการเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคหรือจำหน่ายหรือใช้งานในฟาร์ม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

ทั้งนี้ การประกอบกิจการในด้านการเกษตรที่กรมส่งเสริมการเกษตรรับขึ้นทะเบียนและการคำนวณเนื้อที่ขึ้นต่ำ รายละเอียดในบทที่ 2 และภาคผนวกที่ 8

5. นิติบุคคล หมายถึง นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการในด้านการเกษตร และได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตร

6. ผู้ขอขึ้นทะเบียน หมายถึง (1) บุคคลธรรมดา ซึ่งประกอบกิจการในด้านการเกษตรและเป็นผู้ขอขึ้นทะเบียนเกษตรกร ในนามครัวเรือน (2) บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจของนิติบุคคลให้เป็นผู้ขอขึ้นทะเบียนเกษตรกรในนามนิติบุคคล

7. หน่วยงานรับขึ้นทะเบียน หมายถึง ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนให้ดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

8. ผู้รับขึ้นทะเบียน หมายถึง เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียนแล้วแต่กรณี ให้ทำหน้าที่รับขึ้นทะเบียนเกษตรกร

9. แบบคำร้อง หมายถึง เอกสารที่นายทะเบียนกำหนดขึ้นสำหรับใช้บันทึกข้อมูลเกษตรกรเพื่อเป็นหลักฐานการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

นิยามศัพท์ในแบบ ทบก.

1. หัวหน้าครัวเรือน หมายถึง เกษตรกรที่ได้รับมอบหมายจากครัวเรือนเกษตรกรให้เป็นผู้แจ้งข้อมูลขึ้นทะเบียนหรือปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยไม่จำเป็นต้องเป็นหัวหน้าครัวเรือนตามทะเบียนบ้าน
2. อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ ในการประกอบกิจกรรมนั้นๆ กรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ที่มีเงินเดือนประจำ ให้ถือว่าอาชีพหลักคือรับเงินเดือนประจำ
3. อาชีพรอง หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาประกอบกิจกรรมรองจากอาชีพหลัก อย่างไรก็ตามมีความเป็นไปได้ว่าบุคคลอาจมีอาชีพหลัก ไม่มีอาชีพรอง
4. รับเงินเดือนประจำ หมายถึง อาชีพของบุคคลที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานบริษัท ลูกจ้างที่รับเงินเป็นรายเดือน
5. รับจ้างทางการเกษตร หมายถึง การรับจ้างดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่กับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร เช่น ไถ พรวน ปลูก ดายหญ้า สูบน้ำ ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยว โดยได้รับค่าตอบแทนทั้งที่เป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด
6. ประกอบธุรกิจการค้า หมายถึง การดำเนินกิจกรรมค้าขายภายใต้การบริหารจัดการและมีรายรับรายจ่ายของตนเอง
7. รับจ้างทั่วไป หมายถึง การรับจ้างดำเนินกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร เช่น รับจ้างก่อสร้าง รับจ้างขนส่ง เป็นต้น
8. ระบบเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm หรือ Intelligent Farm) หมายถึง การทำเกษตรสมัยใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ ด้วยการใช้เทคโนโลยีหรือหุ่นยนต์ เครื่องจักรกลทางการเกษตร ฯลฯ ที่มีความแม่นยำสูงเข้ามาช่วยในการทำงาน โดยให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด
  - 8.1 ระบบโรงเรือนอัจฉริยะ หมายถึง การนำเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะเข้ามาประยุกต์ใช้ภายในโรงเรือนเป็นระบบปิด เพื่อให้สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนได้ง่ายขึ้น เช่น อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณแสงแดดที่พืชจะได้รับ เป็นต้น ซึ่งจะถูกรักษาโดยระบบโรงเรือนเกษตรอัจฉริยะ เหมาะสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง
  - 8.2 ระบบเซ็นเซอร์อัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ
ระบบเซ็นเซอร์อัตโนมัติ หมายถึง ระบบใดๆ หรือกลไกที่สามารถเริ่มทำงานได้ด้วยตัวเอง โดยทำงานตามโปรแกรมที่วางไว้ เช่น ระบบรดน้ำอัตโนมัติ ระบบตรวจวัดความชื้นในดินโดยระบบอัตโนมัติ เป็นการใช้กลไกคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ควบคุม จะทำงานถูกต้องต่อเมื่อมีการวางแผนเป็นระบบ
  - ระบบเซ็นเซอร์กึ่งอัตโนมัติ หมายถึง ระบบที่ทำงานคล้ายกับระบบเซ็นเซอร์อัตโนมัติ แต่ไม่สามารถที่จะทำงานได้ด้วยตนเองตลอดครบวงจรของระบบ ต้องมีคนหรือระบบการทำงานอื่นๆ ที่สั่งการเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน
  - 8.3 ระบบ IoT (Internet Of things) หมายถึง การที่อุปกรณ์ต่างๆ สิ่งต่างๆ ได้ถูกเชื่อมโยงทุกอย่างอย่างสู่โลกอินเทอร์เน็ต ทำให้มนุษย์สามารถสั่งการควบคุมการใช้งานอุปกรณ์ต่างๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การเปิด-ปิด อุปกรณ์ภายในโรงเรือนเพื่อการเกษตร การสั่งการระยะไกลเพื่อควบคุมการทำงานของระบบให้น้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น
9. สมาชิกในครัวเรือน หมายถึง สมาชิกที่อยู่อาศัย กินและใช้เครื่องอุปโภคบริโภคร่วมกัน อาจเป็นสมาชิกในครัวเรือนตามทะเบียนบ้านหรืออยู่ต่างทะเบียนบ้านก็ได้

10. รายได้/หนี้สิน ทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ในปีที่ผ่านมา (พฤษภาคม 2568 ถึง เมษายน 2569)

10.1 รายได้ หมายถึง รายได้จากผลผลิตทางการเกษตรและรายได้จากแหล่งอื่นๆ ที่ได้รับในปีที่ผ่านมา (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน)

1) รายได้ในภาคเกษตร หมายถึง รายได้จากการประกอบกิจกรรมการเกษตร

2) รายได้นอกภาคเกษตร หมายถึง รายได้ที่มาจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมการเกษตร

10.2 หนี้สิน หมายถึง หนี้ที่กู้ยืมจากแหล่งเงินทุนต่างๆ ทั้งที่เป็นสถาบันการเงิน บุคคล และสถาบันต่างๆ ที่ไม่ใช่ธนาคารหรือสถาบันการเงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น นายทุน พ่อค้า ในปีที่ผ่านมา

1) หนี้สินในภาคเกษตร หมายถึง การกู้ยืมมาเพื่อการลงทุนในการประกอบกิจกรรมการเกษตร

2) หนี้สินนอกภาคเกษตร หมายถึง การกู้ยืมมาเพื่อเป็นประโยชน์นอกเหนือจากการลงทุนในการประกอบกิจกรรมการเกษตร เช่น การประกอบอาชีพอื่นๆ การบริโภค การศึกษา

11. เครื่องจักรกลการเกษตร หมายถึง เครื่องจักรที่ใช้ในงานเกษตร ซึ่งอาจมีการใช้เพื่อการอื่นด้วยก็ได้ แบ่งเป็น 8 หมวด อธิบายเฉพาะบางรายการ ดังนี้

11.1 เครื่องต้นกำลัง หมายถึง อุปกรณ์ที่ใช้เป็นต้นกำลังขับเคลื่อน หรือชุดลากเครื่องมือต่างๆ เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องยนต์เกษตรสูบเดียว รถไถเดินตาม เครื่องปั่นไฟ เป็นต้น

1) เครื่องปั่นไฟ (Generator) หมายถึง อุปกรณ์กำเนิดไฟฟ้า ต้นกำลังเป็นเครื่องยนต์ดีเซลหรือเครื่องยนต์เบนซิน

2) เครื่องยนต์เกษตรดีเซล (สูบเดียว) 9-14 แรงม้า หมายถึง เครื่องยนต์ต้นกำลังขนาด 1 สูบ ที่ใช้น้ำมันดีเซล ใช้เป็นต้นกำลังในอุปกรณ์ในการทำการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ รถไถเดินตาม เครื่องสูบน้ำ

3) เครื่องยนต์เกษตรเบนซิน หมายถึง เครื่องยนต์ต้นกำลังขนาด 1 สูบ ที่ใช้น้ำมันเบนซิน ใช้เป็นต้นกำลังในอุปกรณ์ในการทำการเกษตร เช่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องปั่นไฟ

4) เซลล์แสงอาทิตย์ หรือ เซลล์สุริยะ (Solar cell) หรือ เซลล์โฟโตวอลเทอิก (Photovoltaic cell) หมายถึง อุปกรณ์ไฟฟ้าซึ่งทำหน้าที่แปลงพลังงานแสงหรือโฟตอนเป็นพลังงานไฟฟ้า

11.2 เครื่องมือเตรียมดิน หมายถึง อุปกรณ์เตรียมดินเพื่อการเพาะปลูก ชนิดติดท้ายรถแทรกเตอร์ หรือมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัว

1) ผลไถ 3-4 จาน หรือ ไถบุกเบิก หมายถึง อุปกรณ์ต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์ ใช้ไถเตรียมดินชั้นแรก ผลไถมีจำนวน 3 หรือ 4 จาน

2) ผลไถพรวน 5-7 จาน หรือ ผลไถพวง หมายถึง อุปกรณ์ต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์ใช้ไถย่อยดิน ผลไถมีจำนวน 5 จาน 6 จาน หรือ 7 จาน

3) ไถระเบิดดินดาน (ริบเปอร์) หมายถึง อุปกรณ์ต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์ ใช้ไถทำลายชั้นดินดาน ขาไถระเบิดดินดานมีจำนวน 1 – 5 ขา

4) ไถหัวหมู หมายถึง อุปกรณ์ต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์ ใช้ไถเตรียมดินชั้นแรก ผลไถมีจำนวน 1 จานขึ้นไป

5) พรวน 2 แถว หมายถึง อุปกรณ์ต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์ ใช้ไถย่อยดิน จานพรวน มีจำนวน 20 จานขึ้นไป

6) รถดีดิน (แบบตีนตะขาบ) หมายถึง เครื่องต้นกำลังที่ใช้ขับเคลื่อนเครื่องเตรียมดินแบบโรตารี เคลื่อนที่โดยล้อแบบตีนตะขาบ

7) จอบหมุน (โรตารี) ติดท้ายรถแทรกเตอร์ หมายถึง อุปกรณ์ต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์ใช้ไถย่อยดินทำงานในลักษณะการหมุนตีดิน โดยต่อพ่วงจากเพลลาอำนาจกำลังของรถแทรกเตอร์

8) เครื่องมือปรับหน้าดิน (Land Leveling) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการผิวหน้าดินเดียวกันที่ยังมีความต่างระดับ ให้มีความราบเรียบและมีระดับที่สม่ำเสมอมากขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดการเพาะปลูกดีขึ้น ต้นพืชมีการเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอทั้งแปลง

11.3 เครื่องปลูก/เครื่องมือหยอด หมายถึง เครื่องปลูก หรือเครื่องหยอด ชนิดติดท้ายรถแทรกเตอร์ หรือมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัว

1) เครื่องเพาะกล้า หมายถึง เครื่องมือที่ทำการผลิตกล้าข้าวใช้กับเครื่องดำนา

2) รถดำนาแบบเดินตาม หมายถึง อุปกรณ์ที่ใช้ในการปลูกกล้าข้าว ใช้คนเดินตามเครื่องปลูก เครื่องต้นกำลังเป็นเครื่องยนต์สูบเดียว

3) รถดำนาแบบนั่งขับ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปลูกกล้าข้าว เครื่องต้นกำลังเป็นเครื่องยนต์สูบเดียว ใช้คนนั่งขับเครื่องปลูก เครื่องยนต์ต้นกำลังมีจำนวน 2-3 สูบ

4) เครื่องหยอดข้าว หมายถึง อุปกรณ์ใช้ในการปลูกข้าว แบบติดท้ายรถไถเดินตาม หรือติดท้ายรถแทรกเตอร์

5) เครื่องพ่น/หว่านข้าว หมายถึง อุปกรณ์ใช้ในการปลูกข้าวแบบเครื่องยนต์สะพายหลัง ทำงานโดยอาศัยแรงลมจากเครื่องยนต์ในการหว่านข้าว หรือแบบที่ใช้ต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์

6) เครื่องปลูกมันสำปะหลัง หมายถึง อุปกรณ์ใช้ในการปลูกท่อนพันธุ์มันสำปะหลังต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์

7) เครื่องปลูกอ้อย หมายถึง อุปกรณ์ใช้ในการปลูกท่อนพันธุ์อ้อยต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์

8) เครื่องปลูกข้าวโพด หมายถึง อุปกรณ์ใช้ในการปลูกข้าวโพดต่อพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์

11.4 เครื่องมือดูแลรักษา หมายถึง เครื่องมือดูแลรักษาพืช ประเภทเครื่องพ่นยา เครื่องใส่ปุ๋ย ฯลฯ ชนิดติดท้ายรถแทรกเตอร์ หรือ มีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัว

1) โดรน (DRONE) หมายถึง เครื่องมือที่จัดอยู่ในประเภทอากาศยานไร้คนขับ พัฒนาคำมาใช้ในหลายรูปแบบ เช่น การนำโดรนมาติดกล้องเพื่อสามารถถ่ายภาพมุมสูง เก็บข้อมูลภูมิศาสตร์ โดรนปฏิบัติการพ่นสารเคมี ปุ๋ย ฮอริโมนพืช เป็นต้น

2) เครื่องตัดหญ้า หมายถึง เครื่องช่วยตัดและลดความสูงของหญ้า

3) เครื่องสางใบอ้อย หมายถึง เครื่องที่ใช้สางใบอ้อย จะทำก่อนการเก็บเกี่ยวอ้อยประมาณ 2 เดือน เพื่อให้แรงงานเข้าตัดอ้อยได้สะดวก โดยไม่ต้องเผา

11.5 เครื่องมือเก็บเกี่ยว

1) เครื่องตัดอ้อยเป็นลำ หมายถึง เครื่องตัดอ้อยที่ไม่มีระบบตัดเป็นท่อนสั้นๆ ต่อพ่วงกับรถแทรกเตอร์

2) รถตัดอ้อยเป็นท่อน หมายถึง รถตัดอ้อยที่มีระบบตัดเป็นท่อน

11.6 เครื่องสูบน้ำ

1) เครื่องสูบน้ำใช้เครื่องยนต์ หมายถึง เครื่องสูบน้ำที่ใช้ต้นกำลังเป็นเครื่องยนต์เบนซิน หรือเครื่องยนต์ดีเซล

2) เครื่องสูบน้ำใช้ไฟฟ้า หมายถึง เครื่องสูบน้ำที่ใช้ต้นกำลังเป็นมอเตอร์ไฟฟ้า

3) เครื่องสูบน้ำ หมายถึง บ่อบาดาล/บ่อดอก เครื่องสูบน้ำที่สูบน้ำจากน้ำใต้ดิน

11.7 รถบรรทุกการเกษตร ไม่รวมถึงรถกระบะ (รถปิ๊กอัพ)

11.8 เครื่องมือหลังการเก็บเกี่ยว

เครื่องสับย่อย หมายถึง เครื่องลดขนาดเศษกิ่งไม้ใบไม้ให้เล็กลงเพื่อเหมาะแก่การนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ทำปุ๋ย ถ่านอัดแท่ง อาหารสัตว์ เป็นต้น

12. แปลง หมายถึง ฝืนที่ดินที่ประกอบการเกษตรขนาดย่อมสุดที่สามารถจำแนกได้ ในกรณีเอกสารสิทธิ์ฉบับเดียวแต่มีการแบ่งแยกที่ดินประกอบการเกษตรกันอย่างชัดเจน ให้จำแนกเอกสารสิทธิ์ฉบับนั้น ออกเป็นคนละแปลง

13. การถือครองที่ดิน หมายถึง สิทธิในการครอบครองหรือใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตร ในลักษณะต่างๆ ของผู้ถือครอง อาจเป็นเนื้อที่ของตนเอง หรือเป็นเนื้อที่ไม่ใช่ของตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ของครัวเรือน เช่า และอื่นๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

13.1 ของครัวเรือน หมายถึง ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมายหรือเอกสารแสดงว่าได้เข้าถือครอง เช่น โฉนด น.ส.4 น.ส.3 ส.ป.ก.4-01 ส.ค.1 กสน.5 และ สทก.1 เป็นต้น ที่ครอบครองโดยคนในครัวเรือน

13.2 เช่า หมายถึง ที่ดินที่เช่าจากผู้อื่นโดยจ่ายค่าเช่าเป็นเงินสดหรือผลผลิต ตามแต่จะตกลง หรือทำสัญญากับเจ้าของที่ดิน

13.3 อื่นๆ หมายถึง ที่ดินที่ผู้ถือครองเข้าไปทำการเกษตร โดยไม่มีกรรมสิทธิ์หรือไม่ได้จ่ายค่าเช่า เช่น ที่ดินที่บุคคลอื่นอนุญาตให้ทำประโยชน์ได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน

14. นิยามศัพท์เอกสารสิทธิ์ในที่ดิน หมายถึง ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมายหรือเอกสารที่แสดงว่าได้เข้าถือครอง เช่น โฉนด น.ส.4 น.ส.3 ส.ป.ก.4-01 ส.ค.1 กสน.5 และ สทก.1 เป็นต้น โดยความหมายของเอกสารสิทธิ์บางชนิด ดังนี้

14.1 น.ส.3 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือ มาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ได้ให้ความหมายว่าเป็น หนังสือรับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว จะต้องเป็นที่ดินที่ผู้มีสิทธิ์ในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว และเป็นที่ดินที่สามารถออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ได้ตามกฎหมาย คือ จะต้องไม่ใช่ที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ที่ชายตลิ่ง ที่เขา ที่ภูเขา ที่เกาะ ในการดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกให้แก่ผู้ครอบครองที่ดินที่ได้ทำประโยชน์ในที่ดินครบตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีความสำคัญแก่ราษฎรเป็นอย่างมากเพราะสามารถจะใช้เป็นหลักฐานในการแสดงการครอบครองของเจ้าของที่ดิน แต่การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์จะต้องมีการรังวัดตรวจสอบจำนวนเนื้อที่ให้แน่นอนและมีการปักหลักกำหนดเขตที่ดิน โดยหนังสือรับรองการทำประโยชน์มี 3 แบบ ดังนี้

- (1) แบบ น.ส.3 ก. ใช้ในการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ
- (2) แบบ น.ส.3 ข. ใช้ในการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่ไม่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ
- (3) แบบ น.ส.3 ใช้ในการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่อื่นนอกจากที่ระบุไว้ข้างต้น

14.2 ส.ป.ก.4 คือ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินในที่ของรัฐไม่ใช่เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน จะไม่สามารถโอนสิทธิ์การทำประโยชน์ในพื้นที่ให้แก่บุคคลอื่นได้ ยกเว้น คู่สมรส บุตร เท่านั้น มีแบบต่างๆ เช่น ส.ป.ก. 4-01 / ส.ป.ก. 4-01 ก / ส.ป.ก. 4-01 ข / ส.ป.ก. 4-01 ค / ส.ป.ก. 4-14 ก / ส.ป.ก. 4-18 ข / ส.ป.ก. 4-28 ก / ส.ป.ก. 4-28 ข

14.3 กสน. เป็นหนังสือแสดงการทำประโยชน์ ซึ่งออกให้เกษตรกร ตาม พ.ร.บ. จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 การได้สิทธิ์ในที่ดินของสมาชิกนิคมสหกรณ์ การจัดการที่ดินลักษณะนี้กฎหมายมุ่งที่จะให้สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินที่ได้รับกรรมสิทธิ์ที่ดิน (โฉนดที่ดินหรือตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว) หรือสิทธิ์ครอบครอง (น.ส.3) เมื่อสมาชิกนิคมสหกรณ์นั้นๆ ปฏิบัติตามกฎหมายไว้ คือ

- (1) เมื่อสมาชิกนิคมสหกรณ์ได้ทำประโยชน์ที่ดินแล้ว
- (2) เป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
- (3) ชำระเงินค่าช่วยทุนรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว
- (4) ชำระหนี้เกี่ยวกับกิจการของนิคมให้แก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว

สมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ทั้ง 4 ข้อ ดังกล่าว กรมส่งเสริมสหกรณ์จะออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ให้แก่สมาชิกนิคมสหกรณ์นั้น ๆ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วสมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้นั้นก็สามารถนำหลักฐานดังกล่าวไปออกโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. 3 ผู้ได้มาซึ่งที่ดินจะโอนที่ดินไปให้ผู้อื่นไม่ได้ นอกจากตกทอดทางมรดกหรือโอนไปยังสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกอยู่ และภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีด้วย

14.4 น.ค. มี 2 แบบ คือ น.ค.1 และ น.ค. 3

- (1) น.ค. 1 คือ ที่ดินเขตนิคม การเข้าครอบครองทำประโยชน์ กรรมสิทธิ์เป็นของรัฐ
- (2) น.ค. 3 เป็นเอกสารที่ออกสืบเนื่องจาก น.ค.1 ซึ่งเป็นหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์

ในเขตนิคมสร้างตนเอง โดยกรมประชาสัมพันธ์ (ปัจจุบันกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) จะเป็นผู้ออกให้ กับบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสมาชิกนิคมตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ต่อมาเมื่อสมาชิกของนิคมได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตเกินกว่า 5 ปี ได้ชำระเงินช่วยทุนที่รัฐบาลได้ลงไปแล้ว และชำระหนี้สินเกี่ยวกับกิจการนิคมให้ทางราชการแล้ว ก็จะได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ 13 (น.ค.3) เป็นหลักฐาน สมาชิกนิคมสร้างตนเองที่ได้รับ หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.3) แล้ว มาตรา 11 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 บัญญัติให้สามารถนำหลักฐานดังกล่าวขอโฉนดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ ถ้าเป็นการขออนุญาตโฉนดที่ดินเฉพาะรายตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จะต้องยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือสำนักงานที่ดินส่วนแยกที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ในเขตอำนาจถ้าเป็นการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินตามมาตรา 58 ทวิ วรรคสอง (1) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เข้าไปดำเนินการเดินสำรวจจริงวัดออกโฉนดที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเอง และได้เข้าไปทำการสำรวจจริงวัดถึงที่ดินของผู้ใด หากผู้นั้นมีหลักฐาน น.ค.3 ก็สามารถนำ น.ค.3 เป็นหลักฐานในการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินได้ โฉนดที่ดินที่ได้ออกจากหลักฐาน น.ค.3 จะถูกกำหนดห้ามโอน 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับโฉนดที่ดิน เว้นแต่ตกทอดทางมรดก และในกำหนดเวลาห้ามโอนนี้ที่ดินไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดี ทั้งนี้ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511

14.5 ส.ท.ก. คือ หนังสืออนุญาตให้ทำประโยชน์ได้ถูกต้องตามกฎหมายในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ เป็นการชั่วคราว ได้คราวละ 5 ปี ออกโดยกรมป่าไม้ สามารถตกทอดได้ทางมรดก แบ่งเป็น

- (1) ส.ท.ก. 1 ก. อนุญาตให้ทำประโยชน์ ได้ไม่เกิน 20 ไร่ ไม่เสียค่าธรรมเนียมในคราวแรก
- (2) ส.ท.ก. 2 ก. คือ ที่ ส.ท.ก. 1 ก แต่เสียค่าธรรมเนียม ในคราวต่อมา

ดังนั้น หาก ส.ท.ก. 1 ก ฉบับใดที่มีอายุเกิน 5 ปี ในวันที่ขึ้นทะเบียนให้สันนิษฐานว่าอาจเปลี่ยนแปลงเป็น ส.ท.ก.2 ก ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบให้ละเอียด สำหรับ ส.ท.ก.1 ขออนุญาตเพื่อการปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นทำประโยชน์ ไม่เกิน 35 ไร่ และไม่ควรมีไม้ยืนต้นน้อยกว่า 20 ต้นต่อไร่

14.6 ส.ค.1 คือใบแจ้งการครอบครองที่ดิน เป็นหลักฐานว่าตนครอบครองที่ดินแปลงใดอยู่ (ปัจจุบันไม่มีการแจ้ง 1 ส.ค. 1 อีกแล้ว) ส.ค. 1 ไม่ใช่หนังสือแสดงสิทธิ์ที่ดิน เพราะไม่ใช่หลักฐานที่ทางราชการออกให้ เพียงแต่เป็นการแจ้งการครอบครองที่ดินเท่านั้น ดังนั้น ส.ค. 1 จึงทำการโอนกันได้เพียงแต่แสดงเจตนา สละการครอบครองเท่านั้น และไม่ยึดถือ พร้อมส่งมอบให้ผู้รับโอนก็ถือว่าเป็นการโอนกันโดยชอบแล้ว ผู้มี ส.ค.1 มีสิทธิ์นำมาขอออกโฉนด หรือ น.ส.3 น.ส.3 ก และ น.ส.3 ข ได้ตามเงื่อนไขของทางราชการ

15. พื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ หมายถึง พื้นที่ที่เกษตรกรมีการทำกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ แต่อนุโลมให้เกษตรกรสามารถขึ้นทะเบียนได้ เพื่อให้ทราบสถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกร และ ประเมินการผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยจะต้องมีผู้นำชุมชนเป็นผู้รับรองการ เข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ และเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนต้องไม่อ้างกรรมสิทธิ์ หรือถือครองพื้นที่นั้น ทั้งนี้ ให้รวมถึง พื้นที่ในเขตป่าไม้ ป่าอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชายเลน และให้หมายรวมถึงประเภทเอกสาร ดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) แบบหมายเลข 2
- (2) ส.ป.ก. 4
- (3) ส.ป.ก. 4-98
- (4) ส.ป.ก. / สร 5 ก
- (5) ส.ท.ก. 2
- (6) ปส. 29
- (7) ช.ส. 4
- (8) ส.ธ. 1
- (9) หนังสือรับรองของหน่วยงานราชการทหาร
- (10) แบบ ทบ.9
- (11) หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินของรัฐแก้ไขความยากจน
- (12) บันทึกข้อตกลงการใช้ที่ดินของส่วนราชการ
- (13) ใบรับเงินบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. 5 / ภ.บ.ท. 6 และ ภ.บ.ท. 11
- (14) แบบบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส.3)
- (15) พื้นที่มีเอกสารสิทธิ์แต่ไม่สามารถนำเอกสารหลักฐานซึ่งแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือหนังสือ

อนุญาตจากเจ้าของที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตจากหน่วยงานราชการ ให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ที่เกษตรกรได้ เข้าครอบครองทำกิจกรรมการเกษตรอยู่ มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ได้

หากมีการประมวลผลจัดส่งข้อมูลเพื่อเข้าร่วมโครงการ มาตรการต่างๆ พื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์และ ประเภทเอกสารที่อยู่ในกลุ่มนี้ จะถูกจัดอยู่ในกลุ่มไม่มีเอกสารสิทธิ์ ซึ่งจะได้รับสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ มาตรการ หรือไม่ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการ มาตรการนั้นๆ

16. เขตชลประทาน หมายถึง เขตพื้นที่ของการพัฒนาทรัพยากรน้ำ โดยการจัดสรรน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม ดังนั้น พื้นที่การเกษตรจึงถูกตีความให้อยู่ในหรือนอกเขตชลประทาน อย่างไม่อย่างหนึ่งเท่านั้น

16.1 นอกเขตชลประทาน หมายถึง พื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชที่อยู่นอกเขตชลประทาน

16.2 ในเขตชลประทาน หมายถึง พื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชที่อยู่ในเขตที่มีชลประทาน

17. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร หมายถึง แหล่งน้ำที่เกษตรกรสามารถนำไปใช้เพื่อการเพาะปลูกในแต่ละแปลงปลูกในปีการผลิตที่ผ่านมาว่าเป็นของตนเองหรือเป็นของสาธารณะ ซึ่งแต่ละแปลงปลูกสามารถมีแหล่งน้ำมากกว่า 1 แหล่ง

17.1 บ่อน้ำตื้น หมายถึง แหล่งน้ำผิวดินที่สามารถขุดนำน้ำมาใช้รวมถึงลักษณะบ่อน้ำที่ใส่ปลอกซีเมนต์ ไม้ คอนกรีต หรือบ่อดินถาวรที่ใช้เป็นประจำ

17.2 บ่อบาดาล หมายถึง รูหรือปล่องที่เจาะถึงชั้นน้ำใต้ดิน ที่สามารถนำน้ำขึ้นมาใช้มีความลึกจากผิวดิน ไม่น้อยกว่า 10 เมตร

17.3 สระน้ำ หมายถึง แหล่งน้ำผิวดินที่ถูกกักเก็บในพื้นที่ลุ่ม สระที่ขุดเป็นที่เก็บกักน้ำ

17.4 ไม่มีแหล่งน้ำสำหรับเพาะปลูก หมายถึง พื้นที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำในการเพาะปลูกทั้งที่เป็นของตนเอง และแหล่งน้ำสาธารณะ

18. วิธีการให้น้ำ

18.1 สปริงเกลอร์ หมายถึง ระบบให้น้ำแบบฝนโปรย ฉายน้ำเป็นวงกว้าง ประมาณ 9 - 24 เมตร

18.2 มินิสปริงเกลอร์ หมายถึง ระบบให้น้ำแบบฝนโปรย ฉายน้ำเป็นวงกว้าง ประมาณ 4 - 8 เมตร

18.3 น้ำหยด หมายถึง ระบบการให้น้ำแบบเฉพาะจุด เป็นระบบที่ใช้แรงดัน 5 - 10 เมตร

อัตราการไหลของหัวปล่อยน้ำ 2 - 8 ลิตรต่อชั่วโมง

19. ค่าพิกัดภูมิศาสตร์ที่ตั้งแปลง/ฟาร์ม ในระบบทะเบียนเกษตรกร คือ ค่าตัวเลข X Y และ Zone (ในระบบพิกัดแบบ UTM) หรือ ค่าตัวเลข ละติจูด (Latitude) ลองจิจูด (Longitude) (ในระบบพิกัดแบบ GCS) ที่เป็นค่าบอกตำแหน่งบนพื้นผิวโลกของแปลงกิจกรรมที่มาขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยได้ค่าพิกัดจากเครื่อง GPS /GPS Application ในโทรศัพท์ Smartphone / โปรแกรมสารสนเทศภูมิศาสตร์อื่นๆ เช่น QGIS, Google Earth เป็นต้น

พิกัดระบบ UTM พื้นที่ประเทศไทยส่วนใหญ่จะอยู่ใน Zone 47 โดยมีค่าตัวเลขโดยประมาณของค่า X ตั้งแต่ 320,000 จนถึง 820,000 และค่า Y ตั้งแต่ 618,000 จนถึง 2,227,000 ส่วนพื้นที่ที่อยู่ใน Zone 48 จะเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้บางส่วน จะมีค่าตัวเลขโดยประมาณของค่า X ตั้งแต่ 180,000 จนถึง 569,000 และค่า Y ตั้งแต่ 666,000 จนถึง 2,040,000 ตัวอย่างค่าพิกัดกลางแปลงเพาะปลูกของเกษตรกรที่จังหวัดนครสวรรค์ มีค่า X : 620306 Y : 1735351 Zone = 47 และค่าพิกัดกลางแปลงเพาะปลูกของเกษตรกรที่จังหวัดมหาสารคาม มีค่า X : 318309 Y : 1789832 Zone = 48

พิกัดระบบ GCS (ละติจูด ลองจิจูด) จะไม่มีการรอกค่า Zone จะกรอกเพียงค่า ละติจูด (Latitude) และ ลองจิจูด (Longitude) **ที่เป็นหน่วยทศนิยม 4 ตำแหน่งขึ้นไปเท่านั้น** ซึ่งค่าละติจูดนั้น มีค่าระหว่าง 5.5000 – 20.5000 ส่วนค่าลองจิจูดนั้น มีค่าระหว่าง 96.5000 – 106.0000 ตัวอย่างค่าพิกัดกลางแปลง เพาะปลูกของเกษตรกรที่จังหวัดนครราชสีมา มีค่าละติจูด = 15.0612 และค่าลองจิจูด = 102.0845

ตารางแสดงค่าพิกัดที่ครอบคลุมพื้นที่และโซนที่ครอบคลุมจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย

	Zone 47	Zone 48
ค่าพิกัด X	ระหว่าง 320,000 - 820,000	ระหว่าง 180,000 - 569,000
ค่าพิกัด Y	ระหว่าง 618,000 - 2,227,000	ระหว่าง 666,000 - 2,040,000
จังหวัดภายใน ZONE	จังหวัดภายใน สสก.1 ทั้งหมด	จังหวัดภายใน สสก.4 ยกเว้น จ.เลย (บางส่วน) จ.หนองบัวลำภู (บางส่วน) จ.ขอนแก่น (บางส่วน) จ.ชัยภูมิ (บางส่วน) จ.นครราชสีมา (บางส่วน)
	จังหวัดภายใน สสก.2 ทั้งหมด	
	จังหวัดภายใน สสก.3 ยกเว้น จ.ตราด (ทั้งจังหวัด) จ.ปราจีนบุรี (บางส่วน) จ.จันทบุรี (บางส่วน) จ.สระแก้ว (บางส่วน)	
	จังหวัดภายใน สสก.5 ยกเว้น จ.นครราชสีมา (บางส่วน)	
	จังหวัดภายใน สสก.6 ทั้งหมด	

ระบบพิกัด GCS (Latitude,Longitude)	
ละติจูด	ระหว่าง 5.5000 – 20.5000
ลองจิจูด	ระหว่าง 96.5000 – 106.0000

20. สวนเดี่ยว หมายถึง การเพาะปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นรวมถึงพืชกลุ่มอื่นๆ ที่มีการเพาะปลูกชนิดเดียว ในแปลง/พื้นที่นั้นๆ มีอาณาเขตของสวนเด่นชัด สามารถบอกจำนวนต้นและเนื้อที่ของไม้ผล ไม้ยืนต้นได้

21. สวนแซม หมายถึง การปลูกพืชตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปบนพื้นที่เดียวกันในเวลาเดียวกัน โดยปลูกพืชแซม ลงในระหว่างแถวของพืชหลัก

การพิจารณาสวนแซม (ไม้ผลไม่ยืนต้นเป็นพืชหลัก ปลูกแซมด้วยพืชอายุสั้น-พืชล้มลุก)

1) พืชแซมที่ต้องการแสงมาก เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หญ้าเลี้ยงสัตว์ สับปะรด ปลูกแซมได้ไม่เกิน 4 ปีแรกของการปลูกพืชหลัก กรณีพืชแซมที่เป็นพืชเกื้อกูลกันจะไม่กำหนดระยะเวลาการแซม

2) การคิดพื้นที่ปลูกของพืชแซม

- กรณีพืชหลัก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ไม่ยืนต้น แซมด้วยพืชอายุสั้น (เฉพาะพืชแซมที่ต้องการแสงมาก เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หญ้าเลี้ยงสัตว์ สับปะรด) หรือพืชอายุมากกว่า 1 ปี หรือไว้หน่อไว้ตอ สามารถคงพื้นที่ 1 - 4 ปี โดยคิดที่ร้อยละ 80 ของพื้นที่ปลูกของพืชหลัก

- กรณีพืชหลักเป็นไม้ผล ไม่ยืนต้น ต่างๆ เช่น มังคุด มะพร้าว แซมด้วยพืชที่เกื้อกูลกัน สามารถปลูกได้เต็มพื้นที่

22. สวนผสม หมายถึง การเพาะปลูกพืชหลายชนิดปะปนกัน ในพื้นที่เดียวกัน มีอาณาเขตของสวนที่แน่นอน แต่ระยะปลูกของพืชแต่ละชนิดไม่แน่นอน และอาจมีการเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมด้วย การคิดพื้นที่ปลูกของสวนผสมหากเป็นไม้ผลไม่ยืนต้นให้นับเป็นจำนวนต้น

23. การเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ หมายถึง แมลงที่สามารถนำมาเลี้ยงแล้วสร้างรายได้และเป็นอาชีพให้แก่เกษตรกร สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งระดับชุมชนและระดับประเทศได้ และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ได้แก่ ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง ครั่ง และจิ้งหรีด เป็นต้น อธิบายเฉพาะบางรายการ ดังนี้

23.1 ประเภทของแมลงเศรษฐกิจ

1) ผึ้งพันธุ์ (European honey bee) หมายถึง ผึ้งที่มีถิ่นกำเนิดในทวีปยุโรปและแอฟริกา นิยมเลี้ยงกันเชิงพาณิชย์ทั่วโลก เพื่อผลิตน้ำผึ้ง ช่วยผสมเกสร และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เป็นผึ้งที่สร้างรวงหลายรวง มีขนาดลำตัวใหญ่กว่าผึ้งโพรงแต่เล็กกว่าผึ้งหลวง สามารถแยกขยายพันธุ์ผึ้งได้ปริมาณมาก เก็บน้ำผึ้งได้ปริมาณมาก และเคลื่อนย้ายรังไปตามแหล่งอาหารได้

2) ผึ้งโพรง (Indian honey bee) หมายถึง ผึ้งพื้นเมืองของไทย ชอบอาศัยในที่มีด สร้างรวงหลายรวง มีขนาดลำตัว

เล็กกว่าผึ้งพันธุ์ แต่ใหญ่กว่าผึ้งมัม เลี้ยงไว้ช่วยผสมเกสรและเก็บน้ำผึ้ง

3) ผึ้งชันโรง หรือชันโรง (Stingless bee) หมายถึง แมลงที่อยู่ในวงศ์เดียวกับผึ้ง ไม่มีเหล็กใน นิยมเลี้ยงเป็นแมลงช่วยผสมเกสร และเก็บน้ำผึ้งชันโรง

4) จิ้งหรีด (Cricket) หมายถึง แมลงชนิดหนึ่งที่มิ่วงจรชีวิตสั้น เลี้ยงง่ายและขยายพันธุ์ได้เร็ว นิยมเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคเป็นอาหาร และใช้เลี้ยงสัตว์ มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ชนิดที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ จิ้งหรีดทองคำ จิ้งหรีดทองแดง และจิ้งหรีดบ้าน เป็นต้น

5) ครั่ง (Lac) หมายถึง เพี้ยชนิดหนึ่งที่อาศัยดูดน้ำเลี้ยงจากต้นไม้ แล้วขับถ่ายยางเหนียวสีแดงออกมาหุ้มตัวเป็นเกราะป้องกันตัวเองรอบกิ่งไม้ เมื่อสารแข็งตัวจะกลายเป็นครั่งดิบ ซึ่งประกอบด้วย เรซิน ขี้ผึ้ง สีแดงเป็นสารเคลือบธรรมชาติ ใช้ทำเชลแล็ก สีย้อมผ้า แคปซูลยา และเป็นส่วนประกอบของเวชสำอาง เป็นต้น

23.2 การเคลื่อนย้ายรังผึ้ง

การเคลื่อนย้ายรังผึ้ง หมายถึง กระบวนการขนย้ายรังผึ้งจากสถานที่ตั้งรังเดิมไปยังแหล่งอาหารของผึ้ง โดยมีการจัดการควบคุมอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผึ้งสามารถเข้าถึงแหล่งอาหารจากพืชที่อุดมสมบูรณ์ เช่น ดอกลำไย ดอกลิ้นจี่ ดอกทานตะวัน ดอกสบเสื่อ ดอกงา ดอกข้าวโพด ดอกปาล์มน้ำมัน ดอกไมยราบ เป็นต้น หรือในช่วงฤดูดอกไม้บานของพืชที่ให้น้ำหวาน ผึ้งก็จะสามารถเก็บน้ำผึ้งได้ปริมาณมาก ซึ่งจะรวมถึงการเคลื่อนย้ายเพื่อหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง เช่น ขาดแคลนอาหาร มีโรคและศัตรูผึ้งรบกวน และมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรือเพื่อการจัดการฟาร์มเชิงเศรษฐกิจและการให้บริการช่วยผสมเกสรแก่ภาคการเกษตร

ปฏิทินการเคลื่อนย้ายรังผึ้ง

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. เคลื่อนย้ายรังเพื่อเพิ่มจำนวนประชากรและรัง					←					→		
2. เคลื่อนย้ายรังเพื่อเก็บผลผลิตน้ำผึ้ง	←											→
3. เคลื่อนย้ายรังเพื่อช่วยผสมเกสรพืชเศรษฐกิจ	←											→
4. เคลื่อนย้ายรังเพื่อป้องกันโรคแมลงศัตรูผึ้ง และสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (หลีกเลี่ยง)	←											→

หมายเหตุ 1. เมื่อมีการเคลื่อนย้ายรังไปตั้งยังพื้นที่ใหม่ ให้เกษตรกรถ่ายภาพการตั้งรัง เพื่อเป็นหลักฐาน และแจ้งผู้นำชุมชนทันที เมื่อตั้งรังเสร็จ

2. ปรับปรุงการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ณ สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ตั้งรังใหม่ หรือแจ้งผ่านแอปพลิเคชัน Farmbook ภายใน 1 - 3 วัน หลังจากตั้งรังเสร็จ และระบุระยะเวลาการตั้งรัง

3. เมื่อย้ายรังกลับให้แจ้งปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในพื้นที่เดิมทันที

24. เกษตรกรรมยั่งยืน (Sustainable agriculture) หมายถึง การทำการเกษตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค เป็นมิตรกับสภาพแวดล้อม และความสมดุลของสภาพธรรมชาติ เป็นระบบการผลิตทางการเกษตรหรือระบบฟาร์มในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับภูมิโนเวศของแต่ละพื้นที่ จัดเป็นระบบการผลิตที่เหมาะสม (Appropriate production system) ซึ่งจำแนกตามลักษณะการผลิตว่าจะเน้นหนักด้านใด หรือมีจุดเด่นที่ต่างกันอย่างใด มีรูปแบบระบบเกษตรกรรม 5 รูปแบบ ได้แก่

24.1 เกษตรผสมผสาน (Integrated farming) เน้นกิจกรรมการผลิตมากกว่าสองกิจกรรมขึ้นไปในเวลาเดียวกัน และกิจกรรมเหล่านี้เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้มากขึ้นจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินที่มีจำกัด ในไร่นาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- มีกิจกรรมการเกษตรตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป ต้องทำในเวลาและสถานที่เดียวกัน

- เกิดการเกี่ยวเนื่องกันอย่างต่อเนื่องระหว่างกิจกรรม เช่น พืชกับพืช ปลากับปลา สัตว์กับปลา

พืชกับสัตว์ ฯลฯ

- ก่อให้เกิดความมั่นคงด้านรายได้ มีรายได้สม่ำเสมอ

24.2 เกษตรอินทรีย์ (Organic farming) เน้นหนักการใช้วิธีการจัดการภายในฟาร์ม โดยเฉพาะการใช้ปัจจัยการผลิตจากธรรมชาติ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ เสริมสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ เน้นการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ

- ไม่ใช้สารเคมีในการผลิต
- เพิ่มพูนความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และจุลินทรีย์
- ควบคุมการกำจัดศัตรูพืชโดยชีวภาพ กายภาพ
- ไม่เป็นพืชตัดแต่งพันธุกรรม (GMO)

24.3 เกษตรธรรมชาติ (Natural farming) เน้นหนักการทำเกษตรที่ไม่รบกวนธรรมชาติ หรือรบกวนให้น้อยที่สุดที่จะทำได้ โดยการไม่ไถพรวน ไม่ใช้สารเคมี ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี และไม่กำจัดวัชพืช แต่สามารถมีการคลุมดินและใช้ปุ๋ยพืชสดได้

- ระบบเกษตรกรรมที่เกื้อกูลกับระบบธรรมชาติ
- ไม่ไถพรวนดิน
- การไม่ใช้ปุ๋ยเคมีหรือทำปุ๋ยหมัก
- ไม่กำจัดวัชพืช
- ไม่ใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช
- เป็นพื้นที่ทำการเกษตรไม่ใช่พื้นที่รกร้าง

24.4 เกษตรทฤษฎีใหม่ (New theory agriculture) เน้นหนักการจัดการทรัพยากรน้ำในไร่นาให้เพียงพอเพื่อผลิตพืชอาหาร โดยเฉพาะข้าวเอาไว้บริโภคในครัวเรือน รวมทั้งมีการผลิตอื่น ๆ เพื่อบริโภคและจำหน่ายส่วนที่เหลือแก่ตลาด เพื่อสร้างรายได้อย่างพอเพียง

- เกษตรกรรายย่อยที่มีที่ดินทำกินน้อย
- มีแหล่งน้ำในไร่นา และมีน้ำใช้เพียงพอสำหรับกิจกรรมการเกษตร
- มีกิจกรรมการผลิตหลายชนิดโดยแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน 1) ขุดสระเก็บกักน้ำ 2) ปลูกข้าวเพื่อให้มีข้าวในการบริโภค 3) ไม้ผล ไม้ยืนต้น 4) สิ่งปลูกสร้าง เช่น ที่อยู่อาศัย โรงเรือน ฉาง
- ผลผลิตใช้บริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก

24.5 วนเกษตรหรือไร่นาป่าผสม (Agroforestry) รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการผลิตทางการเกษตรแบบผสมผสาน ระหว่างด้านป่าไม้ควบคู่กับการเพาะปลูกพืชเกษตร และครอบคลุมถึงการผลิตทางด้านปศุสัตว์และการประมง ภายในพื้นที่หนึ่งๆ โดยเน้นการจัดการนิเวศเกษตรเลียนแบบระบบนิเวศธรรมชาติของป่าไม้

- เป็นการผลิตแบบเกษตรผสมผสาน
- กิจกรรมการผลิตด้านป่าไม้ควบคู่กับการเพาะปลูกพืชเกษตร
- มีต้นไม้ใหญ่และพืชหลายระดับ
- มีความหลากหลายทางชีวภาพ

25. การรับรองมาตรฐานและหน่วยงานรับรอง

25.1 ระบบ PGS

ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม หรือ PGS (Participatory Guarantee System) เป็นระบบการรับรองคุณภาพโดยชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง และต่อเนื่องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนภายใต้หลักการพื้นฐาน ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเป็นเครือข่ายทางสังคม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกลุ่มผู้ผลิตสามารถเลือกใช้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของหน่วยรับรองใดก็ได้มาเป็นมาตรฐานอ้างอิง โดยมีองค์กรเครือข่าย PGS เป็นหน่วยงานให้การรับรอง

25.2 มาตรฐาน Organic Thailand

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง เกษตรอินทรีย์ เล่ม 1 : การผลิต แปรรูป แสดงฉลาก และจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ (มกษ. 9000 เล่ม 1 – 2552) เป็นมาตรฐานทั่วไป ซึ่งครอบคลุมถึงผลิตผลที่ได้จากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ระบบการผลิต การแปรรูป การบรรจุ การแสดงฉลากและการจำหน่าย ประกอบด้วยข้อกำหนด 9 ข้อ ได้แก่ 1) การเลือกพื้นที่ผลิตพืชอินทรีย์ 2) การวางแผนผลิตพืชอินทรีย์ 3) การเลือกพันธุ์ 4) การจัดการและปรับปรุงบำรุงดิน 5) การจัดการศัตรูพืช 6) การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว 7) การบรรจุหีบห่อ เก็บรักษา และขนส่ง 8) การแสดงฉลาก และการกล่าวอ้าง 9) การบันทึกข้อมูลการผลิตและการทวนสอบ โดยมีกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานให้การรับรอง

25.3 มาตรฐาน IFOAM

สหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (International Federation of Organic Agriculture Movements – IFOAM) ได้จัดทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM ซึ่งปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกยอมรับเป็นเกณฑ์มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ขั้นต่ำสำหรับสินค้าอินทรีย์เพื่อการนำเข้า เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฮังการี สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น โดยสหพันธ์ฯ ได้จัดตั้งหน่วยงานชื่อ International Organic Accreditation Service – IOAS เพื่อทำหน้าที่ให้บริการรับรองหน่วยงานผู้ตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ทั่วโลกภายใต้กรอบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM สำหรับในประเทศไทย สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ หรือ มกท. (Organic Agriculture Certification Thailand – ACT) ได้รับการรับรองระบบงานเกษตรอินทรีย์ IFOAM ซึ่งสามารถให้บริการตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ครอบคลุมในเรื่องการผลิตพืชอินทรีย์ การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูปผลิตภัณฑ์อินทรีย์ การเก็บผลิตผลจากธรรมชาติ การผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อการค้า การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ และรายการอาหารอินทรีย์

25.4 มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อื่น ๆ

มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อื่นๆ เช่น มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์สหภาพยุโรป (EU) มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์สหรัฐอเมริกา (National Organic Program – NOP) มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์แคนาดา (Canada Organic Regime – COR) มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ญี่ปุ่น (Japanese Agricultural Standard – Organic JAS mark) เป็นต้น

26. เกลือสมุทร หมายถึง เกลือทะเลที่ผลิตขึ้นโดยการนำน้ำทะเลขึ้นมาตากแดดให้น้ำระเหยไป เหลือแต่ผลึกเกลือตกอยู่ ประกอบด้วย นาวิ้ง นาดาก นาเชื้อ และนาปลง โดยจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร มีช่วงเวลาการทำในช่วงฤดูแล้ง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม - 31 พฤษภาคมของปีถัดไป ส่วนจังหวัดปัตตานี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 กรกฎาคม ของปีนั้นๆ และการขึ้นทะเบียนผู้ทำนาเกลือสมุทร กำหนดให้

26.1 วันที่เพาะปลูก คือ วันที่เริ่มทำการผลิต (วันที่ปล่อยน้ำเข้าแปลง)

26.2 วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว คือ วันที่คาดว่าจะผลผลิตเก็ลื้อครั้งสุดท้ายจะเก็บเกี่ยวได้

26.3 เนื้อที่ปลูก คือ พื้นที่ทำนาเก็ลื้อแต่ละประเภท

26.4 เนื้อที่เก็บเกี่ยว คือ พื้นที่ทำนาเก็ลื้อที่ให้ผลผลิตเป็นเก็ลื้อเม็ด/ดอกเก็ลื้อ

26.5 รหัสการผลิต คือ 1 ผลิตเก็ลื้อเม็ดอย่างเดียว 2 ผลิตเก็ลื้อเม็ดร่วมกับการเลี้ยงสัตว์น้ำ

26.6 ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ คือ เก็ลื้อเม็ดที่ผลิตได้ตลอดฤดูกาลผลิต (รวมทุกรอบการผลิต

ตลอดฤดูกาล ประมาณ 5 - 7 รอบ)

26.7 เก็ลื้อสมุทร 1 เก็ลียน เท่ากับ 1,600 กิโลกรัม (น้ำหนักเก็ลื้อ ณ แปลงผลิต)

27. พยาน หมายถึง ผู้นำชุมชนหรืออาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เป็นพยานในการแจ้งข้อมูลการประกอบการเกษตรของเกษตรกรผู้ขอขึ้นทะเบียน

28. ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเกษตรกรระดับหมู่บ้าน/ตำบล คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล ประธานชุมชน ทั้งนี้ บุคคลดังกล่าวจะต้องอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่ง

29. อาสาสมัครเกษตร (อกษ.) หมายถึง เกษตรกร หรือบุคคลที่ได้รับการคัดเลือก หรือสมัครใจเข้าเป็นอาสาสมัครเกษตรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด มี 16 สาขา เพื่อเป็นเครือข่ายในการให้การช่วยเหลือการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งงานของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรหรือสหกรณ์

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หมายถึง อาสาสมัครเกษตรทุกประเภทที่มีในแต่ละหมู่บ้าน มาประชุมคัดเลือกระหว่างกันเองให้ได้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หมู่บ้านละ 1 คน เพื่อทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงการทำงานของอาสาสมัครเกษตรสาขาต่าง ๆ เกษตรกร องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในหมู่บ้าน อยู่ในวาระคราวละ 4 ปี

30. ระบบเกษตรพันธสัญญา หมายถึง ระบบการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตร ที่เกิดขึ้นจากสัญญาการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรประเภทเดียวกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรฝ่ายหนึ่งกับบุคคลธรรมดา ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมตั้งแต่สิบรายขึ้นไป หรือกับสหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ หรือกับวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมอีกฝ่ายหนึ่งที่มีเงื่อนไขในการผลิต จำหน่ายหรือจ้างผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรอย่างหนึ่งอย่างใด โดยเกษตรกรตกลงที่จะผลิต จำหน่ายหรือรับจ้างผลิตผลิตผลทางการเกษตรตามจำนวน คุณภาพ ราคา หรือระยะเวลาที่กำหนดไว้ และผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรตกลงที่จะซื้อผลิตผลดังกล่าว หรือจ่ายค่าตอบแทนตามที่กำหนดไว้ตามสัญญา โดยผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต เช่น เป็นผู้กำหนดวิธีการผลิต จัดหาพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หรือปัจจัย การผลิต ให้แก่เกษตรกร (อ้างอิงตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. 2560) ซึ่งในส่วนการขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่เป็นบุคคลธรรมดาตามความหมายของพระราชบัญญัติฉบับนี้ เกษตรกรต้องทำสัญญากับผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรที่ได้แจ้งการประกอบธุรกิจไว้ต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เท่านั้น

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับขึ้นทะเบียนเกษตรกร ตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. 2567 เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นนายทะเบียน มีการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรในกลุ่มผู้ปลูกพืชทำไร่นาสวนผสม ทำนาเกลือและเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจจากเกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์เพื่อต้องการทราบสถานะการเพาะปลูกของเกษตรกรประมาณการผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเกษตรกรจะต้องเป็นผู้แจ้งขึ้นทะเบียนเมื่อทำการเพาะปลูกแล้ว

ปัจจุบันมีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรสะสม จำนวน 6.9 ล้านครัวเรือน โดยในปี 2567 มีเกษตรกรปรับปรุงข้อมูลกิจกรรมการเกษตร จำนวน 5.92 ล้านครัวเรือน 14.8 ล้านแปลง มีเนื้อที่ทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 101.73 ล้านไร่ (นับเนื้อที่สะสม) มีการจัดทำผังแปลงเกษตรกรกรมดิจิทัลและผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเชิงตำแหน่งแล้ว จำนวน 10.93 ล้านแปลง คิดเป็นพื้นที่ 75 ล้านไร่

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มุ่งเน้นการทำงานส่งเสริมการเกษตรแบบ Digital DOAE ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานเข้าสู่ยุค Digital Transformation ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) เทคโนโลยีเครื่องแม่ข่ายและการประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ การบูรณาการฐานข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานแบบทันทีทันใด (Real Time) มาปรับปรุงวิธีการรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร รวมทั้ง การตรวจสอบข้อมูลด้วยระบบดิจิทัลจากข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อมูลถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ดังนี้

- 1) การเพิ่มความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยการตรวจสอบยืนยันใน 3 ลักษณะ ได้แก่
  - 1.1) การตรวจสอบยืนยันตัวบุคคลกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง
  - 1.2) การตรวจสอบรูปขอบแปลงที่ดินกับฐานข้อมูลการถือครองที่ดินของกรมที่ดิน
  - 1.3) การตรวจสอบเชิงพื้นที่ผ่านการวาดผังแปลงเกษตรกรกรมดิจิทัลในระบบ Geoplots หรือโปรแกรม QGIS หรือ ระบบ GISAgro
- 2) การเพิ่ม 2 ช่องทางการเข้าถึงการขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ได้แก่
  - 2.1) พัฒนา Mobile Application ชื่อ FARMBOOK ซึ่งเป็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลที่ใช้แทนสมุดทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรทุกคนสามารถดาวน์โหลดใช้งานได้ทั้งระบบแอนดรอยด์ และไอโอเอส (iOS)
  - 2.2) พัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ ผ่าน e-Form ที่เว็บไซต์ <https://efarmer.doe.go.th> โดยเริ่มนำร่องใช้งานในปี 2565 สำหรับเกษตรกรรายใหม่ที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด นส.4 และเปิดใช้งานสำหรับเกษตรกรทุกราย ทุกชนิดพืชทุกประเภทเอกสารครบถ้วน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2566
- 3) พัฒนาระบบวาดผังแปลงเกษตรกรกรมดิจิทัล (Geoplots) ให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่วาดผังแปลงผ่านเว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน

4) พัฒนาต่อยอดการใช้งานระบบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ ผ่าน e-Form ดังนี้

4.1) เชื่อมโยงระบบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ ผ่าน e-Form กับระบบวาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล (Geoplots) โดยให้เกษตรกรวาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลของตนเองเมื่อมีการแจ้งปลูกผ่านช่องทางดังกล่าว แล้วระบบจะตรวจสอบความซ้อนทับว่าไม่ซ้อนทับกับแปลงอื่นจึงจะสามารถบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบทะเบียนเกษตรกรได้

4.2) พัฒนาระบบการออกใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านระบบ e-Form ทะเบียนเกษตรกรซึ่งจะแสดงข้อมูลการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร แสดงผลในรูปแบบหน้าจอ และส่งออกเป็นเอกสารในรูปแบบ PDF โดยเริ่มเปิดใช้งาน ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2566

5) เพิ่มการขอหนังสือรับรองเกษตรกร ในปี 2567 ทั้งแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) จ้างเหมาบริการแผนที่ฐาน (Map platform service) ให้เจ้าหน้าที่ดูภาพถ่ายดาวเทียมที่เป็นปัจจุบันประกอบการวาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล

7) พัฒนาระบบขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางการเกษตรออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ <https://emachine.doae.go.th> และ Mobile Application Agri Service Provider และเปิดใช้งานเมื่อมีนาคม 2568

การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่าน e-Form ทะเบียนเกษตรกร และ Mobile Application Farmbook ช่วยอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรสามารถแจ้งข้อมูลได้ด้วยตนเองผ่านสมาร์ตโฟน เครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต (Tablet) หรือ เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยไม่ต้องเดินทางมาที่สำนักงานเกษตรอำเภอ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลตามที่ให้ข้อมูลไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตรได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อสิทธิประโยชน์และการเข้าร่วมโครงการต่างๆ และใช้เป็นหลักฐานยืนยันตัวตนความเป็นเกษตรกรในรูปแบบดิจิทัล รวมทั้ง ยังเป็นช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากภาครัฐ และการตรวจสอบสิทธิเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือในกรณีประสบภัยพิบัติ หรือตามมาตรการแก้ปัญหาอื่นๆ ของภาครัฐ อันเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการด้านการเกษตรเพื่อคุณภาพความมั่นคงทางอาหารและความยั่งยืนในภาคการเกษตรและเป็นการยกระดับการให้บริการกับเกษตรกรที่มีความพร้อม สามารถเข้าถึงบริการหรือมาตรการภาครัฐได้อย่างรวดเร็ว ลดภาระแก่ประชาชนในการเดินทางติดต่อราชการ และการไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน

ในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลที่เกษตรกรแจ้ง โดยการตรวจสอบทางสังคม เจ้าหน้าที่จะจัดพิมพ์ข้อมูลที่เกษตรกรแจ้งไปติดประกาศข้อมูลของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรในหมู่บ้านชุมชนนั้นตรวจสอบและหรือจัดประชาคม โดยเกษตรกรต้องลงนามเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องข้อมูลของตนเอง มิฉะนั้นจะถือว่าไม่ผ่านการตรวจสอบ หรือสามารถคัดค้าน หากข้อมูลของตนเองหรือเกษตรกรรายอื่นไม่ถูกต้อง และ การตรวจสอบพื้นที่ปลูกโดยใช้เครื่อง GPS ออกเดินสำรวจเพื่อวัดและจับพิกัดแปลง หรือจัดทำผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลด้วยระบบ (วาดแปลง) เช่น Geoplots, GISagro, QGIS หรือตรวจสอบโดยภาพถ่ายแปลงปลูก ร่วมกับผู้นำชุมชน / อคม.

การจัดทำผังแปลงเกษตรกรดิจิทัล เป็นการตรวจสอบ ยืนยันที่ตั้งและขนาดเนื้อที่แปลงเพาะปลูกที่เกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลอื่น ๆ ได้อีก เช่น การนำผังแปลงมาวิเคราะห์ซ้อนทับกับข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมในพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ เพื่อวิเคราะห์แปลงเพาะปลูกที่ได้รับผลกระทบและคาดว่าจะต้องการขอรับความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช และ โครงการประกันภัยพืชผล รวมทั้ง สามารถนำไปวิเคราะห์ซ้อนทับกับชั้นข้อมูลภูมิสารสนเทศอื่น ๆ เช่น ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เขตชลประทาน ชั้นคุณภาพน้ำบาดาล พื้นที่ต้นน้ำ สถานที่ตั้งของแปลง ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการด้านการตลาด ทำให้ภาครัฐสามารถวางแผนการผลิต การตลาด ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะการใช้ตรวจสอบผังแปลงเกษตรกรดิจิทัลที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการหรือมาตรการภาครัฐ

เมื่อเกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียน ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และจัดทำผังแปลงดิจิทัลแล้ว จะนำข้อมูล ที่ผ่านการตรวจสอบและประมวลผลมาจัดพิมพ์ลงในสมุดทะเบียนเกษตรกรเพื่อยืนยันตัวตนเกษตรกร และ ใช้ประกอบในการเข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่างๆ ของภาครัฐ ดังนั้น การแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเป็นประจำทุกปี ข้อมูลจะมีความครบถ้วน เป็นปัจจุบันทำให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกร เป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากการที่กรมส่งเสริมการเกษตรนำข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเชื่อมโยงกับข้อมูลจากหน่วยงานภาคีเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบโครงการและมาตรการเพื่อให้การสนับสนุน และช่วยเหลือเกษตรกรเป็นจำนวนมาก เช่น

- การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช
- โครงการประกันภัยข้าวนาปีและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- โครงการส่งเสริมปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง
- โครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี
- โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว
- โครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
- โครงการประกันรายได้พืชเศรษฐกิจ (ข้าว ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

ในปี 2569 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ให้เป็น Digital DOAE โดยการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรแจ้งข้อมูลการปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ e-Form , Farmbook Mobile Application และ จัดทำผังแปลงเกษตรกรดิจิทัลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ร่วมบูรณาการใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความสะดวกของเกษตรกรและยังสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้ง บริหารจัดการและบำรุงรักษาฐานข้อมูลหลักและระบบที่เกี่ยวข้อง สำหรับให้บริการบันทึกข้อมูลและประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อให้ทะเบียนเกษตรกรมีข้อมูลที่ครบถ้วน นำไปสู่การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรจัดทำสารสนเทศด้านการเกษตรในภาพรวมของประเทศ สามารถนำไปเผยแพร่

บูรณาการใช้ประโยชน์ได้ทั่วไปทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นข้อมูลประกอบโครงการและมาตรการต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

• วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
2. เพื่อจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกร ให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน โดยเน้นพื้นที่แปลงที่ขึ้นทะเบียนใหม่หรือปรับปรุงในปี 2569 และ/หรือ พื้นที่แปลงที่ต้องตรวจสอบตามข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือตามมาตรการภาครัฐ
3. เพื่อนำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุง ตรวจสอบแล้ว มาวิเคราะห์ ประมวลผล ในภาพรวมของประเทศที่ถูกต้อง สามารถนำไปเผยแพร่ บูรณาการใช้ประโยชน์ได้ทั่วไป

• เป้าหมาย

1. ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวน 6 ล้านครัวเรือน
2. จัดทำข้อมูลผังแปลงเกษตรกรรวมดิจิทัลที่เป็นปัจจุบัน ตามการขึ้นทะเบียนและ ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จำนวน 3.47 ล้านแปลง

• ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีการวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการผลิต การตลาด ส่งเสริมการเกษตร บูรณาการข้อมูลร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และได้รับประโยชน์สูงสุด
2. มีฐานข้อมูลผังแปลงเกษตรกรรวมดิจิทัลที่ถูกต้อง ในพื้นที่แปลงที่ขึ้นทะเบียนใหม่หรือปรับปรุงในปี 2569 และ/หรือ พื้นที่แปลงที่ต้องตรวจสอบตามข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือตามมาตรการภาครัฐ ที่แสดงขนาด และรูปร่างของแปลง สามารถนำไปวิเคราะห์เชิงพื้นที่ เพื่อประยุกต์ใช้วางแผนด้านโครงการ/มาตรการภาครัฐ การส่งเสริมการเกษตรแบบใหม่ที่เน้นการบริการที่เป็นดิจิทัลมากขึ้น และการประเมินความเสียหายของแปลงเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
3. มีการบูรณาการข้อมูลทะเบียนเกษตรกร และผังแปลงเกษตรกรรวมดิจิทัล ร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และได้รับประโยชน์สูงสุด

บทที่ 2

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

อ้างอิงจากระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. 2567 ข้อ 6 ให้นายทะเบียนกำหนดการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เป็นไปตามที่หน่วยงานรับขึ้นทะเบียนกำหนด

กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะหน่วยงานรับขึ้นทะเบียน จึงขอกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน ดังนี้

• หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

1. คราวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนจะต้องประกอบการเกษตรเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพรองก็ได้
2. คราวเรือนเกษตรกร 1 คราวเรือน จะมีผู้แทนมาขอขึ้นทะเบียนได้เพียง 1 คน ซึ่งจะถือว่าเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร โดยไม่จำเป็นต้องเป็นหัวหน้าครัวเรือนตามทะเบียนบ้าน และหากเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรแล้ว จะไม่สามารถเป็นสมาชิกของครัวเรือนเกษตรกรอื่นได้อีก
3. กำหนดให้ 1 ทะเบียนบ้าน สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกร ได้เพียง 1 คราวเรือนเกษตรกรเท่านั้น (ตั้งแต่ตุลาคม 2556 เป็นต้นมา)
4. กำหนดให้คู่สมรส สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกร ได้เพียง 1 คราวเรือนเกษตรกรเท่านั้น
  - 4.1 กรณีที่อยู่กินทางพฤตินัย มิได้จดทะเบียนสมรส แต่สังคมรับรู้โดยเปิดเผยว่าอยู่ร่วมชายคาบ้านเดียวกัน ฉันทคู่สมรสแม้จะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านคนละหลังให้ถือว่าเป็นครอบครัวเดียวกัน
  - 4.2 กรณีที่คู่สมรสหย่าขาดจากกัน แต่สังคมรับรู้โดยเปิดเผยว่ายังมีพฤติกรรมกินอยู่ร่วมชายคาบ้านเดียวกัน ฉันทคู่สมรส แม้จะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านคนละหลังให้ถือว่าเป็นครอบครัวเดียวกัน
5. การขึ้นทะเบียนเกษตรกร รับขึ้นทะเบียนทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล
  - 5.1 บุคคลธรรมดา ซึ่งประกอบการเกษตร หรือเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในผลผลิต โดยมีผู้แทนมาขอขึ้นทะเบียนในนามครัวเรือนได้เพียง 1 คน
    - 5.1.1 ทำการเกษตรพื้นที่ตนเองหรือไม่ใช่พื้นที่ตนเอง (เช่าที่ดิน/ให้ทำฟรี) ผู้ที่ลงทุนในการผลิต และเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในผลผลิตนั้น มีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้
    - 5.1.2 ทำการเกษตรโดยว่าจ้างผู้อื่นทำแทนผู้ว่าจ้างต้องเป็นผู้ลงทุนในการผลิตทั้งหมด และจ้างผู้อื่นมาทำการเกษตร โดยผู้ว่าจ้างมีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ เพราะเป็นผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในผลผลิต
    - 5.1.3 ทำการเกษตรโดยร่วมกันทำ/ร่วมกันลงทุนกรณีนี้ให้เป็นไปตามการตกลงกันว่าผู้ใดจะเป็นผู้มาขึ้นทะเบียนเกษตรกร

5.2 นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการในด้านการเกษตร โดยมอบหมายบุคคลที่ได้ รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจของนิติบุคคลให้เป็นผู้ขอขึ้นทะเบียนในนามนิติบุคคล ซึ่งบุคคลนี้อาจมีครัวเรือน เกษตรที่เป็นบุคคลธรรมดาของตนเองด้วยก็ได้ แต่ไม่สามารถเป็นผู้แทนของนิติบุคคลหลายแห่งในการรับมอบ อำนาจในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

ทั้งนี้ กรณีนิติบุคคลที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบการเกษตร หรือนิติบุคคลที่ไม่มีเอกสารระบุ วัตถุประสงค์ในการตั้งนิติบุคคล ไม่รับขึ้นทะเบียนเกษตรกร สำหรับ วัด มัสยิด โรงเรียน ไม่รับขึ้น ทะเบียนเป็นนิติบุคคล แต่อนุโลมให้ใช้พื้นที่ของวัด มัสยิด โรงเรียน มาขึ้นทะเบียนเกษตรกรในนาม บุคคลธรรมดาได้

6. ผู้ขอขึ้นทะเบียนจะต้องบรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย และมีสัญชาติไทย โดยเลขบัตรประจำตัวประชาชน ต้องไม่ขึ้นต้นด้วยเลข 0 6 7 และ 8 (หากเป็นเลข 8 เจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบข้อมูลจากระบบทะเบียน เกษตรกร ซึ่งได้เชื่อมโยงข้อมูลจากทะเบียนราษฎร ถ้าเป็นสัญชาติไทยจึงสามารถรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้)

7. ผู้พิการ ทุพพลภาพ แต่ยังสามารถประกอบกิจการเกษตรด้วยตนเอง หรือเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ ในผลผลิต สามารถรับขึ้นทะเบียนได้

8. พระ เณร นักบวชในศาสนาอื่นๆ ที่มีข้อห้าม หรือไม่เหมาะสมในการประกอบอาชีพการเกษตร ไม่สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้

9. บุคคลที่ถูกคุมขังในเรือนจำ ไม่สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้

10. การแจ้งข้อมูลขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในส่วนของสมาชิกในครัวเรือน จะต้อง ได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้นก่อน กรณีบุคคลนั้นเป็นผู้เยาว์ (ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) จะต้องได้รับความ ยินยอมจากผู้ปกครองก่อน

11. สามารถขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรได้ทั้งในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่รับจดแจ้งข้อมูลจากเกษตรกรเท่านั้น มิได้รับรองการครอบครอง พื้นที่การเกษตรใดๆ ทั้งสิ้น ดังนี้

11.1 พื้นที่มีเอกสารสิทธิ์

11.1.1 เอกสารสิทธิ์ตามกฎหมายที่ดิน

11.1.2 ที่ดินที่มีหนังสืออนุญาตการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ

11.1.3 ที่ดินที่มีหนังสือรับรองผู้ทำประโยชน์ในเขตที่ดินของรัฐ

11.2 พื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ อนุโลมให้เกษตรกรสามารถขึ้นทะเบียนได้ เพื่อให้ทราบสถานการณ์

การเพาะปลูกของเกษตรกร และประมาณการผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง แต่จะต้องมีผู้นำชุมชนเป็นผู้รับรองการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนต้องไม่อ้างกรรมสิทธิ์ หรือถือครองพื้นที่นั้น ทั้งนี้ ให้รวมถึงพื้นที่ในเขตป่าไม้ ป่าอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ และให้ หมายรวมถึงเอกสารบางประเภทตามภาคผนวก 4

หากมีการประมวลผลจัดส่งข้อมูลเพื่อเข้าร่วมโครงการ มาตรการต่างๆ พื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์และประเภท เอกสารที่อยู่ในกลุ่มนี้ จะถูกจัดอยู่ในกลุ่มไม่มีเอกสารสิทธิ์ ซึ่งจะได้รับสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ มาตรการ หรือไม่ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการ มาตรการนั้นๆ

รายละเอียดประเภทเอกสารที่รับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ตามภาคผนวก 4

12. สามารถขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรได้ทุกลักษณะการถือครองที่ดิน ดังนี้

12.1 การถือครองเป็น “ครัวเรือน”

- ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นเจ้าของเอกสารสิทธิ์ หรือมีชื่อให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต
- ผู้ขึ้นทะเบียนไม่ใช่เจ้าของเอกสารสิทธิ์ แต่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเกษตรกรเดียวกันกับเจ้าของเอกสารสิทธิ์ หรือมีชื่อเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต

12.2 การถือครองเป็น “เช่า”

- มีสัญญาเช่า ให้ตรวจสอบสัญญาเช่า ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ให้เช่า ประเภทเอกสารสิทธิ์ เลขที่เอกสารสิทธิ์ สถานที่ตั้งแปลง เนื้อที่ที่เช่า วันที่สิ้นสุดสัญญาเช่า เป็นต้น กรณีไม่ผลไม่ยืนต้นที่มีอายุมากกว่า 3 ปี ต้องมีการทำสัญญาเช่าที่ถูกต้องตามกฎหมาย และต้องจดทะเบียนการเช่าที่ดินต่อหน้าเจ้าพนักงานที่ดิน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแห่งอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการให้เช่าที่ดิน
- ไม่มีสัญญาเช่า ให้ตรวจสอบจากผู้เช่า ถึงประเภทเอกสารสิทธิ์ เลขที่เอกสารสิทธิ์ ที่ตั้งแปลง เนื้อที่ที่เช่า เกษตรกรผู้เช่าต้องระบุชื่อ-สกุล และเลขประจำตัวประชาชนของผู้ให้เช่า ถ้าไม่สามารถหาชื่อ-สกุล และเลขประจำตัวประชาชนของผู้ให้เช่าได้ ให้มีผู้นำชุมชนเป็นผู้รับรองการทำกิจกรรมการเกษตร เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบความมีอยู่จริงและสิทธิการเช่าที่ดินดังกล่าวได้ รวมถึงตรวจสอบความเข้าใจกันว่าเจ้าของที่ดินได้มีการนำเอกสารสิทธิ์ของตนมาแจ้งขึ้นทะเบียนไว้หรือไม่
- ผู้ขึ้นทะเบียนที่เข้าทำการเกษตรในพื้นที่ ส.ป.ก. โดยเช่าที่ของผู้อื่น อนุโลมให้เกษตรกรสามารถขึ้นทะเบียนได้ เพื่อให้ทราบสถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกร ประมาณการผลิตที่จะออกสู่ตลาด ในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
- กรณีทำสวนแซมในพื้นที่เช่าทั้งมีสัญญาเช่า และไม่มีสัญญาเช่า สามารถแจ้งขึ้นทะเบียนหรือปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชแซมในพื้นที่ที่ปลูกพืชหลักได้ (สวนแซม แจ้งได้มากกว่า 1 ครัวเรือนขึ้นไป) แต่ต้องพิจารณาตามค่านิยมของสวนแซมด้วย

12.3 การถือครองเป็น “อื่นๆ”

- ผู้ขึ้นทะเบียนไม่ใช่เจ้าของเอกสารสิทธิ์ และเจ้าของเอกสารสิทธิ์ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือนเกษตรกรเดียวกันกับผู้ขึ้นทะเบียน
- ผู้ขึ้นทะเบียนที่เข้าทำการเกษตรในพื้นที่ ส.ป.ก. ที่ไม่ใช่เอกสารสิทธิ์ของตนเอง และมีใช้การเช่า
- ผู้ขึ้นทะเบียนที่เข้าทำการเกษตรในพื้นที่ ส.ป.ก. แต่การโอนกรรมสิทธิ์หรือตกทอดทางมรดกยังไม่แล้วเสร็จ (ทั้งนี้ หากผู้ขึ้นทะเบียนได้รับการโอนสิทธิ์ให้เข้าทำประโยชน์อย่างถูกต้องแล้ว ให้เปลี่ยนการถือครองเป็น “ครัวเรือน”)
- ผู้ขึ้นทะเบียนที่เข้าทำการเกษตรในพื้นที่สาธารณประโยชน์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้มีอำนาจหรือมีหน้าที่ดูแลที่ดินแห่งนั้น
- ผู้ขึ้นทะเบียนที่เข้าทำการเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ไม่ใช่เอกสารสิทธิ์ของตนเอง
- กรณีปลูกพืชแซมในพื้นที่ที่ผู้ขึ้นทะเบียนไม่ใช่เจ้าของเอกสารสิทธิ์ และเจ้าของเอกสารสิทธิ์ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือนเกษตรกรเดียวกันกับผู้ขึ้นทะเบียน สามารถแจ้งขึ้นทะเบียนหรือปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชแซมในพื้นที่ที่ปลูกพืชหลักได้ (สวนแซม แจ้งได้มากกว่า 1 ครัวเรือนขึ้นไป) แต่ต้องพิจารณาตามค่านิยมของสวนแซมด้วย

13. การประกอบกิจกรรมการเกษตร ที่กรมส่งเสริมการเกษตรรับขึ้นทะเบียน ประกอบด้วย

- 13.1 ปลุกข้าว หรือ พืชไร่
- 13.2 ปลุกผัก หรือ ไม้ดอก หรือ ไม้ประดับ หรือ สมุนไพร
- 13.3 ปลุกสวนป่า หรือ ปลุกป่าเศรษฐกิจแบบสวนเฉพาะ
- 13.4 ปลุกไม้ผล หรือ ไม้ยืนต้น แบบสวนเดี่ยว หรือ สวนแซม
- 13.5 ปลุกพืชแบบสวนผสม เกษตรผสมผสาน หรือระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งอาจมีการเลี้ยงสัตว์ หรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมด้วย
- 13.6 เพาะเห็ด ทำฝักงอก เพาะปลูกพืชในระบบโรงเรือนถาวร
- 13.7 ทำนาเกลือสมุทร (เฉพาะเกษตรกรที่มีผลผลิตเป็นเกลือเม็ด/ดอกเกลือเท่านั้น)
- 13.8 เพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (กรณีเลี้ยงด้วงสาคู ต้องเป็นผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจาก

ชุมชนให้ดำเนินการเลี้ยงด้วงสาคูได้)

รายละเอียดกลุ่ม ชนิด และพันธุ์ ตามภาคผนวก 6 และ 7 โดยมีการกำหนดจำนวนเนื้อที่ขั้นต่ำที่รับขึ้นทะเบียน และปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ตามภาคผนวก 8 ทั้งนี้ การคำนวณเนื้อที่ขั้นต่ำของกิจกรรมการเกษตร สามารถนับรวมจากหลายแปลง หลายเอกสารสิทธิ์ได้ โดยข้อ 13.1 – 13.4 และ ข้อ 13.8 ไม่จำเป็นต้องเป็นแปลงที่อยู่ติดกัน ส่วนข้อ 13.5 – 13.7 ต้องเป็นแปลงที่อยู่ติดกันเท่านั้น กรณีประกอบการเกษตรอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน แต่ไม่ถึงจำนวนเนื้อที่ขั้นต่ำที่กำหนดเกษตรกรต้องยืนยันว่ามีรายได้ในภาคการเกษตรที่คาดว่าจะได้รับ ตั้งแต่แปดพันบาทต่อปีขึ้นไป

14. การมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาดำเนินการแทน

14.1 บุคคลธรรมดา

14.1.1 เกษตรกรรายใหม่

- แจ้งขึ้นทะเบียนเกษตรกรรายใหม่ด้วยตนเองเท่านั้น
- ลงชื่อในแบบติดประกาศและ/หรือเข้าร่วมและลงชื่อในการประชาคมสามารถ

มอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้

14.1.2 เกษตรกรรายเดิม

- แจ้งปรับปรุงข้อมูล สามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้
- ลงชื่อในแบบติดประกาศและ/หรือเข้าร่วมและลงชื่อในการประชาคมสามารถ

มอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้

14.2 นิติบุคคล สามารถมอบอำนาจให้ผู้แทนขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรได้

รวมทั้งการลงชื่อในแบบติดประกาศและ/หรือเข้าร่วมและลงชื่อในการประชาคม

ทั้งนี้ ผู้รับมอบอำนาจ จะต้องไม่ใช่บุคคลเดียวกับยาน/เจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียน/เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบแบบรับขึ้นทะเบียนในแบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) และต้องไม่ใช่บุคคลเดียวกับผู้ดำเนินการตรวจสอบในการติดประกาศ/ประชาคม/ตรวจสอบพื้นที่ ในข้อ 3.2 บทที่ 3

15. เกษตรกรต้องแจ้งข้อมูลและกรอกข้อมูลให้สมบูรณ์ ถูกต้อง ครบถ้วนตามความเป็นจริง กรณีที่ยื่นแบบคำร้องในรูปแบบเอกสารต้องลงลายมือชื่อรับรองข้อมูล ในแบบคำร้องด้วย รวมทั้งต้องมีพยาน (รายละเอียดตามคำนิยาม) ลงลายมือชื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามแบบคำร้อง สำหรับสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร “กรณีที่เจ้าของโฉนดที่ดินแจ้งขึ้นทะเบียนด้วยตนเอง ไม่ต้องให้พยานลงนามในแบบคำร้อง”

16. เกษตรกรที่แจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จะต้องผ่านการตรวจสอบตามขั้นตอนการดำเนินงานในบทที่ 3 ก่อน จึงจะถือว่าเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรโดยสมบูรณ์และสามารถนำข้อมูลไปใช้เข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่างๆ ได้ ส่วนสมุดทะเบียนเกษตรกรเป็นเอกสารที่แสดงรายงานการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรเท่านั้น

17. เมื่อมีการนำข้อมูลทะเบียนเกษตรกรไปใช้ประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือในโครงการหรือมาตรการต่างๆ ผู้ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการหรือมาตรการที่จะกำหนดขึ้น

18. สถานภาพของเกษตรกรสิ้นสุดลงเมื่อ

18.1 บุคคลธรรมดา

18.1.1 ตาย

18.1.2 เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

18.1.3 แจ้งเลิกประกอบการเกษตร

18.1.4 นายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียนมีคำสั่งจำหน่ายทะเบียนเกษตรกรเนื่องจากพบว่า มีเจตนาแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

18.1.5 ไม่มีการปรับปรุงสถานภาพติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี ตามที่นายทะเบียนประกาศให้ปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร

18.2 นิติบุคคล

18.2.1 สิ้นสถานภาพความเป็นนิติบุคคล

18.2.2 แจ้งเลิกประกอบการเกษตร

18.2.3 นายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียนมีคำสั่งจำหน่ายทะเบียนเกษตรกรเนื่องจากพบว่า มีเจตนาแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

18.2.4 ไม่มีการปรับปรุงสถานภาพติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี ตามที่นายทะเบียนประกาศให้ปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร

• ช่องทางการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

1. แจ้งข้อมูล ณ สถานที่รับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ดังนี้

1.1 สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือ จุดนัดหมายที่สำนักงานเกษตรอำเภอนั้นๆ กำหนด

- เกษตรกรรายเดิม แปลงเดิม แจ้งข้อมูลได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอทุกแห่ง

- เกษตรกรรายใหม่ หรือ รายเดิมแต่เพิ่มแปลงใหม่ แจ้งข้อมูลได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ตั้งแปลงที่ทำกิจกรรมการเกษตรอยู่ หากมีแปลงที่ทำกิจกรรมการเกษตรหลายพื้นที่ หลายอำเภอ ให้ยื่นที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ตั้งแปลงหลัก (อำเภอที่มีจำนวนแปลงมากที่สุด)

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมและร่วมเป็นหน่วยสนับสนุน ที่เกษตรกรมีพื้นที่การเกษตรอยู่ เฉพาะเกษตรกรรายเดิม แปลงเดิม เท่านั้น

2. แจ้งข้อมูลผ่านผู้นำชุมชน หรือ ตัวแทนอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เฉพาะเกษตรกรรายเดิม แปลงเดิม เท่านั้น

3. แจ้งข้อมูลผ่าน Farmbook Application ติดตั้งและกรอกข้อมูลผ่าน Farmbook Application

4. แจ้งข้อมูลผ่าน e-Form ที่เว็บไซต์ efarmer.doae.go.th

• เอกสารประกอบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

1. แบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (ทบก. 01)
2. บัตรประจำตัวประชาชนตัวจริง
3. เกษตรกรรายใหม่ หรือ รายเดิม แต่เพิ่มแปลงใหม่ ต้องนำหลักฐานการใช้ที่ดินมาแสดงด้วย ได้แก่

การถือครอง	หลักฐานการใช้ที่ดิน
ของตนเองหรือครัวเรือน	หลักฐานแสดงสิทธิการถือครองที่ดินตัวจริง หรือสำเนาเอกสารทั้งด้านหน้าและด้านหลังที่มีการรับรองจากเจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครอง
เช่ามีสัญญา	1. หนังสือสัญญาเช่าที่ดิน (กรณีไม่ผลไม่ยืนต้นที่มีอายุมากกว่า 3 ปี ต้องมีการทำสัญญาเช่าที่ถูกต้องตามกฎหมาย และต้องจดทะเบียนการเช่าที่ดิน ต่อหน้าเจ้าพนักงานที่ดิน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแห่งอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ ในการให้เช่าที่ดิน) 2. หลักฐานแสดงสิทธิการถือครองที่ดินตัวจริง หรือ สำเนาเอกสารทั้งด้านหน้า และด้านหลังที่มีการรับรองจากเจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครอง (ถ้ามี)
เช่าไม่มีสัญญา	1. หนังสือรับรองการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตร ยกเว้นไม่ผลไม่ยืนต้น ตามตัวอย่างในภาคผนวก 5 (ไม่ผลไม่ยืนต้นต้องมีสัญญาเช่าเท่านั้น) 2. หลักฐานแสดงสิทธิการถือครองที่ดินตัวจริง หรือ สำเนาเอกสารทั้งด้านหน้า และด้านหลังที่มีการรับรองจากเจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครอง (ถ้ามี)
อื่นๆ (ที่ดินมีเอกสารสิทธิ์แต่ไม่ได้เป็นของตนเอง หรือของครัวเรือน และไม่ได้เช่า)	หนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน ตามตัวอย่างในภาคผนวก 5
อื่นๆ (ไม่มีเอกสารสิทธิ์)	หนังสือรับรองการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ ตามตัวอย่างในภาคผนวก 5

4. สมุดทะเบียนเกษตรกร (ถ้ามี) เพื่อใ้ถ่ายต่อการตรวจสอบข้อมูล
5. เจ้าหน้าที่สามารถเรียกหลักฐานอื่นๆ เพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

• กรอบระยะเวลาการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

ชนิดพืช	กิจกรรม	ช่วงเวลา
ข้าว	1. การปลูก	<ul style="list-style-type: none"> • กรณีเป็นการหว่านข้าวแห้ง ให้นับวันงอกเป็นวันปลูก • กรณีเป็นการทำนาดำ ให้นับวันที่ดำนาเป็นวันปลูก
	1.1 กลุ่มที่ 1 ทุกจังหวัดยกเว้นพื้นที่ ในข้อ 1.2 1.3 และ 1.4	นาปี 1 พฤษภาคม – 31 ตุลาคม นาปรัง 1 พฤศจิกายน – 30 เมษายน ปีถัดไป
	1.2 กลุ่มที่ 2 กรุงเทพมหานคร กำแพงเพชร (อำเภอเมืองกำแพงเพชร โกสัมพีนคร ขาณุวรลักษบุรี คลองขลุง ทวายทองวัฒนา ไทรงาม พรานกระต่าย บึงสามัคคี และอำเภอลานกระบือ) จันทบุรี ฉะเชิงเทรา (อำเภอท่าตะเกียบ บางคล้า แปลงยาว พนมสารคาม และอำเภอสนามชัยเขต) ชลบุรี (อำเภอเมืองชลบุรี) ชัยนาท (อำเภอเมืองชัยนาท มโนรมย์ วัดสิงห์ สรรคบุรี สรรพยา และอำเภอหันคา) ตรารัต นครนายก นครปฐม นครสวรรค์ นนทบุรี ปทุมธานี ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ลพบุรี (อำเภอเมืองลพบุรี โคกสำโรง ท่าม่วง และอำเภอบ้านหมี่) สกลนคร สมุทรปราการ (อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง) สระบุรี สิงห์บุรี สุโขทัย สุพรรณบุรี (อำเภอเมืองสุพรรณบุรี บางปลาม้า สองพี่น้อง และอำเภออู่ทอง) อ่างทอง อุตรดิตถ์ (อำเภอตรอนและอำเภอพิชัย) และ อุทัยธานี (อำเภอเมืองอุทัยธานี)	นาปี 1 เมษายน – 31 ตุลาคม นาปรัง 1 พฤศจิกายน – 31 มีนาคม ปีถัดไป
	1.3 กลุ่มที่ 3 จังหวัดภาคใต้ 9 จังหวัด (ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา และสงขลา) และจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ กาญจนบุรี (อำเภอเมืองกาญจนบุรี ด่านมะขามเตี้ย ท่าม่วง ท่ามะกา พนมทวน เลาช่วชัย ศรีสวัสดิ์ สังขละบุรี และอำเภอห้วยกระเจา) ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม	นาปี 16 มิถุนายน – 28 กุมภาพันธ์ ปีถัดไป นาปรัง 1 มีนาคม - 15 มิถุนายน ปีถัดไป
	1.4 กลุ่มที่ 4 ฉะเชิงเทรา (อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา คลองเขื่อน บางปะกง บางน้ำเปรี้ยว บ้านโพธิ์ และอำเภอรราชาสีน)	นาปี 1 เมษายน – 30 กันยายน นาปรัง 1 ตุลาคม – 31 มีนาคม ปีถัดไป
	2. การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังปลูก 15 - 60 วัน
	3. การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน – ก่อนเก็บเกี่ยว
4. เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและบันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	กลุ่มที่ 1 นาปี 15 พฤษภาคม – 15 มกราคม ปีถัดไป นาปรัง 15 พฤศจิกายน – 15 กรกฎาคม ปีถัดไป กลุ่มที่ 2 นาปี 15 เมษายน – 15 มกราคม ปีถัดไป นาปรัง 15 พฤศจิกายน – 15 กรกฎาคม ปีถัดไป กลุ่มที่ 3 นาปี 1 กรกฎาคม – 15 พฤษภาคม ปีถัดไป นาปรัง 15 มีนาคม – 1 กันยายน ปีถัดไป กลุ่มที่ 4 นาปี 15 เมษายน – 15 มกราคม ปีถัดไป	

ชนิดพืช	กิจกรรม	ช่วงเวลา
		นาปรัง 15 ตุลาคม – 15 มิถุนายน ปีถัดไป
	5. การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1.การปลูก	ฤดูต้นฝน 1 มีนาคม – 30 มิถุนายน ฤดูปลายฝน 1 กรกฎาคม – 31 ตุลาคม ฤดูแล้ง 1 พฤศจิกายน – 28 กุมภาพันธ์ ปีถัดไป
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังปลูก 15 - 60 วัน
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน – ก่อนเก็บเกี่ยว
	4. เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและบันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	15 มีนาคม – 15 พฤษภาคม ปีถัดไป
	5. การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี
มันสำปะหลัง โรงงาน	1.การปลูก	ตลอดปี
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังปลูก 15 - 60 วัน
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน – ก่อนเก็บเกี่ยว
	4. เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและบันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	1 มกราคม – 31 ธันวาคม ปีถัดไป
	5. การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี
สับปะรดโรงงาน/ อ้อยโรงงาน/ พืชไร่อื่นๆ	1.การปลูก	ตลอดปี
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังปลูก 15 วัน ถึง ก่อนเก็บเกี่ยว 30 วัน
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน – ก่อนเก็บเกี่ยว
	4. เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและบันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	1 มกราคม – 31 ธันวาคม ปีถัดไป
	5. การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี
ปาล์มน้ำมัน/ ยางพารา/ กาแฟ	1.การปลูก	ตลอดปี
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังปลูกแล้วไม่น้อยกว่า 30 วัน ถ้ายืนต้นอยู่ให้ปรับปรุงทุกปี
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน จนถึง 60 วัน
	4. เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและบันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	1 มกราคม – 31 ธันวาคม ปีถัดไป
	5. การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี
ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/ สมุนไพรอายุยาว	1.การปลูก	ตลอดปี
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังปลูกแล้วไม่น้อยกว่า 30 วัน ถ้ายืนต้นอยู่ให้ปรับปรุงทุกปี
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน จนถึง 60 วัน
	4. เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและบันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	1 มกราคม – 31 ธันวาคมปีถัดไป

ชนิดพืช	กิจกรรม	ช่วงเวลา
	5. การปรับสมุดทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี
ผัก/สมุนไพร อายุสั้น/ไม้ดอก/ ไม้ประดับ/ เพาะเห็ด	1.การปลูก	ตลอดปี
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังปลูกแล้วไม่น้อยกว่า 15 วัน หากปลูกพืชในกลุ่มนี้ติดต่อกันเป็นรุ่นๆ ตลอดปี ให้แจ้งปรับปรุงทุกปี และทุกครั้งที่เปลี่ยนชนิดพืช
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน - ก่อนเก็บเกี่ยว
	4. เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและ บันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	1 มกราคม - 31 ธันวาคม ปีถัดไป
	5. การปรับสมุดทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี
ผักกอก (ทานตะวันงอก/ ถั่วงอก) และ ผำ	1.การปลูก	ตลอดปี
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังปลูก หรือ หลังจากปล่อยแม่พันธุ์ผักกอก แล้วไม่น้อยกว่า 3 วัน หากปลูกพืชในกลุ่มนี้ติดต่อกันเป็นรุ่นๆ ตลอดปี ให้แจ้งปรับปรุงทุกปี และทุกครั้งที่เปลี่ยนชนิดพืช
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน - ก่อนเก็บเกี่ยว
	4. เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและ บันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	1 มกราคม - 31 ธันวาคม ปีถัดไป
	5. การปรับสมุดทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี
แมลงเศรษฐกิจ		
จิ้งหรีด , ครั่ง (จิ้งหรีด อายุเฉลี่ย 35-45 วัน)	1.การเลี้ยง	ตลอดปี
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังเลี้ยงไม่น้อยกว่า 15 วัน ถึงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน จนถึง ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต
	4.เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและ บันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน จนถึง ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต
	5.การปรับสมุดทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี
ผึ้งพันธุ์, ผึ้งโพรง, ผึ้งชันโรง (ชันโรง) *หมายเหตุ* การเคลื่อนย้าย รังผึ้งต้องทำการแจ้งปรับปรุง ข้อมูลจำนวนรังทุกครั้ง	1.การเลี้ยง	ตลอดปี
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	
	2.1 กรณีเริ่มเลี้ยงครั้งแรก	หลังเลี้ยงไม่น้อยกว่า 15 วัน ถึงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต
	2.2 กรณีเคลื่อนย้ายรังไปยังตามแหล่งพื้นที่ที่ใช้ เป็นอาหาร/ นอกพื้นที่ เพื่อยืนยันสถานะ การเลี้ยงในที่ตั้งแหล่งอื่น	หลังจากตั้งรังเสร็จเรียบร้อยแล้ว สามารถปรับปรุง ทะเบียนได้ภายใน 1 - 3 วัน
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน จนถึง ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือ ก่อนเคลื่อนย้ายรัง
	4. เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและ บันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน จนถึง ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต
	5.การปรับสมุดทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี

ชนิดพืช	กิจกรรม	ช่วงเวลา
นาเกลือสมุทร	1.การทำนาเกลือสมุทร	
	1.1 กลุ่มที่ 1 จังหวัดปัตตานี	1 มกราคม – 31 กรกฎาคม
	1.2 จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร	1 ตุลาคม – 31 พฤษภาคม ปีถัดไป
	2.การขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงข้อมูล	หลังจากวันที่ปล่อยน้ำเข้าแปลงแล้ว 15 วัน – ก่อน เก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งสุดท้าย
	3.การตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่	หลังแจ้งขึ้นทะเบียน จนถึงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ครั้งสุดท้าย
	4.เปิดระบบให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและ บันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล	กลุ่มที่ 1 1 มกราคม – 1 ตุลาคม กลุ่มที่ 2 1 ตุลาคม – 1 สิงหาคม ปีถัดไป
	5.การปรับสมุดทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี

หมายเหตุ กิจกรรมการตรวจสอบข้อมูล/พื้นที่ สามารถขยายกรอบระยะเวลาได้ตามความเหมาะสม
โดยระบุเหตุผลแจ้งเป็นหนังสือราชการมายังกรมส่งเสริมการเกษตร

บทที่ 3 ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน

• การรับแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

1. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับทราบ

1.1 ความสำคัญของการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เช่น หากไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกษตรกรรายนั้นๆ จะไม่สามารถเข้าร่วมโครงการตามนโยบายของภาครัฐด้านการเกษตรได้ และหากไม่ปรับปรุงข้อมูลกิจกรรมการเกษตรก็อาจจะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐเมื่อพื้นที่ทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากภัยทางธรรมชาติ เป็นต้น

1.2 เกษตรกรต้องแจ้งข้อมูลและกรอกข้อมูลในแบบคำร้องให้สมบูรณ์ ถูกต้อง ครบถ้วนตามความเป็นจริง พร้อมลงลายมือชื่อรับรองข้อมูล ในแบบคำร้องด้วย รวมทั้งต้องมีพยาน (รายละเอียดตามค่านิยม) ลงลายมือชื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามแบบคำร้อง

1.3 การระบุเนื้อที่ที่เพาะปลูก/เลี้ยง ต้องหักลบเนื้อที่ที่ไม่ได้ปลูก/เลี้ยง ออก เช่น การปลูกข้าว ให้หักเนื้อที่ที่อยู่อาศัย โรงเรือน สระน้ำ ปศุสัตว์ นาหญ้า หรือพืชชนิดอื่นออก

1.4 เกษตรกรที่แจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จะต้องผ่านการตรวจสอบ พร้อมทั้งยืนยันผลการตรวจสอบในระบบทะเบียนเกษตรกรแล้วจึงจะถือว่าเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรโดยสมบูรณ์ และสามารถนำข้อมูลไปใช้เข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่างๆ ได้ ส่วนสมุดทะเบียนเกษตรกรเป็นเอกสารที่แสดงรายงานการดำเนินงานกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรเท่านั้น

1.5 เมื่อมีการนำข้อมูลทะเบียนเกษตรกรไปใช้ประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือในโครงการหรือมาตรการต่างๆ ผู้ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการหรือมาตรการที่จะกำหนดขึ้น ทั้งนี้ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลจะมีในหลายรูปแบบ ผ่านที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นต้น

1.6 กรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำประกาศเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว (Privacy Notice) "การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร" เพื่อให้การเก็บรวบรวม ใช้เปิดเผยและรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร มีความมั่นคง ปลอดภัย น่าเชื่อถือ เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 โดยได้จัดทำ QR Code ในแบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (แบบ ทบก.01) เพื่อให้เกษตรกรสามารถดูรายละเอียดประกาศดังกล่าวได้ด้วยตนเอง และให้สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ติดประกาศเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวดังกล่าวไว้ที่สำนักงานเกษตรทุกพื้นที่ และในการตรวจสอบทางสังคมให้ประชาสัมพันธ์และติดประกาศดังกล่าวไว้ในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงและทำความเข้าใจได้

2. เกษตรกรแจ้งความประสงค์ขอขึ้นทะเบียนใหม่ หรือปรับปรุงข้อมูลทำการเกษตร ตามช่องทางการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และกรอกระยะเวลาในบทที่ 2 ดังนี้

2.1 แจ้งข้อมูล ณ สถานที่รับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยยื่นเอกสารและแจ้งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ทราบและดำเนินการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ในส่วนของแบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) หากเกษตรกรไม่ได้จัดเตรียมมาเจ้าหน้าที่สามารถพิมพ์แบบ ทบก.01 ขอปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เกษตรกรกรอกข้อมูลกิจกรรมการเกษตร เพื่อความชัดเจนในการบันทึกข้อมูลเข้าระบบ เจ้าหน้าที่ต้องเน้นย้ำให้เกษตรกรกรอกแบบคำร้องให้สมบูรณ์ ถูกต้อง ครบถ้วน ตามความเป็นจริง

2.2 แจ้งข้อมูลผ่านผู้นำชุมชน หรือตัวแทนอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อรวบรวมเอกสารมาส่งที่สำนักงานเกษตรอำเภอ โดยยื่นให้เกษตรกรกรอกข้อมูลให้สมบูรณ์ ถูกต้อง ครบถ้วน ตามความเป็นจริง

2.3 แจ้งข้อมูลผ่าน Farmbook Application

2.4 แจ้งข้อมูลผ่าน e-Form ที่เว็บไซต์ efarmer.doae.go.th โดยเมื่อเกษตรกรลงทะเบียนแล้ว ระบบจะแสดงข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ยืนยันตัวตน กับทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง ภายใน 5 วันทำการ ทั้งนี้ ในการแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เจ้าหน้าที่สามารถเรียกเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

3. การตรวจสอบ

3.1 วิธีการตรวจสอบ

3.1.1 การตรวจสอบเอกสาร ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการขอขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียน เช่น หลักฐานแสดงสิทธิการถือครองที่ดิน ตรวจสอบให้สัมพันธ์กับจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรที่แจ้งขึ้นทะเบียนไว้

3.1.2 ระบบโปรแกรมตรวจสอบความถูกต้อง

- ตรวจสอบไม่ให้แจ้งเกินข้อมูลเนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ์ ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของเอกสารสิทธิ์ที่มาขอขึ้นทะเบียน และตรวจสอบกับข้อมูลในแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมตามทะเบียนเกษตรกร
- ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่และขอบเขตเอกสารสิทธิ์ น.ส. 4 จากกรมที่ดิน
- ตรวจสอบข้อมูลบุคคล จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยเจ้าหน้าที่จะต้องเข้าใช้งานระบบทะเบียนเกษตรกรด้วยแอปพลิเคชัน Thalid เพื่อตรวจสอบและดึงข้อมูลเกษตรกรจากทะเบียนราษฎร ของกรมการปกครอง ผ่านระบบ Linkage center แบบออนไลน์ทั้งหมด ก่อนการบันทึกหรือปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน

- ตรวจสอบข้อมูลผู้ประกอบการ (เกษตรกรพันธสัญญา) จากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.1.3 การตรวจสอบทางสังคม เมื่อระบบโปรแกรมตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ให้จัดพิมพ์ข้อมูลไปติดประกาศในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเวลา 3 วัน และ/หรือจัดประชาคมเพิ่มเติมภายในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อตรวจสอบข้อมูล โดยต้องดำเนินการทุกชนิดพืช ทั้งแปลงเดิมและแปลงใหม่ เพื่อให้เกษตรกรในหมู่บ้าน/ชุมชนนั้นตรวจสอบ โดยเกษตรกรต้องลงชื่อยืนยันความถูกต้องข้อมูลของตนเอง หรือมอบอำนาจให้บุคคลดำเนินการแทน (รายละเอียดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในบทที่ 2) มิฉะนั้นจะถือว่าไม่ผ่านการตรวจสอบ หรือสามารถคัดค้าน หากข้อมูลของตนเองหรือเกษตรกรรายอื่นไม่ถูกต้อง จากนั้นให้คณะทำงานตรวจสอบการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ระดับหมู่บ้าน (ตามข้อ 3.2.1 ข้อย่อย 4) หรือ คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ระดับแขวง (ตามข้อ 3.2.2 ข้อย่อย 3)) ลงชื่อ เพื่อรับทราบผลการติดประกาศและ/หรือผลการประชาคม ทั้งนี้ ขอให้เจ้าหน้าที่เขียนชื่อ-สกุล และหมายเลขโทรศัพท์ของเจ้าหน้าที่หรือสำนักงานเกษตรอำเภอที่ท้ายแบบติดประกาศให้ชัดเจน เพื่อให้เกษตรกรติดต่อหากพบข้อมูลไม่ถูกต้อง หรือมีความประสงค์จะคัดค้าน

กรณีเกษตรกรไม่มาลงชื่อหรือมีการคัดค้านในการตรวจสอบทางสังคม กำหนดผู้ดำเนินการตรวจสอบ ดังนี้

- ทุกจังหวัด (ยกเว้น สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร) กำหนดผู้ดำเนินการตรวจสอบตามข้อ 3.2.1 ข้อย่อย 4) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบลของกรมส่งเสริมการเกษตร

- สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร กำหนดผู้ดำเนินการตรวจสอบ ตามข้อ 3.2.2

ข้อย่อย 3) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบของกรมส่งเสริมการเกษตร

การตรวจสอบทางสังคม มี 2 วิธี คือ การตีตประกาศในหมู่บ้าน/ชุมชน และ/หรือ จัดประชาคม

3.1.3.1 การตีตประกาศในหมู่บ้าน/ชุมชน

1. ให้สำนักงานเกษตรอำเภอจัดชุดตีตประกาศ โดยไม่ต้องรอให้เกษตรกรครบทั้งหมู่บ้านหรือตำบล เพื่อให้ข้อมูล ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ทันต่อการนำไปใช้ หากมีการใช้ข้อมูลประกอบในโครงการ/มาตรการของภาครัฐ

2. ตีตประกาศในหมู่บ้าน ชุมชน หรือสำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นเวลา 3 วัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถตรวจสอบข้อมูลการแจ้งขึ้นทะเบียนของตนเองหรือเกษตรกรรายอื่นภายในหมู่บ้านได้ หลังจากตรวจสอบแล้วให้ลงลายมือชื่อเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล หรือมอบอำนาจให้บุคคลดำเนินการ

3. หลังจากตีตประกาศครบ 3 วันแล้ว ขอให้เจ้าหน้าที่เร่งบันทึกผลการตรวจสอบ กรณีเกษตรกรไม่มาลงชื่อ ขอให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรมาลงชื่อโดยเร็ว

3.1.3.2 การประชาคม หมายถึง การประชุมกลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้านที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพื่อให้ชุมชนช่วยตรวจสอบ ยืนยัน และรับรองข้อมูลการขึ้นทะเบียนของเกษตรกร แต่ละรายว่าได้เพาะปลูกพืชตามชนิด และ จำนวนเนื้อที่ที่แท้จริง

ขั้นตอนการประชาคม

1 ให้เกษตรกรตรวจสอบข้อมูลของตนเองและเกษตรกรรายอื่น จากประกาศรายชื่อ ซึ่งได้จัดเตรียม และติดไว้ ณ สถานที่ประชาคม

2. ก่อนเริ่มประชาคมให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้เกษตรกรทราบ ถึงความสำคัญของการประชาคม ซึ่งชุมชนจะต้องร่วมกันตรวจสอบ ยืนยัน และรับรองข้อมูลการขึ้นทะเบียนของเกษตรกร แต่ละรายว่าได้เพาะปลูกพืชตามชนิด และ จำนวนเนื้อที่ที่แท้จริง รวมทั้ง แจ้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลที่เป็นเท็จกับทางราชการ จะมีความผิดและได้รับโทษตามกฎหมายอาญา ดังนี้

มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖๗ ผู้ใดแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

3. เรียกเกษตรกรตามรายชื่อ เพื่อให้เกษตรกรยื่นแสดงตนต่อที่ประชุม อ่านรายละเอียดขนาดเนื้อที่ และชนิดพืชที่เพาะปลูกเปลี่ยนแปลง แต่ละรายเกษตรกร เพื่อให้ที่ประชุมรับทราบ ยืนยันหรือคัดค้านข้อมูลที่เกษตรกรรายนั้นแจ้งขึ้นทะเบียน

4. ให้เกษตรกรลงชื่อในแบบตีตประกาศ และขอให้เจ้าหน้าที่ทำการสรุปผลการประชาคม ว่ามีเกษตรกรเข้าร่วมการประชาคมกี่ราย ไม่มาประชาคมกี่ราย

5. ให้เจ้าหน้าที่เร่งบันทึกผลการตรวจสอบ กรณีเกษตรกรไม่มาลงชื่อ ขอให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรมาลงชื่อโดยเร็ว

3.1.4 การตรวจสอบพื้นที่ให้ดำเนินการทั้งแปลงเดิมและแปลงใหม่ เพื่อป้องกันการแจ้งขึ้นทะเบียนซ้ำซ้อน โดยผู้ดำเนินการสามารถตรวจสอบใช้เครื่อง GPS ออกเดินสำรวจรอบแปลงพื้นที่จริง เพื่อวัดและจับพิกัดแปลง หรือวาดแปลงด้วยระบบ เช่น Geoplot, GISagro, FAARMis Application , QGIS หรือตรวจสอบด้วยภาพถ่ายแปลงปลูก กำหนดผู้ดำเนินการตรวจสอบ ดังนี้

- ทุกจังหวัด (ยกเว้น สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร) กำหนดผู้ดำเนินการตรวจสอบพื้นที่ตามข้อ 3.2.1 ข้อย่อย 1) หรือ 2) หรือ 3)

- สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ข้อ 3.2.2 ข้อย่อย 1) หรือ 2)

3.2 ผู้ดำเนินการตรวจสอบ

3.2.1 ทุกจังหวัด ยกเว้นสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้พิจารณาเลือก ดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบลของกรมส่งเสริมการเกษตร
- 2) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ตามภารกิจที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมอบหมาย
- 3) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล ที่ได้รับแต่งตั้งจากนายอำเภอ
- 4) คณะทำงานตรวจสอบการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ระดับหมู่บ้าน โดยให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง อย่างน้อย ประกอบด้วย

ผู้ใหญ่บ้าน/ประธานชุมชน

ประธานคณะทำงาน

ผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้านหรือชุมชน/บุคคลอื่นตามความเหมาะสม

คณะทำงาน

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

คณะทำงานและเลขานุการ

ในการแต่งตั้งคณะทำงานฯ หากผู้ใหญ่บ้าน/ประธานชุมชนและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เป็นบุคคลเดียวกัน ให้พิจารณาอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) สาขาอื่นๆ เช่น หมอดินอาสา อาสาปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม เศรษฐกิจการเกษตรอาสา อาสาปศุสัตว์ ประมงอาสา อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี เป็นต้น แต่หากไม่มี ให้พิจารณาเลือกผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นคณะทำงานต่อไป

กรณีพื้นที่ที่ไม่มีอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เช่น พื้นที่เขตเทศบาลที่มีการปรับเปลี่ยนจากพื้นที่รกร้างว่างเปล่ามาประกอบกิจกรรมการเกษตร(ด้านพืช) สามารถมอบหมายให้ประธานชุมชน หรือ ผู้นำชุมชน พิจารณาคัดเลือกและเสนอรายชื่อบุคคลอื่นตามความเหมาะสมเพื่อเข้ามาเป็นองค์ประกอบของคณะทำงานตรวจสอบการขึ้นทะเบียนเกษตรกรระดับหมู่บ้านได้

คณะทำงานฯ มีหน้าที่ ดังนี้

1) พิจารณา ตรวจสอบข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกรในหมู่บ้าน และลงชื่อเพื่อรับทราบผลการตีประกาศและ/หรือผลการประชาสัมพันธ์ในการตรวจสอบทางสังคม หากมีเกษตรกรไม่มาลงชื่อให้คณะทำงานฯ พิจารณาแจ้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรลบหรือยกเลิกกิจกรรมออกจากระบบทะเบียนเกษตรกรได้ ทั้งนี้ เกษตรกรสามารถแจ้งข้อมูลใหม่ได้ หากมีการเพาะปลูกจริง

2) รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบลให้ช่วยดำเนินการตรวจสอบข้อร้องเรียนและข้อคัดค้านต่างๆ หรือตรวจสอบพื้นที่จริงพร้อมวัดพิกัดพื้นที่ และสรุปผลการพิจารณา แจ้งให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล เกษตรอำเภอ นายอำเภอทราบ ซึ่งผู้ถูกคัดค้านสามารถอุทธรณ์สิทธิแก่คณะกรรมการระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ตามลำดับ และผลการพิจารณาของคณะกรรมการระดับจังหวัดถือเป็นที่สุด โดยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการในแต่ละระดับ ให้อำเภอ และจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการแต่งตั้งตามความเหมาะสม

3.2.2 สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้พิจารณาเลือก ดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบแขวงของกรมส่งเสริมการเกษตร
- 2) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ตามภารกิจที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมอบหมาย
- 3) คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ระดับแขวง

โดยกำหนดให้คณะกรรมการในแต่ละระดับของกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ระดับแขวง เขตพื้นที่ชั้นใน

1. ประธาน/กรรมการ คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรเขตพื้นที่	ประธานกรรมการ
2. เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมสำนักงานเขต	กรรมการ
3. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรสำนักงานเกษตรพื้นที่	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ระดับแขวง เขตพื้นที่ชั้นนอก

1. ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำแขวง	ประธานกรรมการ
2. กรรมการคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำแขวง	กรรมการ
3. เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมสำนักงานเขต	กรรมการ
4. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านผู้รับผิดชอบระดับแขวง	กรรมการ
5. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรสำนักงานเกษตรพื้นที่	กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ระดับแขวง เขตพื้นที่ชั้นใน และ เขตพื้นที่ชั้นนอก มีหน้าที่ ดังนี้

1) พิจารณา ตรวจสอบข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกรในแขวง และลงชื่อเพื่อรับทราบผลการติดประกาศและ/หรือผลการประชาคมในการตรวจสอบทางสังคม หากมีเกษตรกรไม่มาลงชื่อ ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาแจ้งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรสำนักงานเกษตรพื้นที่ลบหรือยกเลิกกิจกรรมออกจากระบบทะเบียนเกษตรกรได้ ทั้งนี้ เกษตรกรสามารถแจ้งข้อมูลใหม่ได้ หากมีการเพาะปลูกจริง

2) กำกับ ดูแล และปฏิบัติงานตามคู่มือการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

3) แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ระดับแขวง

4) ดำเนินการตรวจสอบข้อร้องเรียน ข้อคัดค้าน และสรุปผลการพิจารณา แจ้งให้หัวหน้าสำนักงานเกษตรพื้นที่ และเกษตรกรุงเทพมหานครทราบ ทั้งนี้ กรณีที่มีผู้ถูกคัดค้านอุทธรณ์สิทธิ ให้เกษตรกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม และให้ผลการพิจารณาของคณะกรรมการชุดนี้ถือเป็นที่สุด

โดยกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 50 เขต แบ่งเขตความรับผิดชอบของแต่ละสำนักงานเกษตรพื้นที่ 1 - 4 ดังนี้

สำนักงานเกษตรพื้นที่ 1	เขตพื้นที่ชั้นนอก	มีนบุรี หนองจอก บางเขน สายไหม ดอนเมือง หลักสี่ คลองสามวา
	เขตพื้นที่ชั้นใน	ห้วยขวาง ดินแดง จตุจักร
สำนักงานเกษตรพื้นที่ 2	เขตพื้นที่ชั้นนอก	ลาดกระบัง สวนหลวง บางกะปิ ลาดพร้าว บึงกุ่ม สะพานสูง ประเวศ คันนายาว วังทองหลาง
	เขตพื้นที่ชั้นใน	พระโขนง วัฒนา ยานนาวา บางคอแหลม คลองเตย บางนา
สำนักงานเกษตรพื้นที่ 3	เขตพื้นที่ชั้นนอก	ตลิ่งชัน บางขุนเทียน บางบอน จอมทอง ราษฎร์บูรณะ ทุ่งครุ
	เขตพื้นที่ชั้นใน	สาทร สัมพันธวงศ์ บางกอกน้อย ราชเทวี ดุสิต บางรัก พญาไท บางซื่อ ปทุมวัน ป้อมปราบศัตรูพ่าย
สำนักงานเกษตรพื้นที่ 4	เขตพื้นที่ชั้นนอก	ทวีวัฒนา บางแค ภาษีเจริญ หนองแขม
	เขตพื้นที่ชั้นใน	คลองสาน ธนบุรี บางกอกใหญ่ พระนคร บางพลัด

4. การจัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัล

การจัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัล ดำเนินการโดยใช้เครื่อง GPS ออกเดินสำรวจรอบแปลงพื้นที่จริง เพื่อวัดและจับพิกัดแปลง หรือวาดแปลงด้วยระบบ เช่น Geoplot, GISagro, FAARMis Application และ QGIS

5. การพิมพ์ข้อมูลลงในสมุดทะเบียนเกษตรกร หรือ การพิมพ์ใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

เมื่อตรวจสอบและบันทึกผลลงในระบบว่า “ผ่าน” แล้ว จึงจะถือว่าการขึ้นทะเบียนในแปลงนั้น สมบูรณ์ และสามารถจัดพิมพ์ข้อมูลลงในสมุดทะเบียนเกษตรกร หรือ พิมพ์ใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ รายละเอียดในบทที่ 5

• การแก้ไขและยกเลิกทะเบียนเกษตรกร

1. การแก้ไขข้อมูลการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร กรณีเกษตรกรแจ้งขอแก้ไขข้อมูล

เมื่อตรวจสอบพบข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมีความคลาดเคลื่อน และต้องการแก้ไขให้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 เกษตรกรผู้ยื่นคำร้อง ต้องเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร กรณีที่หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรไม่สามารถมาด้วยตนเอง ให้ทำหนังสือมอบอำนาจได้ (ห้ามมีรอยชูดลบ ชีตฆ่าหรือแก้ไข ในสาระสำคัญ) แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำร้องและผู้มอบอำนาจ พร้อมรับรองสำเนา และเอกสารอื่น (ถ้ามี)

1.2 กรอกแบบคำร้องขอแก้ไขข้อมูลที่แจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร กรณีเกษตรกรแจ้งขอแก้ไขข้อมูล ตามภาคผนวก 3 (3) พร้อมลงชื่อรับรองความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล

- กรณีแก้ไขข้อมูลพื้นฐาน (ข้อมูลตามแบบ ทบก. 01 หน้า 1 และ 2) ไม่ต้องให้พยานลงชื่อในแบบคำร้อง
- กรณีแก้ไขการประกอบกิจกรรมการเกษตร (ข้อมูลตามแบบ ทบก. 01 หน้า 3) ให้พยานลงชื่อในแบบคำร้องด้วย

1.3 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของแบบคำร้องและลงชื่อ

1.4 กรณีแก้ไขกิจกรรมการเกษตรที่ผ่านการยืนยันในระบบทะเบียนเกษตรกรแล้ว ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ แจ้งสำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ และพิจารณาตีกลับข้อมูล เพื่อให้สำนักงานเกษตรอำเภอแก้ไขข้อมูลในระบบทะเบียนเกษตรกรได้ โดยอาจแจ้งในรูปแบบหนังสือราชการหรือส่งในระบบทะเบียนเกษตรกรตามแนวทางการดำเนินงานแต่ละจังหวัด ทั้งนี้ หากมีการนำข้อมูลไปประกอบโครงการ มาตรการต่างๆ แล้ว อาจต้องมีขั้นตอนเพิ่มเติม หรือ ระวังสิทธิเกษตรกรต่อไป

1.5 สถานที่ยื่นแบบคำร้อง

- แจ้งขอแก้ไขข้อมูลพื้นฐาน ได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่แจ้งขึ้นทะเบียนเท่านั้น
- แจ้งขอแก้ไขข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจกรรมการเกษตรได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ตั้งแปลง
ทั้งนี้ การแก้ไขข้อมูลทะเบียนราษฎร ผ่านระบบการเชื่อมโยงข้อมูลบัตรประชาชนกลาง (Linkage Center) กระทรวงมหาดไทย สามารถแก้ไขได้ทุกสำนักงานเกษตรอำเภอ

2. การปรับปรุงสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสถานะการช่วยทำการเกษตร

การยกเลิกการเป็นสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร และการเพิ่มสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรให้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 เกษตรกรผู้ยื่นคำร้อง

- หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร สามารถปรับปรุงข้อมูลของสมาชิกในครัวเรือนทุกคนได้ กรณีที่หัวหน้าครัวเรือนไม่สามารถมาด้วยตนเอง ให้ทำหนังสือมอบอำนาจได้ (ห้ามมีรอยชูดลบ ชีตฆ่าหรือแก้ไข ในสาระสำคัญ) แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำร้อง และผู้มอบอำนาจ พร้อมรับรองสำเนา และเอกสารอื่น (ถ้ามี)

- สมาชิกครัวเรือนเกษตรกร สามารถปรับปรุงข้อมูลการเป็นสมาชิกในครัวเรือนของตนเองได้เท่านั้น

2.2 กรอกแบบขอปรับปรุงข้อมูลสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร ตามภาคผนวก 3 (4) พร้อมลงชื่อรับรองความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล

2.3 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของแบบคำร้องและลงชื่อ

2.4 สถานที่ยื่นแบบคำร้อง

- แจ้งขอปรับปรุงสมาชิกในครัวเรือนได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่แจ้งขึ้นทะเบียน

ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร สามารถลบข้อมูลสมาชิกในครัวเรือนด้วยตนเอง ผ่าน Farmbook Application หากต้องการเพิ่มหรือแก้ไขข้อมูลสมาชิกสามารถแจ้งที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่แจ้งขึ้นทะเบียนเท่านั้น

3. การเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ให้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 เกษตรกรผู้ยื่นคำร้อง

- กรณีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร เป็นผู้ดำเนินการเอง จะต้องให้สมาชิกในครัวเรือนที่จะเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรแทนลงชื่อในแบบคำร้องด้วย

- กรณีสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร เป็นผู้ดำเนินการ ให้สมาชิกที่จะเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรแทนเป็นผู้ยื่นแบบคำร้อง โดยต้องให้หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรเดิมลงชื่อในแบบคำร้อง หรือมีหนังสือยินยอมจากหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรแนบมาด้วย (ยกเว้นกรณีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรเสียชีวิต เจ็บป่วยร้ายแรงหรือติดเตียง ถูกคุมขังในเรือนจำ ไปต่างประเทศ) และให้สมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดลงชื่อในแบบคำร้องด้วย หากมีจำนวนเกินกว่าช่องลงชื่อในแบบคำร้อง สามารถทำเป็นหนังสือยินยอมจากสมาชิกในครัวเรือนแนบได้ (หากในครัวเรือนมีสมาชิกเพียงคนเดียว ไม่ต้องมีหนังสือยินยอม)

3.2 กรอกแบบขอเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ตามภาคผนวก 3 (5) กรอกเหตุผลในการขอเปลี่ยนแปลงหัวหน้า พร้อมลงชื่อรับรองความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล แล้วให้พยานลงชื่อในแบบคำร้อง

3.3 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของแบบคำร้องและลงชื่อ

3.4 สถานที่ยื่นแบบคำร้อง

- แจ้งขอเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่แจ้งขึ้นทะเบียน

ทั้งนี้ กรณีเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเนื่องจากหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรเสียชีวิต หากทายาทของผู้เสียชีวิตรายนั้นยังทำการเกษตรอยู่ กำหนดให้ทายาทต้องมาแจ้งเปลี่ยนหัวหน้าครัวเรือนภายใน 60 วัน กรณีที่ไม่มาเปลี่ยนภายในระยะเวลาที่กำหนดจะถือว่าสิ้นสภาพจากครัวเรือนเกษตรกรเดิม และต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นรายใหม่เท่านั้น

4. การเปลี่ยนแปลงสถานที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ให้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 เกษตรกรผู้ยื่นคำร้อง ต้องเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร กรณีที่หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรไม่สามารถมาด้วยตนเอง ให้ทำหนังสือมอบอำนาจได้ (ห้ามมีรอยชูดลบ ขีดฆ่า หรือแก้ไขในสาระสำคัญ) แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำร้องและผู้มอบอำนาจ พร้อมรับรองสำเนา และเอกสารอื่น (ถ้ามี)

4.2 กรอกแบบขอเปลี่ยนแปลงสถานที่ขึ้นทะเบียน ตามภาคผนวก 3 (6) พร้อมลงชื่อรับรองความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล

4.3 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของแบบคำร้องและลงชื่อ

4.4 สถานที่ยื่นแบบคำร้อง

- แจ้งขอเปลี่ยนแปลงสถานที่ขึ้นทะเบียนได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอปลายทางที่จะย้ายไป

5. การยกเลิกทะเบียนเกษตรกร เมื่อเกษตรกรเลิกทำการเกษตร หรือไม่ประสงค์ขึ้นทะเบียนเกษตรกรแล้ว ให้ดำเนินการยกเลิกทะเบียนเกษตรกร ดังนี้

5.1 เกษตรกรผู้ยื่นคำร้อง

- หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร สามารถแจ้งยกเลิกทะเบียนเกษตรกรได้ กรณีที่หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรไม่สามารถมาด้วยตนเอง ให้ทำหนังสือมอบอำนาจได้ (ห้ามมีรอยชูดลบ ชีตฆ่าหรือแก้ไข ในสาระสำคัญ) แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำร้อง และผู้มอบอำนาจ พร้อมรับรองสำเนา และเอกสารอื่น (ถ้ามี)

- กรณีที่หัวหน้าครัวเรือนเสียชีวิต เจ็บป่วยร้ายแรงหรือติดเตียง ถูกคุมขังในเรือนจำ ไปต่างประเทศ ให้สมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร เป็นผู้ดำเนินการ และให้สมาชิกในครัวเรือนมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดลงชื่อในแบบคำร้องด้วย หากมีจำนวนเกินกว่าช่องลงชื่อในแบบคำร้อง สามารถทำเป็นหนังสือยินยอมจากสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรแนบได้ (หากในครัวเรือนมีสมาชิกเพียงคนเดียว ไม่ต้องมีหนังสือยินยอม)

5.2 กรอกแบบยกเลิกทะเบียนเกษตรกร ตามภาคผนวก 3 (7) กรอกเหตุผลในการขอยกเลิกทะเบียนเกษตรกร พร้อมลงชื่อรับรองความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล แล้วให้พยานลงชื่อในแบบคำร้อง

5.3 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของแบบคำร้องและลงชื่อ

5.4 สถานที่ยื่นแบบคำร้อง

- แจ้งยกเลิกทะเบียนเกษตรกรได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่แจ้งขึ้นทะเบียน

5.5 กรณีที่หัวหน้าครัวเรือนเสียชีวิต แต่ไม่มีสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร ให้บุตร/ญาติ/พี่น้อง ผู้นำชุมชน หรือ ออกม. เป็นผู้กรอกแบบคำร้อง ภาคผนวก 3 (7) แบบคำร้องขอยกเลิกทะเบียนเกษตรกร กรณีที่หัวหน้าครัวเรือนเสียชีวิต และไม่มีสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร และเมื่อเจ้าหน้าที่กรอกข้อมูลแบบคำร้องลงในระบบทะเบียนเกษตรกรแล้ว ระบบจะทำการตรวจสอบข้อมูลการเสียชีวิตจากทะเบียนราษฎร และจะยกเลิกทะเบียนเกษตรกร

5.6 กรณีที่ไม่มีการปรับปรุงกิจกรรมการเกษตร ติดต่อกันเกิน 3 ปี จะถือว่าสิ้นสุดสถานภาพการเป็นเกษตรกรและจะยกเลิกทะเบียนเกษตรกร

• **แนวทางปฏิบัติกรณีเกษตรกรแจ้งข้อมูลคลาดเคลื่อน ไม่ตรงกับความเป็นจริง**

กรณีที่มีข้อร้องเรียน การคัดค้าน หรือตรวจสอบแล้วพบว่า เกษตรกรแจ้งข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริงให้ดำเนินการ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ระดับหมู่บ้าน หรือ คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ระดับแขวง สำหรับสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2. ให้คณะทำงานตรวจสอบการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ระดับหมู่บ้าน ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง หากตรวจสอบแล้วพบว่าข้อมูลเป็นเท็จ เกษตรกรสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ตามลำดับ โดยผลการพิจารณาของคณะกรรมการระดับจังหวัดถือเป็นขั้นสุดท้าย โดยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการในแต่ละระดับ ให้อำเภอ และจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการแต่งตั้งตามความเหมาะสม

สำหรับสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ระดับแขวงดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง หากตรวจสอบแล้วพบว่าข้อมูลเป็นเท็จ เกษตรกรสามารถอุทธรณ์สิทธิได้ โดยให้เกษตรกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม และให้ผลการพิจารณาของคณะกรรมการชุดนี้ถือเป็นขั้นสุดท้าย

3. เมื่อผลการพิจารณาสิ้นสุดแล้ว ให้ดำเนินการตามดุลยพินิจของคณะกรรมการนั้น หากต้องดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ให้เกษตรอำเภอหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ โดยสามารถแจ้งความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานตามมาตรา 137 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการ ตามมาตรา 267 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พร้อมทั้งรายงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบด้วย

อนึ่ง เกษตรอำเภอได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนตามประกาศสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เรื่อง มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตรทางการปลูกพืช การทำไร่นาสวนผสม การทำนาเกลือสมุทร การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ และตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการขึ้นทะเบียน ดังนั้น เกษตรอำเภอจึงเป็นเจ้าพนักงานที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖ (๑) สามารถแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพบการกระทำความผิดจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ต้องรับมอบอำนาจ

บทที่ 4 การกรอกข้อมูลในแบบคำร้อง

• การกรอกข้อมูลในแบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร

กำหนดให้เจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียน ชี้แจงเกษตรกรผู้มาขอขึ้นทะเบียนด้วยการมาขึ้นทะเบียนครั้งนี้ ภาครัฐจัดทำทะเบียนเกษตรกรรายครัวเรือน และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติให้สอบถามข้อมูล จากหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกของครัวเรือนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหรือได้รับผลประโยชน์จากการประกอบ การเกษตรของครัวเรือน เนื่องจากความถูกต้องของข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ จึงจำเป็นต้องเน้นย้ำให้ เจ้าหน้าที่ ทุกคนต้องทำความเข้าใจรายละเอียดในแบบคำร้อง และต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแบบคำร้อง ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และครบถ้วนทุกข้อมูล หากมีการชี้แจงข้อความเพื่อแก้ไขให้ลงชื่อของผู้ขอปรับปรุง ทะเบียนเกษตรกรกำกับไว้ด้วย

ในแบบคำร้องนี้จะมีข้อความ 3 หน้า ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเครื่องจักรกลการเกษตร และข้อมูลการประกอบกิจกรรมการเกษตร สำหรับการกรอกข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน

1.1 แบบคำร้อง การยื่นแบบ ทบก. ให้เลือกกา ใน ขอปรับปรุงข้อมูลที่ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว หรือ ขอขึ้นทะเบียนเกษตรกร อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.2 สถานที่ขึ้นทะเบียน ระบุสำนักงานเกษตรอำเภอ และจังหวัดในพื้นที่ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่ขอรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ตั้งอยู่

1.3 วันที่ ให้กรอกวันที่แจ้งขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

1.4 ชื่อผู้ขอขึ้นทะเบียน ให้กาเครื่องหมาย ลงใน หน้าค่านำหน้านาม นาย นาง หรือนางสาว พร้อมเขียนชื่อ นามสกุล และระบุเลขประจำตัวประชาชน วันเดือนปีเกิด และเลขรหัสประจำบ้านตามทะเบียนบ้าน

1.5 สถานภาพ ให้กาเครื่องหมาย ลงใน หน้าสถานภาพของผู้ขึ้นทะเบียน ได้แก่ โสด สมรส หม้าย อยู่ร่วมกัน และ หย่ารวมถึงแยกกันอยู่

1.6 ที่อยู่ติดต่อได้ ให้กรอกที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ สามารถติดต่อเกษตรกร เมื่อต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

แบบคำร้องทะเบียนเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำหรับครัวเรือนเกษตรกร)

ขอปรับปรุงข้อมูลที่ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ขอขึ้นทะเบียนเกษตรกร

สถานที่ขึ้นทะเบียนอำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน เกษตรอำเภอ.....

ข้าพเจ้า นาย นางสาว นาง อื่นๆ.....ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน - - - - วันเดือนปีเกิด - -

เลขรหัสประจำบ้านตามทะเบียนบ้าน - - (อยู่ตามทะเบียนบ้านเป็นไปตามทะเบียนราษฎรกระทรวงมหาดไทย)

สถานภาพ โสด สมรส หม้าย อยู่ร่วมกัน หย่ารวมถึงแยกกันอยู่

(ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบุคคลตามสถานภาพมิได้แจ้งขึ้นทะเบียนเกษตรกรซ้ำซ้อนกับข้าพเจ้า)

ที่อยู่ติดต่อได้ เลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/อาคาร/ชุมชน.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....E-mail.....

1.7 นิติบุคคล ให้กรอกข้อมูลของผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจของนิติบุคคลให้เป็น
ผู้ขอขึ้นทะเบียนในนามนิติบุคคล แต่ในส่วนของรหัสประจำบ้านให้ใช้รหัสประจำบ้านที่เป็นที่ตั้งของนิติบุคคล
ประเภทของนิติบุคคล ชื่อนิติบุคคล ที่ตั้งสำนักงาน และเลขที่ทะเบียนนิติบุคคล

1.8 ลักษณะการประกอบอาชีพ ให้กาเครื่องหมาย ลงใน เพียงคำตอบเดียว

อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบกิจกรรมนั้นๆ มีตัวเลือก
คือ 1.ประกอบอาชีพเกษตร 2.รับเงินเดือนประจำ 3.รับจ้างทางการเกษตร 4.ประกอบธุรกิจการค้า
5.รับจ้างทั่วไป 6.อื่นๆ

อาชีพรอง หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาประกอบกิจกรรมรองจากอาชีพหลัก มีตัวเลือก
คือ 1.ประกอบอาชีพเกษตร 2.รับเงินเดือนประจำ 3.รับจ้างทางการเกษตร 4.ประกอบธุรกิจการค้า 5.รับจ้างทั่วไป
6.อื่นๆ 7. ไม่มีอาชีพรอง

ข้อ 1 ลักษณะการประกอบอาชีพ (ข้อ 1.1 และ ข้อ 1.2 เลือกเพียงข้อเดียว)

1.1 อาชีพหลัก	☐ 1.ประกอบอาชีพเกษตร	☐ 2. รับเงินเดือนประจำ	☐ 3.รับจ้างทางการเกษตร
	☐ 4.ประกอบธุรกิจการค้า	☐ 5.รับจ้างทั่วไป	☐ 6.อื่น ๆ
1.2 อาชีพรอง	☐ 1.ประกอบอาชีพเกษตร	☐ 2. รับเงินเดือนประจำ	☐ 3.รับจ้างทางการเกษตร
	☐ 4.ประกอบธุรกิจการค้า	☐ 5.รับจ้างทั่วไป	☐ 6.อื่น ๆ ☐ 7.ไม่มีอาชีพรอง

อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบกิจกรรมนั้น ๆ อาชีพรอง หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาประกอบกิจกรรมรองจากอาชีพหลัก

2. ระบบการเกษตรอัจฉริยะ ให้กาเครื่องหมาย ลงใน มีตัวเลือก ดังนี้ 1. ระบบโรงเรือน
อัจฉริยะ 2. ระบบเซ็นเซอร์อัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ 3. ระบบ IoT หากไม่สามารถเข้าไปทำข้อต่อไปได้

3. ระบบเกษตรพันธสัญญา ให้กาเครื่องหมาย ลงใน มีตัวเลือก ดังนี้ 1.ไม่เป็นการทำเกษตร
พันธสัญญา 2.เป็นการทำเกษตรพันธสัญญา หากเป็นการทำเกษตรพันธสัญญา เจ้าหน้าที่จะต้องประสาน
เกษตรกรเพื่อกรอกข้อมูลเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ หรือเกษตรกรสามารถปรับปรุงข้อมูลด้วยตนเองผ่านช่องทาง
ออนไลน์ที่จัดเตรียมไว้

ข้อ 2 ระบบการเกษตรอัจฉริยะ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) 1.ระบบโรงเรือน 2.ระบบเซ็นเซอร์อัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ 3. IOT

ข้อ 3 ระบบเกษตรพันธสัญญา 1.ไม่เป็นการทำเกษตรพันธสัญญา 2.เป็นการทำเกษตรพันธสัญญา

4. ข้อมูลสมาชิกในครัวเรือนและการเป็นสมาชิกองค์กร มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ชื่อ - นามสกุล และเลขประจำตัวประชาชนของสมาชิกในครัวเรือน หากเป็นเกษตรกรที่เคย
ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว เมื่อพิมพ์แบบคำร้องจากระบบโปรแกรมจะแสดงรายชื่อสมาชิกในครัวเรือนตามที่แจ้งไว้
หากบุคคลนั้นไม่อยู่ในครัวเรือนแล้วให้ขีดฆ่าและลงลายมือชื่อกำกับ สำหรับบุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน
แต่ไม่ได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกันให้กรอกข้อมูลเพิ่มเติมได้

4.2 ช่วยทำการเกษตร ให้เลือกว่าบุคคลที่อยู่ในครัวเรือนนั้น ช่วย หรือ ไม่ช่วยทำการเกษตร

4.3 การเป็นสมาชิกองค์กร ให้ใส่รหัสตัวเลขลงในช่องที่กำหนดของแต่ละบุคคล โดยรหัสตัวเลข
ประกอบด้วย 1.สหกรณ์ภาคการเกษตร 2.สหกรณ์นอกภาคการเกษตร 3.กลุ่มเกษตรกร 4.กลุ่มส่งเสริม
อาชีพการเกษตร 5.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 6.กลุ่มยุวเกษตรกร 7.วิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
8.สมาคม/สหพันธ์ 9.อาสาสมัครเกษตร 10.กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน 11.ศ.ก.ส. 12.เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ 13.อื่นๆ

5. เครื่องจักรกลการเกษตร กำหนดให้ใส่ จำนวน ที่สามารถใช้งานได้และนำไปรับจ้าง/ไม่รับจ้าง แยกตามประเภทเครื่องจักรกลการเกษตร ลงในช่องว่าง โดยสอบถามเครื่องจักรกลการเกษตร 8 ประเภท คือ

- 1) เครื่องต้นกำลัง
- 2) เครื่องมือเตรียมดิน
- 3) เครื่องปลูก/เครื่องมือหยอด
- 4) เครื่องมือดูแลรักษา
- 5) เครื่องมือเก็บเกี่ยว
- 6) เครื่องสูบน้ำ
- 7) รถบรรทุกการเกษตร
- 8) เครื่องมือหลังการเก็บเกี่ยว

ทั้งนี้ คำนิยามเครื่องจักรกลการเกษตร รายละเอียดตามนิยามศัพท์

ข้อ 5 เครื่องจักรกลการเกษตร ท่านมีเครื่องจักรกลการเกษตรประเภทใดบ้าง ที่ยังสามารถใช้งานได้ (ถ้ามี ใส่จำนวนในช่องว่าง)

หน้า 2

หมวด/ประเภท	จำนวนเครื่องจักรกล		หมวด/ประเภท	จำนวนเครื่องจักรกล	
	รับจ้าง	ไม่รับจ้าง		รับจ้าง	ไม่รับจ้าง
5.1 เครื่องต้นกำลัง					
1) เครื่องปั่นไฟ (Generator)	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) รถไถเดินตาม	.....คัน	.....คัน
3) รถไถลื้อ เครื่องยนต์สูบเดียว	.....คัน	.....คัน	4) รถแทรกเตอร์ขนาด น้อยกว่า 50 แรงม้า	.....คัน	.....คัน
5) รถแทรกเตอร์ขนาด 51 - 80 แรงม้า	.....คัน	.....คัน	6) รถแทรกเตอร์ขนาด 81 - 100 แรงม้า	.....คัน	.....คัน
7) รถแทรกเตอร์ขนาดมากกว่า 100 แรงม้าขึ้นไป	.....คัน	.....คัน	8) เครื่องยนต์เกษตรดีเซล (สูบเดียว) 9 -14 แรงม้า	.....เครื่อง	.....เครื่อง
9) เครื่องยนต์เกษตรเบนซิน	.....เครื่อง	.....เครื่อง	10) เซลล์แสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์)	.....ชุด	.....ชุด
5.2 เครื่องมือเตรียมดิน					
1) หาลำไถ 3 - 4 จาน	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) หาลำไถ 5 - 7 จาน	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) ไถระเบิดดินดาน (ริบเปอร์)	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) ไถหัวหมู	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) พรวน 2 แถว	.....เครื่อง	.....เครื่อง	6) รถดีดดิน (แบบดินตะขาก)	.....คัน	.....คัน
7) จอบหมุน (โรตารี) ดัดท้ายรถแทรกเตอร์	.....เครื่อง	.....เครื่อง	8) เครื่องมือปรับหน้าดิน	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5.3 เครื่องปลูก/เครื่องมือหยอด					
1) เครื่องเพาะกล้า	.....ชุด	.....ชุด	2) รถดำนาแบบเดินตาม	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) รถดำนาแบบนั่งขับ	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) เครื่องหยอดข้าว	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) เครื่องพ่น/หว่านแบบสะพายหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง	6) เครื่องปลูกมันสำปะหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
7) เครื่องปลูกอ้อย	.....เครื่อง	.....เครื่อง	8) เครื่องปลูกข้าวโพด	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5.4 เครื่องมือดูแลรักษา					
1) เครื่องพ่นยาฉีดท้ายรถแทรกเตอร์	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) เครื่องพ่นยาสะพายหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) เครื่องใส่ปุ๋ยฉีดท้ายรถแทรกเตอร์	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) เครื่องใส่ปุ๋ยสะพายหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) ไครน	.....เครื่อง	.....เครื่อง	6) เครื่องตัดหญ้า	.....เครื่อง	.....เครื่อง
7) เครื่องล้างใบอ้อย	.....เครื่อง	.....เครื่อง			
5.5 เครื่องมือเก็บเกี่ยว					
1) รถเกี่ยวขนาดข้าว (คอมไบน์ข้าว) ขนาดหน้ากว้างน้อยกว่า 3 เมตร	.....คัน	.....คัน	2) รถเกี่ยวขนาดข้าว (คอมไบน์ข้าว) ขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 3 เมตรขึ้นไป	.....คัน	.....คัน
3) รถเกี่ยวขนาดข้าวโพด (คอมไบน์ข้าวโพด)	.....คัน	.....คัน	4) เครื่องขูดมันสำปะหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) เครื่องตัดอ้อยเป็นลำ	.....คัน	.....คัน	6) รถตัดอ้อยเป็นท่อน	.....คัน	.....คัน
7) เครื่องตัดหญ้าอาหารสัตว์	.....คัน	.....คัน			
5.6 เครื่องสูบน้ำ					
1) ท่อสูบน้ำ (ท่อพญานาค)	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) เครื่องสูบน้ำใช้เครื่องยนต์	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) เครื่องสูบน้ำใช้ไฟฟ้า	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) เครื่องสูบน้ำ บ่อบาดาล/บ่อดอก	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5.7 รถบรรทุกการเกษตร					
1) รถอีแต่น	.....คัน	.....คัน	2) สาลี่ (กระบะบรรทุกทางรถไถเดินตาม)	.....คัน	.....คัน
5.8 เครื่องมือหลังการเก็บเกี่ยว					
1) เครื่องนวดข้าว	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) เครื่องสีข้าว (ขนาดเล็ก)	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) เครื่องกลียหญ้า	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) เครื่องอัดฟาง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) เครื่องสับย่อย	.....เครื่อง	.....เครื่อง			

6. การประกอบกิจกรรมการเกษตรในครัวเรือน มีรายละเอียดดังนี้

6.1 ที่ตั้งแปลง ให้ระบุที่ตั้งแปลงที่ดินว่าอยู่ในหมู่ ตำบล อำเภอ และจังหวัดใด

ข้อ 6 การประกอบกิจกรรมการเกษตรในครัวเรือน

ที่	รายการที่จัดเก็บ	แปลงที่ 1
1	ที่ตั้งแปลง/ฟาร์ม	หมู่ที่ ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด

6.2 การถือครอง ให้ระบุว่าเป็นของครัวเรือน เข้ามีสัญญา เข้าไม่มีสัญญา หรือ อื่นๆ
(ทำฟรี / ที่สาธารณประโยชน์)

6.3 ข้อมูลเอกสารสิทธิ์

- กรณีมีเอกสารสิทธิ์ให้กรอกแบบคำร้องข้อ 3.1 ประกอบด้วย ประเภท เลขที่เอกสารสิทธิ์ เนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ์ (ไร่-งาน-ตร.วา) และข้อมูลเจ้าของเอกสารสิทธิ์ (เลขบัตร/ชื่อ-สกุล)
- กรณีเข้ามีเอกสารสิทธิ์แต่ไม่สามารถหาข้อมูลเจ้าของเอกสารสิทธิ์ได้ให้กรอกแบบคำร้องข้อ 3.1 ประกอบด้วย ประเภท เลขที่เอกสารสิทธิ์ เนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ์ และกรอกข้อ 3.2 ผู้รับรองการทำกิจกรรมการเกษตร (เลขบัตร/ชื่อ-สกุล/ตำแหน่ง) โดยไม่ต้องกรอกข้อมูลเจ้าของเอกสารสิทธิ์
- กรณีไม่มีเอกสารสิทธิ์ ให้กรอกแบบคำร้องข้อ 3.2 ผู้รับรองการทำกิจกรรมการเกษตร (เลขบัตร/ชื่อ-สกุล/ตำแหน่ง) โดยไม่ต้องกรอกข้อ 3.1

2	การถือครอง	☐ ครัวเรือน ☐ เข้า ☐ มีสัญญา ☐ ไม่มีสัญญา ☐ อื่นๆ
3	ข้อมูลเอกสารสิทธิ์ (กรณีเข้ามีเอกสารสิทธิ์ แต่ไม่สามารถหาเลขบัตร/ชื่อเจ้าของเอกสารสิทธิ์ได้ หรือกรณีไม่มีเอกสารสิทธิ์ ให้กรอก*)	
	3.1 กรณีมีเอกสารสิทธิ์	ประเภท เลขที่
	เนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ์	ไร่ งาน ตร.วา
	เจ้าของเอกสารสิทธิ์	เลขบัตรประชาชน <input type="text"/> - <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> - <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> - <input type="text"/> <input type="text"/> - <input type="text"/> <input type="text"/>
		ชื่อ-สกุล
	3.2 กรณีเข้ามีเอกสารสิทธิ์ แต่ไม่สามารถหาเลขบัตร/ชื่อเจ้าของเอกสารสิทธิ์ได้ หรือ กรณีไม่มีเอกสารสิทธิ์ ให้กรอกข้อมูลผู้รับรองการทำกิจกรรมการเกษตร	เลขบัตรประชาชน <input type="text"/> - <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> - <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> - <input type="text"/> <input type="text"/> - <input type="text"/> <input type="text"/>
		ชื่อ-สกุล
		ตำแหน่ง

6.4 เขตชลประทาน เลือกอยู่ในเขตหรือนอกเขตชลประทานเพียงคำตอบเดียว

6.5 ค่าพิกัดภูมิศาสตร์ ให้ใส่โซนตัวเลข 47 หรือ 48 เพียงตัวเลขใดตัวเลขหนึ่ง และให้กรอกค่าพิกัด X Y หรือ ละติจูด ลองจิจูด เป็นตัวเลขตามที่จัดเก็บข้อมูลไว้แล้ว

4	เขตชลประทาน	☐ ในเขต ☐ นอกเขต
5	ค่าพิกัดภูมิศาสตร์ที่ตั้งแปลง/ฟาร์ม (เลือกกรอกข้อมูลพิกัด แบบ UTM หรือ LAT/LONG อย่างไม่อย่างหนึ่ง)	โซน ☐ 47 ☐ 48 ค่า X หรือ ละติจูด : ค่า Y หรือ ลองจิจูด :

6.6 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ให้เกษตรกรระบุแหล่งน้ำที่นำมาใช้ในการเกษตร โดยมีตัวเลือก คือ
1. ไม่มีแหล่งน้ำ 2. แหล่งน้ำสาธารณะ 3. แหล่งน้ำของตนเอง (บ่อน้ำตื้น/บ่อบาดาล/สระน้ำ)

6.7 วิธีการให้น้ำ ให้เกษตรกรระบุวิธีการให้น้ำในแปลงนั้น โดยมีตัวเลือก คือ 1. ไม่มีระบบให้น้ำ
2. ระบบให้น้ำทางท่อ (สปริงเกอร์/มินิสปริงเกอร์/น้ำหยด) 3. ระบบน้ำแบบอื่นๆ

6	แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	(1) ☐ ไม่มีแหล่งน้ำ (2) ☐ แหล่งน้ำสาธารณะ (3) แหล่งน้ำของตนเอง ☐ บ่อน้ำตื้น ☐ บ่อบาดาล ☐ สระน้ำ
7	วิธีการให้น้ำ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	(1) ☐ ไม่มีระบบให้น้ำ (2) ระบบให้น้ำทางท่อ ☐ สปริงเกอร์ ☐ มินิสปริงเกอร์ ☐ น้ำหยด (3) ☐ ระบบน้ำแบบอื่นๆ

6.8 ชนิดพืช/สัตว์/กิจกรรมการเกษตรอื่นๆ ให้ระบุชนิดพืช หรือสัตว์ หรือกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ

6.9 พันธุ์พืช/สัตว์/กิจกรรมการเกษตรอื่นๆ ให้ระบุพันธุ์พืช หรือสัตว์ หรือกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ
ตามที่เกษตรกรสามารถระบุได้ ทั้งนี้ ควรระบุพันธุ์พืชตามที่อยู่รอบการจดทะเบียนพืชที่มีการระบุพันธุ์ไว้แล้ว

6.10 วันที่ปลูก/เลี้ยง/เริ่มทำกิจกรรมการเกษตร ต้องระบุเป็นตัวเลข วัน เดือน ปี ของวันที่ปลูก/เลี้ยง
ตามชนิดพืช/สัตว์นั้นๆ สำหรับนาเกลือสมุทรให้วันที่เริ่มทำกิจกรรมการเกษตร/เริ่มทำการผลิต คือ วันที่ปล่อย
น้ำเข้านาเกลือ

6.11 วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว ต้องระบุเป็นตัวเลข วัน เดือน ปี ของวันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

- สำหรับไม้ผลไม่ยืนต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว ให้ใส่วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยววันสุดท้ายของปีการผลิต
- สำหรับนาเกลือสมุทรให้ใส่วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวเกลือเม็ดรอบสุดท้ายของปีการผลิต
- สำหรับพืชอายุสั้นที่ปลูกติดต่อกันเป็นรุ่นตลอดปี ให้ใส่วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวของรุ่นสุดท้ายของปีการผลิต
- สำหรับการเพาะเลี้ยงผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ผึ้งชันโรง ให้ใส่วันที่คาดว่าจะเก็บน้ำผึ้งรอบสุดท้ายก่อน

มีการย้ายรัง หากไม่มีการย้ายรังให้ใส่วันที่คาดว่าจะเก็บน้ำผึ้งรอบสุดท้ายของปีการผลิต

6.12 รูปแบบการปลูก ให้เกษตรกรระบุรูปแบบการปลูกในแปลงนั้น โดยมีตัวเลือก คือ กลางแจ้ง
หรือ โรงเรือน หากเลือกเป็นโรงเรือน ให้ใส่ขนาดของโรงเรือนโดยมีหน่วยเป็นตารางเมตร

6.13 เนื้อที่ปลูก/เลี้ยง ต้องระบุเป็นตัวเลข ไร่ งาน ตารางวา สำหรับนาเกลือสมุทรให้ใส่เนื้อที่ทำนาเกลือทั้งผืน
โดยต้องหักเนื้อที่ที่ไม่ได้ปลูก/เลี้ยง ออก เช่น การปลูกข้าวให้หักเนื้อที่ที่อยู่อาศัย โรงเรือน สระน้ำ ปศุสัตว์
นาหญ้า หรือพืชชนิดอื่นออก

6.14 เนื้อที่เก็บเกี่ยว/ให้ผล ต้องระบุเนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิตในกรณีของพืชอายุสั้น (ข้าว พืชไร่ พืชผัก
ไม้ดอกไม้ประดับ) โดยระบุตัวเลขเป็นไร่ งาน ตารางวา สำหรับกลุ่มพืชอายุยาวให้หมายถึงเนื้อที่ให้ผลผลิตแล้ว
โดยระบุตัวเลขเป็นไร่ งาน ตารางวา แต่ถ้ากลุ่มพืชอายุยาวยังไม่ให้ผลผลิตไม่ต้องระบุตัวเลขเนื้อที่ให้ผล
สำหรับนาเกลือสมุทรให้ใส่พื้นที่ทำนาเกลือทั้งผืน

6.15 จำนวนที่ปลูก/เลี้ยง กรณีทำไร่นาสวนผสม ที่มีการปลูกพืช (ไม้ผล ไม้ยืนต้น) /เลี้ยงสัตว์ /
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หรือ กรณีเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ให้ระบุจำนวนที่ปลูก/เลี้ยง

6.16 รหัสการปลูก/เลี้ยง/การผลิต ต้องระบุตัวเลขตามกิจกรรมการเกษตรที่แท้จริง

- รหัสการปลูก: 1 = สวนเดี่ยว 2 = สวนแซม 3=สวนผสม
- รหัสการเลี้ยง (เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ): 1 = กระชัง 2 = ในบ่อ 3=ในนา 4=ในร่องสวน 5=อื่นๆ
- รหัสการเลี้ยง (ปศุสัตว์): 1 = โรงเรือนแบบเปิด 2 = โรงเรือนแบบปิด 3=อื่นๆ
- รหัสการผลิต (นาเกลือสมุทร) : 1=ผลิตเกลือเม็ดอย่างเดียว 2=ผลิตเกลือเม็ดและเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมด้วย

6.17 ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ/ปริมาณผลผลิต น้ำหนักผลผลิตตามลักษณะผลผลิตพืชที่จัดเก็บ

(รายละเอียดภาคผนวก) ผลผลิตพืชรวมที่เก็บเกี่ยวได้ ให้ใส่หน่วยเป็นกิโลกรัมต่อพื้นที่เก็บเกี่ยว สำหรับสัตว์หน่วยเป็นตัว สำหรับนาเกลือสมุทรให้ใส่เกลือเม็ดที่ผลิตได้ตลอดฤดูกาลผลิต (รวมทั้งรอบการผลิต ประมาณ 5-7 รอบต่อฤดูกาล)

6.18 ระบบเกษตรกรยั่งยืน ให้เกษตรกรเลือกประเภทเกษตรกรที่ตัวเองปฏิบัติอยู่ว่าเป็นรูปแบบใด รายละเอียดตามนิยามศัพท์ ให้เลือกเพียงคำตอบเดียว โดยมีตัวเลือก คือ

- (1) ไม่เป็นเกษตรกรยั่งยืน
- (2) เป็นเกษตรกรยั่งยืนใน 5 รูปแบบ คือ
  - เกษตรผสมผสาน
  - เกษตรอินทรีย์ ให้เลือกการรับรองมาตรฐานด้วย ได้แก่ PGS/IFOAM/Organic Thailand/อื่นๆ
  - เกษตรธรรมชาติ
  - เกษตรทฤษฎีใหม่
  - วนเกษตรหรือไร่นาป่าผสม

8	ชนิดพืช/สัตว์/กิจกรรมการเกษตรอื่นๆ			
9	พันธุ์พืช/สัตว์/กิจกรรมการเกษตรอื่นๆ			
10	วันที่ปลูก/เลี้ยง/เริ่มทำกิจกรรมการเกษตร			
11	วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว			
12	รูปแบบการปลูก	☐ กลางแจ้ง	☐ โรงเรือน ขนาด	ตร.ม.
13	เนื้อที่ปลูก/เลี้ยง	ไร่	งาน	ตร.วา
14	เนื้อที่เก็บเกี่ยว/ให้ผล	ไร่	งาน	ตร.วา
15	รหัสการปลูก/เลี้ยง/การผลิต			
16	จำนวนที่ปลูก/เลี้ยง			
17	ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ/ปริมาณผลผลิต			
18	เกษตรกรยั่งยืน	(1) ☐ ไม่เป็นเกษตรกรยั่งยืน (2) เป็นเกษตรกรยั่งยืน ในรูปแบบ ☐ เกษตรผสมผสาน ☐ เกษตรอินทรีย์ (☐ PGS. ☐ IFOAM ☐ Organic Thailand ☐ อื่นๆ) ☐ เกษตรธรรมชาติ ☐ เกษตรทฤษฎีใหม่ ☐ วนเกษตรหรือไร่นาป่าผสม		

7. การลงชื่อในส่วนท้ายของแบบคำร้อง ให้เกษตรกรลงชื่อรับรองข้อมูลที่แจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พยาน (รายละเอียดตามคำนิยาม) ลงชื่อเป็นพยานในการแจ้งข้อมูล เจ้าหน้าที่ผู้รับขึ้นทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบลลงชื่อ และเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแบบขึ้นทะเบียนหมายถึงเกษตรกรอำเภอหรือผู้ได้รับมอบหมาย ลงชื่อเพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบ (เจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียนต้องไม่ใช่คนคนเดียวกับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแบบรับขึ้นทะเบียน)

8. สำหรับการกรอกข้อมูลกรณีทำสวนแซมมากกว่า 1 ครัวเรือน ให้กรอกข้อมูลรายละเอียดแปลงของเจ้าของแปลง โดยเลือกสถานะการถือครองตามความเป็นจริง ถ้าเกษตรกรเช่าที่ผู้อื่น ให้เลือกสถานะการถือครอง “เช่า” หรือหากเกษตรกรที่ทำสวนแซมในพื้นที่ของผู้อื่นที่ไม่ใช่การเช่า ให้เลือกสถานะการถือครอง “อื่นๆ” (เจ้าของแปลงต้องมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรก่อน จึงสามารถบันทึกข้อมูลของผู้ที่มาแซมได้)

• รหัสที่ใช้ในแบบคำร้องขอขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

เป็นรหัสที่เจ้าหน้าที่ไม่ต้องจดจำค้นหาแต่จะมีปรากฏอยู่ที่ท้ายข้อถามในแบบคำร้อง สามารถนำไปใช้ในแต่ ละข้อได้ทันที ได้แก่

รหัสการเป็นสมาชิกองค์กร

1. สหกรณ์ภาคการเกษตร	7. วิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
2. สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	8. สมาคม/สหพันธ์
3. กลุ่มเกษตรกร	9. อาสาสมัครเกษตร
4. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	10. กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน
5. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	11. จ.ก.ส.
6. กลุ่มยุวเกษตรกร	12. เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่
	13. อื่นๆ

รหัสวุฒิการศึกษา

1. จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี
2. จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
3. จบการศึกษาในระดับ ปวส./อนุปริญญา
4. จบการศึกษาในระดับ ปวช.
5. จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
6. จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
7. จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา
8. ไม่ได้ศึกษา

รหัสการปลูก

1. สวนเดี่ยว
2. สวนแซม
3. สวนผสม

รหัสการเลี้ยง (การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ)

1. ในกระชัง	2. ในบ่อ	3. ในนา
4. ในร่องสวน	5. อื่นๆ เช่น ในทะเล ในกรง เป็นต้น	

รหัสการเลี้ยง (ปศุสัตว์)

1. โรงเรือนแบบเปิด	2. โรงเรือนแบบปิด	3. อื่นๆ

รหัสการผลิต (นาเกลือสมุทร)

1. ผลิตเกลือเม็ดอย่างเดียว	2. ผลิตเกลือเม็ดและเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมด้วย

บทที่ 5

เอกสารและรายงานจากระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

เกษตรกรที่แจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จะต้องผ่านการตรวจสอบพร้อมทั้งยืนยันผลการตรวจสอบในระบบทะเบียนเกษตรกรแล้วจึงจะถือว่าเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรโดยสมบูรณ์ และสามารถนำข้อมูลไปใช้เข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่างๆ หรือจัดพิมพ์สมุดทะเบียนเกษตรกรหรือพิมพ์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และ หนังสือรับรองเกษตรกร

เกษตรกรสามารถขอปรับปรุงสมุดทะเบียนเกษตรกร (กรณีมีเล่มเดิมอยู่แล้ว) หรือใบรายงานผลฯ หรือหนังสือรับรองเกษตรกร ที่สำนักงานเกษตรอำเภอใดก็ได้ ยกเว้น การขอสมุดทะเบียนเกษตรกรครั้งแรก ให้ขอที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ขึ้นทะเบียนไว้เท่านั้น

เกษตรอำเภอสามารถลงนามในสมุดทะเบียนเกษตรกรและเอกสารข้างต้นได้ ในฐานะผู้ช่วยนายทะเบียน โดยการลงนามนี้ เพื่อเป็นหลักฐานว่า เกษตรกรได้แจ้งข้อมูลขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ไม่ได้เป็นการรับรองการทำกิจกรรมการเกษตร รับรองผลผลิต หรือรับรองการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้งนี้ ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ.2567 กำหนดให้เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) เป็นนายทะเบียน และมีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนเพื่อปฏิบัติงานตามระเบียบ ซึ่ง สศก. ได้ออกประกาศแต่งตั้งเกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอเป็นผู้ช่วยนายทะเบียน

• สมุดทะเบียนเกษตรกร

สมุดทะเบียนเกษตรกร คือ เอกสารที่ใช้แสดงสถานภาพการเป็นเกษตรกร ออกให้ภายหลังจากที่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว ใช้ในการบันทึกข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลกิจกรรมการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเจ้าของสมุด เกษตรกรสามารถนำไปใช้ในการยืนยันความเป็นเกษตรกร ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนประกอบกิจกรรมการเกษตร และใช้เป็นข้อมูลในการติดต่อสำนักงานเกษตรอำเภอหรือใช้ประกอบการเข้าร่วมโครงการตามนโยบายของภาครัฐ ในการจัดพิมพ์สมุดทะเบียนเกษตรกรแจกให้กับครัวเรือนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดเตรียมและติดตั้งเครื่องมือ/อุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อม ตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนด
2. ตรวจสอบสมุดทะเบียนเกษตรกรที่จะใช้จัดพิมพ์ให้เรียบร้อย สภาพดี เย็บสันเล่มตรง ไม่ชำรุด หากพบสมุดทะเบียนเกษตรกรเย็บไม่เรียบร้อย ชำรุด ให้ทำหนังสือแจ้งกรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อเปลี่ยนเล่มภายในเวลาที่กำหนด (โดยปกติจะต้องเปลี่ยนภายใน 30 วัน นับจากได้รับสมุดทะเบียนเกษตรกร)
3. รมัตระวังในการเปิดหน้าสมุดให้ตรงกับข้อมูลที่พิมพ์ ทั้งนี้เพราะสมุดทะเบียนเกษตรกรมีราคาแพง และมีสำรองในจำนวนจำกัด
4. การพิมพ์สมุดทะเบียนเกษตรกรให้เกษตรกรรายใหม่ จะต้องทำการติดภาพถ่ายขนาด 1 นิ้ว ที่มุมล่างขวาเหนือช่องลงชื่อ เมื่อเกษตรกรลงชื่อแล้ว ให้ประทับตราสมุดทะเบียนเกษตรกรด้วย
5. การพิมพ์ข้อมูลการประกอบกิจกรรมการเกษตรลงในสมุดทะเบียนเกษตรกร สำหรับพืชที่กำหนดให้มีการตรวจสอบ เมื่อติดประกาศ/ตรวจสอบพื้นที่และบันทึกผลลงในระบบว่า “ผ่าน” แล้ว จึงจะสามารถจัดพิมพ์ข้อมูลลงในสมุดทะเบียนเกษตรกรได้

6. เกษตรกรบางรายอาจมีข้อมูลจำนวนมาก เนื้อที่ในสมุดจะไม่เพียงพอต่อการพิมพ์ข้อมูลดังกล่าว ให้พิมพ์ข้อมูลที่เกินลงในกระดาษ A4 แล้วแนบให้กับเกษตรกรพร้อมสมุดทะเบียนเกษตรกร และหมายเหตุในหน้าข้อมูลเพิ่มเติมด้วย แต่ไม่ต้องเย็บติดกับสมุดทะเบียนเกษตรกรเนื่องจากจะทำให้ไม่สามารถพิมพ์ข้อมูลหน้าอื่นๆ ลงในสมุดได้เพราะติดรอยเย็บกระดาษ

7. การเปลี่ยนเล่ม/ยกเลิกสมุดทะเบียนเกษตรกร เกิดจากสาเหตุ ดังนี้

7.1 กรณียกเลิกครัวเรือนเกษตรกร ให้เจาะสมุดที่มุมล่างขวา พร้อมหมายเหตุในหน้าข้อมูลเพิ่มเติมว่ามีการยกเลิกครัวเรือนเกษตรกร

7.2 กรณีเปลี่ยนหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ให้พิจารณาใช้การขีดฆ่า เขียนชื่อหัวหน้าครัวเรือนใหม่ แล้วลงชื่อกำกับ หรือ ให้เจาะสมุดเล่มเดิมที่มุมล่างขวา แล้วพิมพ์สมุดทะเบียนเกษตรกรเล่มใหม่ โดยจะต้องหมายเหตุในหน้าข้อมูลเพิ่มเติมทั้งเล่มเดิมและเล่มใหม่ด้วยว่า มีการเปลี่ยนหัวหน้าครัวเรือนจากใครเป็นใคร เพื่อให้ตรวจสอบย้อนกลับได้

7.3 กรณีสมุดเล่มเดิมเต็ม ให้พิจารณาพิมพ์ต่อในกระดาษ A4 หรือ พิมพ์สมุดเล่มใหม่ให้เกษตรกร โดยเจาะสมุดเล่มเดิมที่มุมล่างขวา พร้อมหมายเหตุในหน้าข้อมูลเพิ่มเติมทั้งเล่มเดิมและเล่มใหม่ด้วยว่า สมุดเล่มเดิมเต็มจึงมีการออกเล่มใหม่ และในสมุดทะเบียนเกษตรกรเล่มใหม่ให้เลือกพิมพ์เฉพาะข้อมูลปีล่าสุด

7.4 กรณีเกษตรกรทำสมุดเล่มเดิมหาย ให้พิมพ์สมุดเล่มใหม่ให้เกษตรกร

8. การออกสมุดทะเบียนเกษตรกรครั้งแรก ให้ออกที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ขึ้นทะเบียน ส่วนการปรับปรุงสมุดทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน (ไม่ได้ออกเล่มใหม่) ดำเนินการที่สำนักงานเกษตรอำเภอใดก็ได้

9. ในกรณีที่สมุดทะเบียนเกษตรกรไม่เพียงพอ สามารถออกใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เกษตรกรแทนได้ โดยสามารถดำเนินการที่สำนักงานเกษตรอำเภอใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นสำนักงานเกษตรอำเภอที่ขึ้นทะเบียน

10. การลงนามในสมุดทะเบียนเกษตรกร ให้เกษตรกรอำเภอเป็นผู้ลงนามในฐานะผู้ช่วยนายทะเบียน

• ใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

ใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เป็นเอกสารที่แสดงข้อมูลของเกษตรกรตามที่ได้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรไว้ ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลกิจกรรมการเกษตร โดยจะแสดงรายละเอียดของกิจกรรมการเกษตร เช่น ที่ตั้งแปลง ชนิดพืชที่ปลูก

ในกรณีที่สมุดทะเบียนเกษตรกรไม่เพียงพอ สามารถออกใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เกษตรกรแทนได้ โดยสามารถดำเนินการที่สำนักงานเกษตรอำเภอใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นสำนักงานเกษตรอำเภอที่ขึ้นทะเบียน และเกษตรกรอำเภอลงนามในใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ในฐานะผู้ช่วยนายทะเบียน

• หนังสือรับรองเกษตรกร

หนังสือรับรองเกษตรกร เป็นหนังสือราชการที่ใช้เป็นหลักฐานว่า เกษตรกรได้แจ้งข้อมูลขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ไม่ได้เป็นการรับรองการทำกิจกรรมการเกษตร รับรองผลผลิตหรือรับรองการใช้ประโยชน์ที่ดิน ออกให้เมื่อเกษตรกรกรอกแบบคำร้องตามภาคผนวก 3 (8) แบบคำร้องขอหนังสือรับรองเกษตรกร ระบุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เมื่อเกษตรกรอำเภอลงนามในฐานะผู้ช่วยนายทะเบียนแล้วให้ออกเลขที่หนังสือราชการและนำส่งให้เกษตรกร

• รายงานจากระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

เจ้าหน้าที่สามารถเรียกดูรายงานได้จากระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร โดยเลือกเมนู รายงาน แล้วคลิกเรื่องรายงานที่ต้องการ ตัวอย่างรายงานที่ใช้บ่อย เช่น

1. ผลการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เมื่อเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลลงในระบบรายงานจะปรับเปลี่ยนให้เองโดยตัดยอดเป็นรายวัน โดยจะแสดงภาพรวมของการปรับปรุงข้อมูลในปีปัจจุบัน (ตามปีงบประมาณ) และ ข้อมูลรายพืช (ตามปีการเพาะปลูก)

2. รายงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเกษตร

2.1 รายงาน ทบท 04-1 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามกิจกรรมการเกษตร จะแสดงข้อมูลจำนวนครัวเรือน เนื้อที่ปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว โดยระบบจะบังคับให้เลือกจังหวัด อำเภอ แต่ไม่บังคับให้เลือกเงื่อนไขอื่น รายงานจะแสดงตามเงื่อนไขที่เลือก

ในการเลือกเงื่อนไข ควรระมัดระวังโดยเฉพาะการเลือกเงื่อนไข ปี กับ การเลือกเงื่อนไขวันที่เพาะปลูก วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว เนื่องจากเงื่อนไข ปี จะค้นหาจากปีที่มีการปรับปรุงข้อมูล (ดูได้จากปีในหน้ากิจกรรมการเกษตร) ดังนั้น หากเลือกเงื่อนไขเป็น ปี 2569 ไม้ผล/ไม้ยืนต้นที่มีการแจ้งปลูกไว้นานแล้ว แต่ไม่มีการมาปรับปรุงข้อมูลในปี 2569 จะไม่แสดงในรายงานนี้ด้วย

- หากต้องการทราบข้อมูลตามปีการผลิต ควรเลือกเงื่อนไขวันที่เพาะปลูก หรือ วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวตามปีการผลิตของพืชแต่ละชนิด และไม่ต้องเลือกเงื่อนไข ปี

- หากต้องการทราบข้อมูลการปรับปรุงพืชแต่ละชนิดในระบบ ในแต่ละปี ให้เลือกเงื่อนไขปี แต่ไม่ต้องเลือกเงื่อนไขวันที่เพาะปลูก หรือ วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว

- สำหรับไม้ผล/ไม้ยืนต้น หากต้องการข้อมูลปัจจุบัน ให้เลือก ปี เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เกษตรกรแจ้งในแต่ละปี แต่หากต้องการดูข้อมูลทั้งหมด ให้เลือกวันที่เพาะปลูกย้อนปีไปตามระยะยืนต้นของพืชแต่ละชนิด

2.2 รายงาน ทบท 04-2 รายชื่อเกษตรกรจำแนกตามกิจกรรมการเกษตร (ต้องระบุพืช แต่ไม่ต้องระบุหมู่) โดยจะมีให้เลือกว่าต้องการให้แสดงข้อมูลตามที่ตั้งแปลงหรือตามทะเบียนบ้านของเกษตรกร รายงานจะแสดงข้อมูลรหัสครัวเรือน ชื่อ – สกุล เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน ที่ตั้งแปลง ลักษณะการถือครอง ประเภทเอกสารสิทธิ์ เลขที่เอกสารสิทธิ์ พื้นที่เต็มในเอกสารสิทธิ์ เนื้อที่ปลูก วันที่ปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว ผลผลิต(ตัน) ผลผลิตเฉลี่ย(กก./ไร่) และพิกัดแปลง

2.3 รายงาน ทบท 04-3 รายชื่อเกษตรกร (ไม่ต้องระบุพืช แต่ต้องระบุหมู่) โดยจะมีให้เลือกว่าต้องการให้แสดงข้อมูลตามที่ตั้งแปลงหรือตามทะเบียนบ้านของเกษตรกร รายงานจะแสดงข้อมูล รหัสครัวเรือน ชื่อ – สกุล เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน ที่ตั้งแปลง ลักษณะการถือครอง ประเภทเอกสารสิทธิ์ เลขที่เอกสารสิทธิ์ พื้นที่เต็มในเอกสารสิทธิ์ เนื้อที่ปลูก วันที่ปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว ผลผลิต(ตัน) ผลผลิตเฉลี่ย(กก./ไร่) และพิกัดแปลง

รายงานนี้คล้ายกับรายงาน ทบก 04-2 เพียงแต่เลือกการเลือกเงื่อนไขต่างกัน รายงาน 04-2 ต้องระบุพืช แต่ไม่ต้องระบุหมู่ ใช้ในกรณีที่ต้องการทราบรายชื่อเกษตรกรที่ปลูกพืชที่ระบุทั้งหมดในตำบล อำเภอ จังหวัดนั้นๆ ส่วนรายงาน ทบก 04-3 ไม่ต้องระบุพืช แต่ต้องระบุหมู่ ใช้ในกรณีที่ต้องการทราบรายชื่อเกษตรกรในหมู่นั้นๆ ว่าปลูกพืชอะไรบ้าง

การเลือกเงื่อนไข ทบก 04-2 และ ทบก 04-3 ให้ใช้วิธีการเดียวกับ ทบก 04-1

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 กระบวนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปี 2569

ภาคผนวก 2 ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ.2567

ภาคผนวก 3 แบบคำร้อง

- (1) แบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) สำหรับครัวเรือนเกษตรกร
- (2) แบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) สำหรับนิติบุคคล
- (3) แบบคำร้องขอแก้ไขข้อมูลที่แจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร
- (4) แบบคำร้องขอปรับปรุงข้อมูลสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร
- (5) แบบคำร้องขอเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร
- (6) แบบคำร้องขอเปลี่ยนแปลงสถานที่ขึ้นทะเบียน
- (7) แบบคำร้องขอยกเลิกทะเบียนเกษตรกร
- (8) แบบคำร้องขอหนังสือรับรองเกษตรกร
- (9) ตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจ
- (10) แบบคำร้องการเคลื่อนย้ายรังและขอตั้งวางรังผึ้ง

ภาคผนวก 4 ประเภทเอกสารที่รับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

ภาคผนวก 5 ตัวอย่างหนังสือยินยอมหรือรับรองการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

- (1) หนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อการเกษตร
- (2) หนังสือรับรองการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตร ยกเว้น ไม้ผลไม่ยืนต้น

(ใช้เฉพาะพื้นที่ที่ทางราชการออกเอกสารสิทธิ์แล้ว เท่านั้น)

- (3) หนังสือรับรองการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร โดยไม่มีเอกสารสิทธิ์

ภาคผนวก 6 กลุ่มและพันธุ์ข้าวที่มีการจัดเก็บในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

ภาคผนวก 7 กลุ่ม ชนิด และพันธุ์พืชที่มีการจัดเก็บในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

ภาคผนวก 8 จำนวนเนื้อที่ขั้นต่ำที่รับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

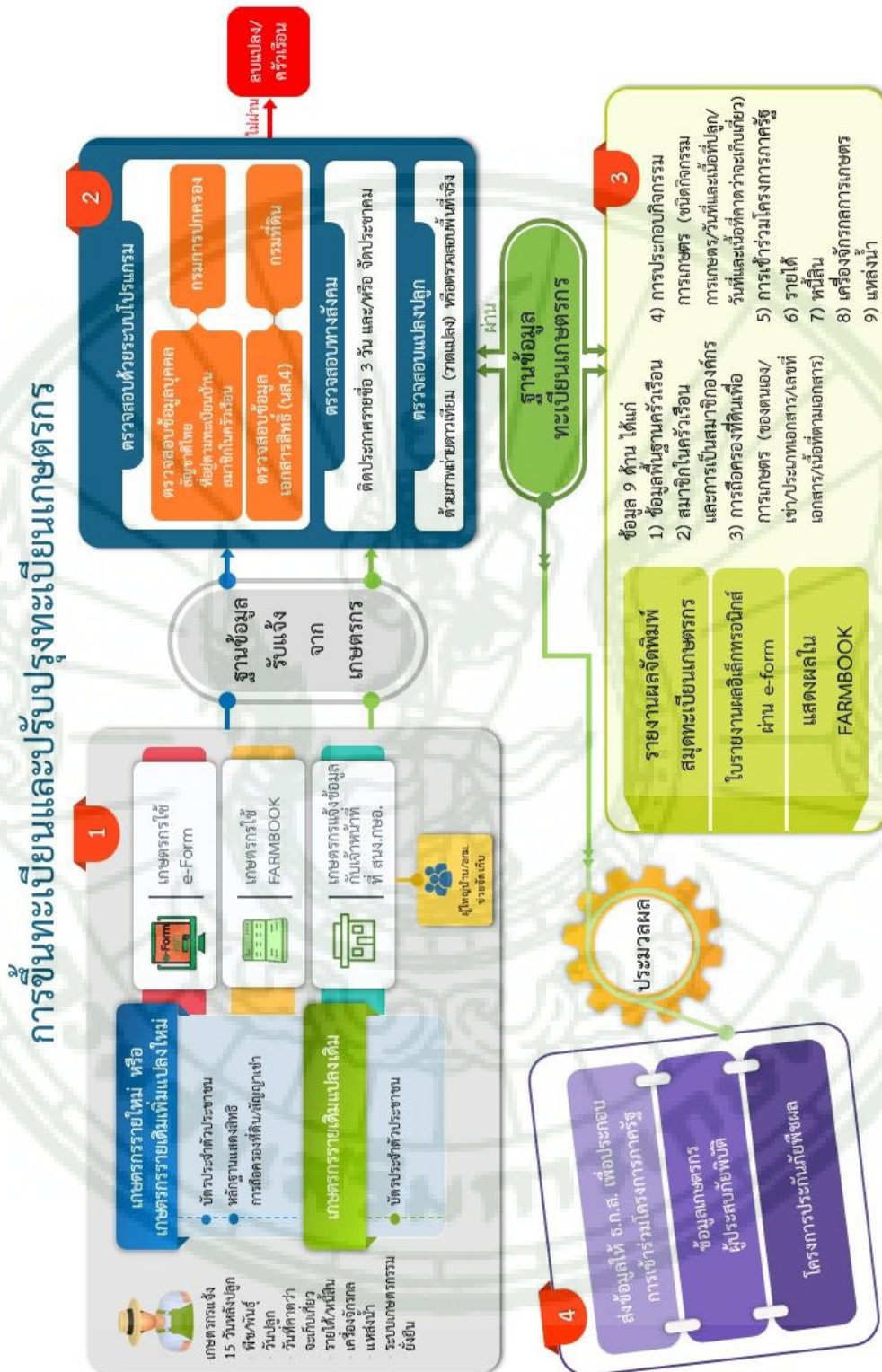
ภาคผนวก 9 อัตราแปลงไม้ผลไม่ยืนต้นต่อเนื้อที่เพาะปลูก

ภาคผนวก 10 ลักษณะผลผลิตและหน่วยผลผลิต

ภาคผนวก 11 ตราสัญลักษณ์และตัวอย่างเมื่อประทับตราสัญลักษณ์ในสมุดทะเบียนเกษตรกร

ภาคผนวก 12 คุณลักษณะเฉพาะ เครื่องพิมพ์ Passbook สมุดทะเบียนเกษตรกร

ภาคผนวก 1 กระบวนการการขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปี 2569

ภาคผนวก 2 ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ.2567 (หน้า 1)

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพื่อให้ภาครัฐมีข้อมูลในการบริหารจัดการ ช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์และนโยบายภาครัฐ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ ประกอบมาตรา ๑๐(๓) แห่งพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบกับมติคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เกษตรกร” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ประกอบกิจการในด้านการเกษตร หรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการในด้านการเกษตร และได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรไว้กับหน่วยงานที่รับขึ้นทะเบียนตามระเบียบนี้

“ครัวเรือน” หมายความว่า บุคคลคนเดียว หรือหลายคนที่อยู่อาศัยในบ้านหรือสถานที่อยู่เดียวกัน และจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน

“ครัวเรือนเกษตรกร” หมายความว่า บุคคลในครัวเรือนคนใดคนหนึ่ง หรือหลายคน ที่ประกอบกิจการในด้านการเกษตร

“ประกอบกิจการในด้านการเกษตร” หมายความว่า การปลูกพืช การเลี้ยงปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำการประมง การทำนาเกลือสมุทร การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม การทอผ้าไหม และการเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจและเกษตรอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคหรือจำหน่ายหรือใช้งานในฟาร์ม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน รวมถึงการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรดังต่อไปนี้

(๑) การทำนา ...

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ.2567 (หน้า 2)

-๒-

- (๑) การทำนาหรือทำไร่ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกัน
- (๒) การปลูกผัก หรือการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ หรือการปลูกสมุนไพร หรือการเพาะเห็ด หรือการปลูกพืชอาหารสัตว์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกัน
- (๓) การปลูกไม้ผลไม่ยืนต้น หรือการปลูกสวนป่า หรือปลูกป่าเศรษฐกิจแบบสวนเฉพาะ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกัน
- (๔) การปลูกไม้ผล หรือไม้ยืนต้นแบบสวนผสม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกัน
- (๕) การเลี้ยงปศุสัตว์
- (๖) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำการประมง
- (๗) การทำนาเกลือสมุทร
- (๘) การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม การทอผ้าไหม
- (๙) การเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจและเกษตรอื่น ๆ หมายความว่า การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง ครั่ง จิ้งหรีด ตัวงา ไส้เดือนดิน ชิวภันธุ์ และอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน
- (๑๐) การประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านการเกษตร เช่น การให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร อากาศยานไร้คนขับ (โดรน) เพื่อการเกษตร เป็นต้น
- (๑๑) ประกอบกิจการในด้านการเกษตรตั้งแต่ (๑) - (๑๐) อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน

“นิติบุคคล” หมายความว่า นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการในด้านการเกษตรและได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วตามระเบียบนี้

“ผู้ขึ้นทะเบียน” หมายความว่า

- (๑) บุคคลธรรมดา ซึ่งประกอบกิจการในด้านการเกษตรและเป็นผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรในนามครัวเรือนหรือรายสินค้า แล้วแต่กรณี
- (๒) บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจของนิติบุคคลให้เป็นผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรในนามนิติบุคคล

“หน่วยงานรับขึ้นทะเบียน” หมายความว่า ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนให้ดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรตามระเบียบนี้

“ผู้รับขึ้นทะเบียน” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียนแล้วแต่กรณี ให้ทำหน้าที่รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรตามระเบียบนี้

“แบบคำร้อง” หมายความว่า เอกสารที่นายทะเบียนกำหนดขึ้นสำหรับใช้บันทึกข้อมูลเกษตรกร เพื่อเป็นหลักฐานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ให้เลขาธิการ...

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ.2567 (หน้า 3)

-๓-

ข้อ ๕ ให้เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นนายทะเบียน และมีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน เพื่อปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๖ ให้นายทะเบียนกำหนดการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ให้เป็นไปตามที่หน่วยงานรับขึ้นทะเบียนกำหนด

ข้อ ๗ ให้ผู้รับขึ้นทะเบียนตรวจสอบแบบคำร้อง เมื่อเห็นว่ามีการกรอกข้อมูลในแบบคำร้องครบถ้วนแล้ว ให้ลงนามในแบบคำร้องเพื่อดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรต่อไป

ข้อ ๘ สถานภาพของเกษตรกรที่เป็นบุคคลธรรมดาสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) แจ้งเลิกประกอบกิจการในด้านการเกษตร

(๔) นายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียนมีคำสั่งจำหน่ายทะเบียนเกษตรกร เนื่องจากพบว่ามีเจตนาแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

(๕) ไม่มีการปรับปรุงสถานภาพติดต่อกันเป็นเวลา ๓ ปี ตามที่นายทะเบียนประกาศให้ปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร

ข้อ ๙ สถานภาพของเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคลสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) สิ้นสถานภาพความเป็นนิติบุคคล

(๒) แจ้งเลิกประกอบกิจการในด้านการเกษตร

(๓) นายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียนมีคำสั่งจำหน่ายทะเบียนเกษตรกร เนื่องจากพบว่ามีเจตนาแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

(๔) ไม่มีการปรับปรุงสถานภาพติดต่อกันเป็นเวลา ๓ ปี ตามที่นายทะเบียนประกาศให้ปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร

ข้อ ๑๐ ให้บุคคลในครัวเรือนเกษตรกรที่เกษตรกรสิ้นสถานภาพตามข้อ ๘ (๑) และ (๒) มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนเกษตรกรทดแทนได้

ข้อ ๑๑ ให้ประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะใดคณะหนึ่ง เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนเกษตรกรในระดับจังหวัด โดยมีหน้าที่บริหารจัดการหรือดำเนินการอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๒ ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกข้อบังคับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการปฏิบัติเพิ่มเติมได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๑๓ ให้หน่วยงาน...

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ.2567 (หน้า 4)

-๔-

ข้อ ๑๓ ให้หน่วยงานรับขึ้นทะเบียน ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลในทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร ตามความจำเป็นและสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยสามารถดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้

ข้อ ๑๔ การดำเนินมาตรการของภาครัฐ อาจสงวนสิทธิให้เฉพาะผู้ขอขึ้นทะเบียนและได้รับอนุมัติแล้ว ทั้งนี้ ผู้ขอขึ้นทะเบียนแล้ว ได้รับสิทธิประโยชน์จากการดำเนินงานตามมาตรการของภาครัฐ แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๕ การใดที่ได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลสมบูรณ์ตามระเบียบดังกล่าวก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

ภาคผนวก 3 (1) แบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) สำหรับครัวเรือนเกษตรกร (หน้า 1)

แบบคำร้องทะเบียนเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำหรับครัวเรือนเกษตรกร)

ขอปรับปรุงข้อมูลที่ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ขอขึ้นทะเบียนเกษตรกร

สถานที่ขึ้นทะเบียนอำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. ....

เรียน เกษตรอำเภอ.....

ข้าพเจ้า นาย นางสาว นาง อื่นๆ.....ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน - - - - วันเดือนปีเกิด - -

เลขรหัสประจำบ้านตามทะเบียนบ้าน - - (ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านเป็นไปตามทะเบียนราษฎรกระทรวงมหาดไทย)

สถานภาพ โสด สมรส หม้าย อยู่ร่วมกัน หย่ารวมถึงแยกกันอยู่

(ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบุคคลตามสถานภาพมิได้แจ้งขึ้นทะเบียนเกษตรกรซ้ำซ้อนกับข้าพเจ้า)

ที่อยู่ติดต่อได้ เลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/อาคาร/ชุมชน.....

ตรอก/ซอย..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... E-mail.....

ข้าพเจ้าขอยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียนและแจ้งข้อมูลรายละเอียด ดังนี้

ข้อ 1 ลักษณะการประกอบอาชีพ (ข้อ 1.1 และ ข้อ 1.2 เลือกเพียงข้อเดียว)

- 1.1 อาชีพหลัก 1.ประกอบอาชีพเกษตรกร 2.รับเงินเดือนประจำ 3.รับจ้างทางการเกษตร 4.ประกอบธุรกิจการค้า 5.รับจ้างทั่วไป 6.อื่น ๆ
- 1.2 อาชีพรอง 1.ประกอบอาชีพเกษตรกร 2.รับเงินเดือนประจำ 3.รับจ้างทางการเกษตร 4.ประกอบธุรกิจการค้า 5.รับจ้างทั่วไป 6.อื่น ๆ 7.ไม่มีอาชีพรอง

อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบกิจกรรมนั้น ๆ อาชีพรอง หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาประกอบกิจกรรมรองจากอาชีพหลัก

ข้อ 2 ระบบการเกษตรอัจฉริยะ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) 1.ระบบโรงเรือน 2.ระบบเซ็นเซอร์อัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ 3. IOT

ข้อ 3 ระบบเกษตรพันธสัญญา 1.ไม่เป็นการทำเกษตรพันธสัญญา 2.เป็นการทำเกษตรพันธสัญญา

ข้อ 4 สมาชิกในครัวเรือนและการเป็นสมาชิกองค์กร (ข้าพเจ้าได้แจ้งให้สมาชิกในครัวเรือนรับทราบการขึ้นทะเบียนแล้ว)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	เลขประจำตัวประชาชน	ช่วยทำการเกษตร		สมาชิกองค์กร	ระดับการศึกษา	รายได้ (บาท/ปี)	หนี้สิน (บาท/ปี)
			ช่วย	ไม่ช่วย				
1	ผู้ยื่นคำร้อง		☒				ในภาคการเกษตร	ในภาคการเกษตร
							นอกภาคการเกษตร	นอกภาคการเกษตร
2							ในภาคการเกษตร	ในภาคการเกษตร
							นอกภาคการเกษตร	นอกภาคการเกษตร
3							ในภาคการเกษตร	ในภาคการเกษตร
							นอกภาคการเกษตร	นอกภาคการเกษตร

คำอธิบาย หน้า 1 : สมาชิกองค์กร (เลือกได้มากกว่าหนึ่งข้อ) 1=สหกรณ์ภาคการเกษตร 2=สหกรณ์นอกภาคการเกษตร 3=กลุ่มเกษตรกร 4=กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร
 5=กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 6=กลุ่มยุวเกษตรกร 7=วิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน 8=สมาคม/สหพันธ์ 9=อาสาสมัครเกษตรกร
 10=กลุ่มผู้ใช้خالประทาน 11=ธกส 12=เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ 13= อื่นๆ

วุฒิการศึกษา (เลือกเพียงข้อเดียว) 1=จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 2=จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 3=จบการศึกษาในระดับ ปวส./อนุปริญญา
 4=จบการศึกษาในระดับ ปวช. 5=จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 6=จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 7=จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา 8=ไม่ได้ศึกษา

คำอธิบาย หน้า 3 : วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว, เนื้อที่เก็บเกี่ยว/ให้ผล กรอกเฉพาะการเพาะปลูกพืชเท่านั้น (เนื้อที่เก็บเกี่ยว คือ ข้าว พืชไร่ ผัก ไม้ดอกไม้ประดับ /เนื้อที่ให้ผล คือ ไม้ผลไม่ยืนต้น)
 ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ กรอกในกรณีเพาะปลูกพืช, ปริมาณผลผลิต กรอกในกรณีเลี้ยงสัตว์
 รหัสการปลูก: 1 = สวนเดี่ยว 2 = สวนแซม 3=สวนผสม รหัสการผลิต (นาเกลือสมุทร) : 1=ผลิตเกลือเม็ดอย่างเดียว 2=ผลิตเกลือเม็ดและเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมด้วย
 รหัสการเลี้ยง (เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ): 1 = กระชัง 2 = โพงง 3=ในภา 4=ในร่องสวน 5=อื่น ๆ รหัสการเลี้ยง (ปศุสัตว์): 1 = โรงเรือนแบบเปิด 2 = โรงเรือนแบบปิด 3=อื่นๆ

แบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) สำหรับครัวเรือนเกษตรกร/นิติบุคคล (หน้า 2)

หน้า 2

ข้อ 5 เครื่องจักรกลการเกษตร ท่านมีเครื่องจักรกลเกษตรประเภทใดบ้าง ที่ยังสามารถใช้งานได้

ไม่มีเครื่องจักรกลเกษตรของตนเอง ข้ามาไปตบ ข้อ 6 มีเครื่องจักรกลเกษตรของตนเอง (โปรดระบุจำนวนในช่องว่าง ข้อ 5.1 - 5.8)

หมวด/ประเภท	จำนวนเครื่องจักรกล		หมวด/ประเภท	จำนวนเครื่องจักรกล	
	รับจ้าง	ไม่รับจ้าง		รับจ้าง	ไม่รับจ้าง
5.1 เครื่องต้นกำลัง					
1) เครื่องปั่นไฟ (Generator)	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) รถไถเดินตาม	.....คัน	.....คัน
3) รถไถลื้อ เครื่องยนต์สูบเดียว	.....คัน	.....คัน	4) รถแทรกเตอร์ขนาด น้อยกว่า 50 แรงม้า	.....คัน	.....คัน
5) รถแทรกเตอร์ขนาด 51 - 80 แรงม้า	.....คัน	.....คัน	6) รถแทรกเตอร์ขนาด 81 - 100 แรงม้า	.....คัน	.....คัน
7) รถแทรกเตอร์ขนาดมากกว่า 100 แรงม้าขึ้นไป	.....คัน	.....คัน	8) เครื่องยนต์เกษตรดีเซล (สูบเดียว) 9 - 14 แรงม้า	.....เครื่อง	.....เครื่อง
9) เครื่องยนต์เกษตรเบนซิน	.....เครื่อง	.....เครื่อง	10) เซลล์แสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์)	.....ชุด	.....ชุด
5.2 เครื่องมือเตรียมดิน					
1) ฝาลื้อ 3 - 4 งาน	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) ฝาลพรวน 5 - 7 งาน	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) ไถระเบิดดินดาน (ริปเปอร์)	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) ไถหัวหมู	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) พรวน 2 แถว	.....เครื่อง	.....เครื่อง	6) รถไถดิน (แบบตีนตะขาบ)	.....คัน	.....คัน
7) จอบหมุน (โรตารี) ติดท้ายรถแทรกเตอร์	.....เครื่อง	.....เครื่อง	8) เครื่องมือปรับหน้าดิน	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5.3 เครื่องปลูก/เครื่องมือหยอด					
1) เครื่องเพาะกล้า	.....ชุด	.....ชุด	2) รถดำนาแบบเดินตาม	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) รถดำนาแบบนั่งขับ	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) เครื่องหยอดข้าว	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) เครื่องพ่น/หว่านแบบสะพายหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง	6) เครื่องปลูกมันสำปะหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
7) เครื่องปลูกอ้อย	.....เครื่อง	.....เครื่อง	8) เครื่องปลูกข้าวโพด	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5.4 เครื่องมือดูแลรักษา					
1) เครื่องพ่นยาติดท้ายรถแทรกเตอร์	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) เครื่องพ่นยาสะพายหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) เครื่องใส่ปุ๋ยติดท้ายรถแทรกเตอร์	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) เครื่องใส่ปุ๋ยสะพายหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) โตรน	.....เครื่อง	.....เครื่อง	6) เครื่องตัดหญ้า	.....เครื่อง	.....เครื่อง
7) เครื่องสางใบอ้อย	.....เครื่อง	.....เครื่อง			
5.5 เครื่องมือเก็บเกี่ยว					
1) รถเกี่ยวนาดข้าว (คอมไบน์ข้าว) ขนาดหน้ากว้างน้อยกว่า 3 เมตร	.....คัน	.....คัน	2) รถเกี่ยวนาดข้าว (คอมไบน์ข้าว) ขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 3 เมตรขึ้นไป	.....คัน	.....คัน
3) รถเกี่ยวนาดข้าวโพด (คอมไบน์ข้าวโพด)	.....คัน	.....คัน	4) เครื่องขุดมันสำปะหลัง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) เครื่องตัดอ้อยเป็นลำ	.....คัน	.....คัน	6) รถตัดอ้อยเป็นท่อน	.....คัน	.....คัน
7) เครื่องตัดหญ้าอาหารสัตว์	.....คัน	.....คัน			
5.6 เครื่องสูบน้ำ					
1) ท่อสูบน้ำ (ท่อพญานาค)	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) เครื่องสูบน้ำใช้เครื่องยนต์	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) เครื่องสูบน้ำใช้ไฟฟ้า	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) เครื่องสูบน้ำ บ่อบาดาล/บ่อดอก	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5.7 รถบรรทุกการเกษตร					
1) รถอีแต่น	.....คัน	.....คัน	2) สาลี่ (กระบะบรรทุกพ่วงรถไถเดินตาม)	.....คัน	.....คัน
5.8 เครื่องมือหลังการเก็บเกี่ยว					
1) เครื่องนวดข้าว	.....เครื่อง	.....เครื่อง	2) เครื่องสีข้าว (ขนาดเล็ก)	.....เครื่อง	.....เครื่อง
3) เครื่องเกลี่ยหญ้า	.....เครื่อง	.....เครื่อง	4) เครื่องอัดฟาง	.....เครื่อง	.....เครื่อง
5) เครื่องล้อย่อย	.....เครื่อง	.....เครื่อง			

แบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) สำหรับครัวเรือนเกษตรกร/นิติบุคคล (หน้า 3)

หน้า 3

ข้อ 6 การประกอบกิจกรรมการเกษตรในครัวเรือน

ที่	รายการที่จัดเก็บ	แปลงที่ 1	แปลงที่ 2
1	ที่ตั้งแปลง/ฟาร์ม	หมู่ที่ ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด	หมู่ที่ ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด
2	การถือครอง	☐ ครัวเรือน ☐ เช่า ☐ มีสัญญา ☐ ไม่มีสัญญา ☐ อื่นๆ	☐ ครัวเรือน ☐ เช่า ☐ มีสัญญา ☐ ไม่มีสัญญา ☐ อื่นๆ
3	ข้อมูลเอกสารสิทธิ์ (กรณีเช่ามีเอกสารสิทธิ์ แต่ไม่สามารถหาเลขบัตร/ชื่อเจ้าของเอกสารสิทธิ์ได้ หรือกรณีไม่มีเอกสารสิทธิ์ ให้กรอกช่องผู้รับรองในข้อ 3.2 ด้วย โดยไม่ต้องกรอกช่องเจ้าของเอกสารสิทธิ์)		
	3.1 กรณีมีเอกสารสิทธิ์ ประเภท		
	เลขที่	ระหว่าง	ระหว่าง
	เนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ์	ไร่ งาน ตร.วา	ไร่ งาน ตร.วา
	เจ้าของเอกสารสิทธิ์	เลขบัตรประชาชน -	เลขบัตรประชาชน -
		ชื่อ-สกุล	ชื่อ-สกุล
	3.2 กรณีเช่ามีเอกสารสิทธิ์ แต่ไม่สามารถหาเลขบัตร/ชื่อเจ้าของเอกสารสิทธิ์ได้ หรือ กรณีไม่มีเอกสารสิทธิ์ ให้กรอกข้อมูลผู้รับรองการทำกิจกรรมการเกษตร	เลขบัตรประชาชน -	เลขบัตรประชาชน -
		ชื่อ-สกุล	ชื่อ-สกุล
		ตำแหน่ง	ตำแหน่ง
4	เขตชลประทาน	☐ ในเขต ☐ นอกเขต	☐ ในเขต ☐ นอกเขต
5	ค่าพิกัดภูมิศาสตร์ที่ตั้งแปลง/ฟาร์ม (เลือกกรอกข้อมูลพิกัด แบบ UTM หรือ LAT/LONG อย่างใดอย่างหนึ่ง)	โซน ☐ 47 ☐ 48 ค่า X หรือ ละติจูด : ค่า Y หรือ ลองจิจูด :	โซน ☐ 47 ☐ 48 ค่า X หรือ ละติจูด : ค่า Y หรือ ลองจิจูด :
6	แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	(1) ☐ ไม่มีแหล่งน้ำ (2) ☐ แหล่งน้ำสาธารณะ (3) แหล่งน้ำของตนเอง ☐ บ่อน้ำตื้น ☐ บ่อบาดาล ☐ สระน้ำ	(1) ☐ ไม่มีแหล่งน้ำ (2) ☐ แหล่งน้ำสาธารณะ (3) แหล่งน้ำของตนเอง ☐ บ่อน้ำตื้น ☐ บ่อบาดาล ☐ สระน้ำ
7	วิธีการให้น้ำ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	(1) ☐ ไม่มีระบบให้น้ำ (2) ระบบให้น้ำทางท่อ ☐ สปริงเกอร์ ☐ มินิสปริงเกอร์ ☐ น้ำหยด (3) ☐ ระบบน้ำแบบอื่นๆ	(1) ☐ ไม่มีระบบให้น้ำ (2) ระบบให้น้ำทางท่อ ☐ สปริงเกอร์ ☐ มินิสปริงเกอร์ ☐ น้ำหยด (3) ☐ ระบบน้ำแบบอื่นๆ
8	ชนิดพืช/สัตว์/กิจกรรมการเกษตรอื่นๆ		
9	พันธุ์พืช/สัตว์/กิจกรรมการเกษตรอื่นๆ		
10	วันที่ปลูก/เลี้ยง/เริ่มทำกิจกรรมการเกษตร		
11	วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว		
12	รูปแบบการปลูก	☐ กลางแจ้ง ☐ โรงเรือน ขนาด .....ตร.ม.	☐ กลางแจ้ง ☐ โรงเรือน ขนาด .....ตร.ม.
13	เนื้อที่ปลูก/เลี้ยง	ไร่ งาน ตร.วา	ไร่ งาน ตร.วา
14	เนื้อที่เก็บเกี่ยว/ให้ผล	ไร่ งาน ตร.วา	ไร่ งาน ตร.วา
15	รหัสการปลูก/เลี้ยง/การผลิต		
16	จำนวนที่ปลูก/เลี้ยง		
17	ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ/ปริมาณผลผลิต		
18	เกษตรกรมียั่งยืน	(1) ☐ ไม่เป็นเกษตรกรมียั่งยืน (2) เป็นเกษตรกรมียั่งยืน ในรูปแบบ ☐ เกษตรผสมผสาน ☐ เกษตรอินทรีย์ (☐ PGS ☐ IFOAM ☐ Organic Thailand ☐ อื่นๆ) ☐ เกษตรธรรมชาติ ☐ เกษตรทฤษฎีใหม่ ☐ วนเกษตรหรือไร่นาป่าผสม	(1) ☐ ไม่เป็นเกษตรกรมียั่งยืน (2) เป็นเกษตรกรมียั่งยืน ในรูปแบบ ☐ เกษตรผสมผสาน ☐ เกษตรอินทรีย์ (☐ PGS ☐ IFOAM ☐ Organic Thailand ☐ อื่นๆ) ☐ เกษตรธรรมชาติ ☐ เกษตรทฤษฎีใหม่ ☐ วนเกษตรหรือไร่นาป่าผสม

ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า มีรายได้ในภาคการเกษตรที่คาดว่าจะได้รับ ตั้งแต่แปดพันบาทต่อปีขึ้นไป (เกษตรกรที่ลงยืนยันกรณีเนื้อที่ปลูกไม่ถึงขั้นค่าที่กำหนดตามคู่มือ)

• ข้าพเจ้ารับทราบว่า ต้องปรับปรุงข้อมูลทุกครั้งที่มีการทำกิจกรรมการเกษตร หากเป็นไม่ผลไม่ขึ้นต้น ให้แจ้งปรับปรุงข้อมูลทุกปี
หากไม่ปรับปรุงกิจกรรมการเกษตร ติดต่อกันเกิน 3 ปี จะถือว่าสิ้นสุดฐานภาพการเป็นเกษตรกรและยกเลิกทะเบียนเกษตรกร

• ข้าพเจ้าได้อ่านหรือเข้าใจข้อความข้างต้นแล้ว ขอรับรองว่าได้แจ้งข้อมูลเป็นจริง ครบถ้วน และทราบดีว่าการให้ข้อมูลที่เป็นเท็จกับทางราชการ มีโทษตามมาตรา 137 และ มาตรา 267 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

• ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจประกาศเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว (Privacy Notice) การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร โดยตกลงและยอมรับให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้าได้ตามกฎหมาย

ประกาศนี้ไว้กับ
ความเป็นส่วนตัว
[https://farmer.doe.go.th/
privacynotice](https://farmer.doe.go.th/privacynotice)

ลงชื่อ ..... เกษตรกรผู้ขอขึ้นทะเบียน   ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....   วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ ..... พยาน (ผู้นำชุมชน/อคม)   ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบแบบรับขึ้นทะเบียน
(.....)
ตำแหน่ง .....   วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก 3 (5) แบบคำร้องขอเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร
(กรณีหัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้ดำเนินการ)

แบบคำร้องขอเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร (กรณีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรเป็นผู้ดำเนินการ)

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน เกษตรอำเภอ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน - โทรศัพท์.....

ข้าพเจ้าในสถานะเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร มีความประสงค์เปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร

เป็น (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน -

เลขรหัสประจำบ้านตามทะเบียนบ้าน - -

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด..... โทรศัพท์.....

เนื่องจากเหตุผล

☐ หน.ครัวเรือนไม่ได้เป็นผู้ทำการเกษตรแล้ว	☐ หน.ครัวเรือนเจ็บป่วยร้ายแรงหรือติดเตียง
☐ หน.ครัวเรือนถูกคุมขังในเรือนจำ	☐ หน.ครัวเรือนไปต่างประเทศ
☐ หย่า ☐ บวช	☐ อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกษตรกรผู้ยื่นคำร้อง

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สมาชิกที่จะเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรแทน

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

พยาน (ผู้นำชุมชน/อกม.)

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้อง

คำอธิบาย

1. สามารถเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ขึ้นทะเบียนไว้เท่านั้น
2. กรณีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร เป็นผู้ดำเนินการเอง จะต้องให้สมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรที่จะเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรแทน ลงชื่อในแบบคำร้องด้วย
3. แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำร้อง และสมาชิกที่จะเป็นหัวหน้าครัวเรือนแทน พร้อมรับรองสำเนา และเอกสารอื่น (ถ้ามี)
4. หากแบบคำร้องนี้ มีรอยชูดลบ ขีดฆ่าหรือแก้ไข ในสาระสำคัญถือว่าใช้ไม่ได้

ภาคผนวก 3 (5) แบบคำร้องขอเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร
(กรณีสมาชิกในครัวเรือนเป็นผู้ดำเนินการ)

แบบคำร้องขอเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร (กรณีสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรเป็นผู้ดำเนินการ)

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน เกษตรอำเภอ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน -

เลขรหัสประจำบ้านตามทะเบียนบ้าน - - อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ข้าพเจ้าในสถานะเป็นสมาชิกครัวเรือนเกษตรกร มีความประสงค์ **เปลี่ยนแปลงสถานะเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร**

แทน (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน - โทรศัพท์..... เนื่องจากเหตุผล

☐ หน.ครัวเรือนเสียชีวิต	☐ หน.ครัวเรือนไม่ได้เป็นผู้ทำการเกษตรแล้ว
☐ หน.ครัวเรือนเจ็บป่วยร้ายแรงหรือติดเตียง	☐ หน.ครัวเรือนถูกคุมขังในเรือนจำ
☐ หน.ครัวเรือนไปต่างประเทศ	☐ อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกษตรกรผู้ยื่นคำร้องเป็นหัวหน้าครัวเรือนแทน

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรเดิม

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สมาชิกในครัวเรือนที่มีผู้ยื่นคำร้อง

สมาชิกในครัวเรือนที่มีผู้ยื่นคำร้อง

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

พยาน (ผู้นำชุมชน/อคม.)

เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้อง

คำอธิบาย

- สามารถเปลี่ยนแปลงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ขึ้นทะเบียนไว้เท่านั้น
- กรณีสมาชิกในครัวเรือน เป็นผู้ดำเนินการ
  - ให้สมาชิกที่จะเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรแทน เป็นผู้ยื่นแบบคำร้อง โดยต้องให้หัวหน้าครัวเรือนเดิมลงชื่อในแบบคำร้อง หรือมีหนังสือยินยอมแนบมาด้วย (ยกเว้นกรณีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรเสียชีวิต เจ็บป่วย ถูกคุมขังในเรือนจำ ไปต่างประเทศ หย่า หรือ บวช)
  - ให้สมาชิกในครัวเรือนมากกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดลงชื่อในแบบคำร้องด้วย หากมีจำนวนเกินกว่าช่องลงชื่อในแบบคำร้องสามารถทำเป็นหนังสือยินยอมจากสมาชิกในครัวเรือนแนบได้ (หากในครัวเรือนมีสมาชิกเพียงคนเดียว ไม่ต้องมีหนังสือยินยอม)
- หากแบบคำร้องนี้ มีรอยขีดข่วน ชัดๆหรือแก้ไข ในสาระสำคัญถือว่าใช้ไม่ได้

ภาคผนวก 3 (7) แบบคำร้องขอยกเลิกทะเบียนเกษตรกร
(กรณีสมาชิกในครัวเรือนเป็นผู้ดำเนินการ)

แบบคำร้องขอยกเลิกทะเบียนเกษตรกร (กรณีสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรเป็นผู้ดำเนินการ)

ที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน เกษตรอำเภอ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน □□□□□□□□□□□□□□□□ โทรศัพท์.....

ในสถานะเป็นสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรจากทะเบียนเกษตรกร ของ (กรอกข้อมูลของหัวหน้าครัวเรือน)

(นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน □□□□□□□□□□□□□□□□

มีความประสงค์ ขอยกเลิกทะเบียนเกษตรกร เนื่องจากเหตุผล

☐ หน.ครัวเรือนเลิกทำการเกษตร	☐ หน.ครัวเรือนเปลี่ยนอาชีพ
☐ หน.ครัวเรือนไม่ประสงค์ขึ้นทะเบียนเกษตรกร	☐ หน.ครัวเรือนเสียชีวิต
☐ หน.ครัวเรือนเจ็บป่วยร้ายแรงหรือติดเตียง	☐ หน.ครัวเรือนถูกคุมขังในเรือนจำ
☐ หน.ครัวเรือนไปต่างประเทศ	☐ อื่นๆ.....

*** เมื่อยกเลิกการขึ้นทะเบียนเกษตรกรจะไม่สามารถนำข้อมูลแปลงและกิจกรรมของครัวเรือนเกษตรกรที่ยกเลิกแล้วคืนได้
ต้องแจ้งขึ้นทะเบียนใหม่เท่านั้น

ลงชื่อ.....
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ยื่นคำร้อง

ลงชื่อ.....
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สมาชิกในครัวเรือนที่ใช้ผู้ยื่นคำร้อง

ลงชื่อ.....
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สมาชิกในครัวเรือนที่ใช้ผู้ยื่นคำร้อง

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

พยาน (ผู้นำชุมชน/อคม.)

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้อง

คำอธิบาย

- สามารถยกเลิกทะเบียนเกษตรกรได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ขึ้นทะเบียนไว้เท่านั้น
- กรณีสมาชิกในครัวเรือน เป็นผู้ดำเนินการ จะต้องให้สมาชิกในครัวเรือนมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดลงชื่อในแบบคำร้องด้วย หากมีจำนวนเกินกว่าของลงชื่อในแบบคำร้อง สามารถทำเป็นหนังสือยินยอมจากสมาชิกในครัวเรือนแบบได้ (หากในครัวเรือนมีสมาชิกเพียงคนเดียว ไม่ต้องมีหนังสือยินยอม)
- หากแบบคำร้องนี้ มีรอยขีดข่วน ชัดๆหรือแก้ไข ในสาระสำคัญถือว่าใช้ไม่ได้

ภาคผนวก 3 (7) แบบคำร้องขอยกเลิกทะเบียนเกษตรกร
กรณีหัวหน้าครัวเรือนเสียชีวิต และไม่มีสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร

แบบคำร้องขอยกเลิกทะเบียนเกษตรกร
(กรณี หน.ครัวเรือนเกษตรกรเสียชีวิตและไม่มีสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร)

ที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เรียน เกษตรอำเภอ.....
ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน - โทรศัพท์.....
ข้าพเจ้าในสถานะเป็น บุตร/ญาติ/พี่น้อง ผู้นำชุมชน อกม.

ขอแจ้งให้ยกเลิกทะเบียนเกษตรกร ของ
(นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน -

เนื่องจาก เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรเสียชีวิต

*** เมื่อเจ้าหน้าที่กรอกข้อมูลแบบคำร้องนี้ลงในระบบทะเบียนเกษตรกรแล้ว ระบบจะทำการตรวจสอบข้อมูลการเสียชีวิตจากทะเบียนราษฎร และจะยกเลิกทะเบียนเกษตรกร โดยจะไม่สามารถนำข้อมูลแปลงและกิจกรรมของครัวเรือนเกษตรกรที่ยกเลิกแล้วคืนได้ ต้องแจ้งขึ้นทะเบียนใหม่เท่านั้น

ลงชื่อ.....
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ผู้ยื่นคำร้อง

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
(.....) (.....)
ตำแหน่ง..... ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
พยาน (ผู้นำชุมชน/อกม.) เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้อง

คำอธิบาย

1. สามารถยกเลิกทะเบียนเกษตรกรได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ขึ้นทะเบียนไว้เท่านั้น
2. กรณีที่หัวหน้าครัวเรือนเสียชีวิต แต่ไม่มีสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร ให้บุตร/ญาติ/พี่น้อง หรือ ผู้นำชุมชน หรือ อกม. เป็นผู้กรอกแบบคำร้อง และเมื่อเจ้าหน้าที่กรอกข้อมูลแบบคำร้องลงในระบบทะเบียนเกษตรกรแล้ว ระบบจะทำการตรวจสอบข้อมูลการเสียชีวิตจากทะเบียนราษฎร และจะยกเลิกทะเบียนเกษตรกร
3. ผู้ยื่นคำร้องและพยานต้องไม่เป็นบุคคลเดียวกัน
4. หากแบบคำร้องนี้ มีรอยชูดลบ ขีดฆ่าหรือแก้ไข ในสาระสำคัญถือว่าใช้ไม่ได้

ภาคผนวก 3 (8) แบบคำร้องขอหนังสือรับรองเกษตรกร

แบบคำร้องขอหนังสือรับรองเกษตรกร

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน เกษตรอำเภอ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน --- โทรศัพท์.....

ในสถานะเป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร รหัสทะเบียนเกษตรกร .....

ในสถานะเป็นสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรจากทะเบียนเกษตรกร ของ (กรอกข้อมูลของหัวหน้าครัวเรือน)
(นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน --- รหัสทะเบียนเกษตรกร .....

ข้าพเจ้า มีความประสงค์ขอหนังสือรับรองเกษตรกร [ ] ฉบับภาษาไทย [ ] ฉบับภาษาอังกฤษ

เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

☐ ประกอบการสมัครเรียน (ของตนเอง)	☐ ประกอบการสมัครเรียน (ของบุคคลในครอบครัว)
☐ ประกอบการสมัครงาน (ของตนเอง)	☐ ประกอบการสมัครงาน (ของบุคคลในครอบครัว)
☐ ศึกษาดูงาน (ของตนเอง)	☐ ศึกษาดูงาน (ของบุคคลในครอบครัว)

ติดต่อหน่วยงาน.....ภาษาอังกฤษ .....

เพื่อประกอบการ.....ภาษาอังกฤษ .....

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ภาษาอังกฤษ.....

* หากต้องการขอหนังสือรับรองภาษาอังกฤษและเลือกวัตถุประสงค์เพื่อติดต่อหน่วยงาน หรือ อื่นๆ
ต้องระบุภาษาอังกฤษ เพื่อให้แสดงในหนังสือรับรองด้วย

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกษตรกรผู้ยื่นคำร้อง

เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้อง

ภาคผนวก 3 (9) ตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจ

หนังสือมอบอำนาจ

เขียนที่.....
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....อายุ.....ปี
เลขประจำตัวประชาชน .....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....หมายเลขโทรศัพท์.....
ได้มอบอำนาจให้ นาย/นาง/นางสาว.....อายุ.....ปี
เลขประจำตัวประชาชนเลขประจำตัวประชาชน .....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....หมายเลขโทรศัพท์.....

เป็นผู้รับมอบอำนาจของข้าพเจ้าในการกระทำการแทน คือ เป็นผู้มายื่นแจ้งปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร
 เป็นผู้ทำประชาคมและลงลายมือชื่อในแบบติดประกาศ
ข้าพเจ้าขอรับรองว่าการกระทำที่ผู้รับมอบอำนาจได้กระทำไปนั้น ให้ถือเสมือนหนึ่งเป็นการกระทำของข้าพเจ้า
และเพื่อเป็นหลักฐานรับรองหนังสือฉบับนี้ ผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้มอบอำนาจ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้รับมอบอำนาจ
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

คำอธิบาย

1. ผู้รับมอบอำนาจจะต้องไม่ใช่บุคคลเดียวกับ พยาน / เจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียน / เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบแบบรับขึ้นทะเบียนในแบบคำร้องทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) และต้องไม่ใช่บุคคลเดียวกับผู้ดำเนินการตรวจสอบในการติดประกาศ/ประชาคม/ตรวจสอบพื้นที่
2. โปรดแนบเอกสารประกอบการมอบอำนาจ ดังนี้
  - 2.1 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ของผู้มอบอำนาจ ซึ่งรับรองสำเนาถูกต้องโดยเจ้าของหลักฐาน
  - 2.2 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ของผู้รับมอบอำนาจ ซึ่งรับรองสำเนาถูกต้องโดยเจ้าของหลักฐาน
3. หนังสือมอบอำนาจมีระยะเวลาการใช้ 1 ปี นับแต่วันที่ได้รับมอบอำนาจ

ภาคผนวก 3 (10) แบบคำร้องการเคลื่อนย้ายรังและขอตั้งวางรังผึ้ง

แบบคำร้องการเคลื่อนย้ายรังและขอตั้งวางรังผึ้ง

เขียนที่ _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เขียน เกษตรอำเภอ _____

ข้าพเจ้า (เกษตรกรเจ้าของรัง) (นาย/นาง/นางสาว) _____

เลขประจำตัวประชาชน - - - เบอร์โทรศัพท์ _____

พื้นที่ตั้งรังผึ้งเดิมเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ถนน _____ ตำบล/แขวง _____

อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ ซึ่งพื้นที่ตั้งรังเดิมมีจำนวนรังผึ้ง _____ รัง

มีความประสงค์ขอย้ายรังผึ้งที่สวนของ (เกษตรกรเจ้าของสวน) นาย/นาง/นางสาว/ _____

เลขประจำตัวประชาชน - - เบอร์โทรศัพท์ _____

จำนวน _____ รัง พื้นที่ตั้งรังผึ้งใหม่เลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ถนน _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____

พิกัด โจน (47/48) _____ ค่า X _____ ค่า Y _____

หรือ ละติจูด _____ ลองจิจูด _____

ระหว่างวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____ ถึงวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

วัตถุประสงค์การเคลื่อนย้ายและตั้งวางรังผึ้ง

ย้ายพื้นที่ใหม่ เพื่อ เก็บผลผลิต (น้ำหวาน และเกสร เป็นต้น) หาแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์

หลีกเลียงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม (ศัตรูผึ้ง กิ๊บกิ๊บ เป็นต้น)

ขยายผลผลิต อื่นๆ _____

กลับพื้นที่เดิม (ไม่ต้องกรอกข้อมูลเจ้าของสวน)

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าจึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ) _____ เกษตรกรเจ้าของรังผึ้ง (ลงชื่อ) _____ ผู้นำชุมชน
(.....)

(ลงชื่อ) _____ เกษตรกรเจ้าของสวน (ลงชื่อ) _____ พยาน
(.....)

- หมายเหตุ 1) พยาน หมายถึง เจ้าของที่ดินเจ้าของ หรือผู้ที่ทำประโยชน์ในที่ดินนั้น
2) กรณีเคลื่อนย้ายและตั้งวางรังผึ้งในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ ไม่ต้องกรอกรายละเอียดในส่วนของเกษตรกรเจ้าของสวน แต่ต้องจับพิกัดพื้นที่ตั้งรังใหม่
3) ขึ้นหนังสือฉบับนี้ต้องนำสำเนาเกษตรอำเภอที่ตั้งวางรังผึ้ง
4) กรณีที่เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งดำเนินการแจ้งการเคลื่อนย้ายและตั้งวางรังผึ้งทาง Farmbook Application แล้ว ไม่ต้องขึ้นหนังสือฉบับนี้ต่อสำนักงานเกษตรอำเภอ

ภาคผนวก 4 ประเภทเอกสารที่รับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

• พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์

ประเภท/กลุ่ม	แบบ
1. เอกสารสิทธิ์ตามกฎหมายที่ดิน จำนวน 9 กลุ่ม 22 แบบ	
กลุ่มที่ 1 โฉนดที่ดิน (กรมที่ดิน)	(1) น.ส. 4 (2) น.ส. 4 ก. (3) น.ส. 4 ข. (4) น.ส. 4 ค. (5) น.ส. 4 ง. (6) น.ส. 4 จ.
กลุ่มที่ 2 (กรมที่ดิน)	(7) โฉนดแผนที่ (8) โฉนดตราจอง (9) ตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว
กลุ่มที่ 3 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (กรมที่ดิน)	(10) น.ส. 3 (11) น.ส. 3 ก. (12) น.ส. 3 ข. (13) แบบหมายเลข 3
กลุ่มที่ 4 ใบจอง (กรมที่ดิน)	(14) น.ส. 2 (15) น.ส. 2 ก.
กลุ่มที่ 5 (กรมที่ดิน)	(16) ไปไต่สวน (น.ส. 5) (17) ใบนำ
กลุ่มที่ 6 (กรมที่ดิน)	(18) ใบเหยียบย่ำ (19) ตราจอง
กลุ่มที่ 7 แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (กรมที่ดิน)	(20) ส.ค. 1
กลุ่มที่ 8 บัญชีรับแจ้งการครอบครองที่ดิน (กรมที่ดิน)	(21) ส.ค. 2

ประเภท/กลุ่ม	แบบ
กลุ่มที่ 9 ใบรับแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดิน (กรมที่ดิน)	(22) ส.ค. 3
2. ที่ดินที่มีหนังสืออนุญาตการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ จำนวน 12 กลุ่ม 25 แบบ	
กลุ่มที่ 1 (กรมที่ดิน)	(1) หนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราวตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจน (ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน)
กลุ่มที่ 2 (กรมธนารักษ์)	(2) หนังสือสัญญาเช่าที่ราชพัสดุเพื่อประกอบการเกษตร (ส.2/27)
กลุ่มที่ 3 กลุ่มหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ (กรมป่าไม้)	(3) หนังสืออนุญาตให้ได้รับการผ่อนผันให้มีสิทธิทำกินชั่วคราวในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ครั้งที่ 1) (สทก. 1) (4) หนังสืออนุญาตให้ทำการปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นภายในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ (สทก. 1 ข) (5) สทก. 1 ก (6) สทก. 2 ก
กลุ่มที่ 4 กลุ่มหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (กรมป่าไม้)	(7) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป.ส. 23) (8) หนังสืออนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป.ส. 31)
กลุ่มที่ 5 กลุ่มใบอนุญาตให้แผ้วถางป่า (กรมป่าไม้)	(9) ใบอนุญาตให้แก่ผู้ประสงค์ขอแผ้วถางป่าเพื่อดำเนินกิจการตามที่ขออนุญาต
กลุ่มที่ 6 กลุ่มหนังสือที่ออกให้กับสมาชิกนิคมสร้างตนเอง ตาม พ.ร.บ.จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	(10) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (น.ค. 1) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511

ประเภท/กลุ่ม	แบบ
	(11) หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. 3) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 (12) สัญญาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตนิคมสร้างตนเอง
กลุ่มที่ 7 หนังสือที่ออกให้กับสมาชิกนิคมสหกรณ์ ตาม พ.ร.บ. จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 (กรมส่งเสริมสหกรณ์)	(13) หนังสือรับรองการอนุญาตให้สมาชิกนิคมสหกรณ์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์ (กสน. 3) (14) หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (กสน. 5)
กลุ่มที่ 8 หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)	(15) ส.ป.ก. 4-01 (16) ส.ป.ก. 4-01 ก (17) ส.ป.ก. 4-01 ข (18) ส.ป.ก. 4-01 ค (19) ส.ป.ก. 4-01 ช (20) โฉนดเพื่อการเกษตร
กลุ่มที่ 9 สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)	(21) ส.ป.ก. 4-14 ก
กลุ่มที่ 10 สัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)	(22) ส.ป.ก. 4-18 ข
กลุ่มที่ 11 หนังสือรับมอบที่ดิน (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)	(23) ส.ป.ก. 4-28 ก (24) ส.ป.ก. 4-28 ข
กลุ่มที่ 12 สมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน หรือบัญชีรายชื่อที่คทช. จังหวัดให้การรับรอง ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) (สำนักจัดการที่ดินของรัฐ)	(25) คทช.

ประเภท/กลุ่ม	แบบ
3. ที่ดินที่มีหนังสือรับรองผู้ทำประโยชน์ในเขตที่ดินของรัฐ จำนวน 3 กลุ่ม 3 แบบ	
<p>กลุ่มที่ 1 กลุ่มหนังสือรับรองผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (กรณีผ่านการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแต่ยังไม่ได้รับเอกสารสิทธิ (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)</p>	(1) ส.ป.ก. 5-01
<p>กลุ่มที่ 2 กลุ่มหนังสือรับรองผู้ทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)</p>	(2) ส.ป.ก. 5-02
<p>กลุ่มที่ 3 กลุ่มหนังสือรับรองผู้มีสิทธิได้รับการโอนสิทธิหรือรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (กรณีเกษตรกรขอโอนสิทธิหรือรับมรดกสิทธิแต่ยังไม่ได้รับเอกสารสิทธิ (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)</p>	(3) ส.ป.ก. 5-03

• **พื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์** อนุโลมให้เกษตรกรสามารถขึ้นทะเบียนได้ เพื่อให้ทราบสถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกร และประมาณการผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง แต่จะต้องมีผู้นำชุมชนเป็นผู้รับรองการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนต้องไม่อ้างกรรมสิทธิ์หรือถือครองพื้นที่นั้น ทั้งนี้ ให้รวมถึงพื้นที่ในเขตป่าไม้ ป่าอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ และให้หมายรวมถึงเอกสารดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) แบบหมายเลข 2
- (2) ส.ป.ก. 4
- (3) ส.ป.ก. 4-98
- (4) ส.ป.ก. / สร 5 ก
- (5) ส.ท.ก. 2
- (6) ปส. 29
- (7) ช.ส. 4
- (8) ส.ธ. 1
- (9) หนังสือรับรองของหน่วยงานราชการทหาร
- (10) แบบ ทบ.9
- (11) หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินของรัฐแก้ไขความยากจน
- (12) บันทึกข้อตกลงการใช้ที่ดินของส่วนราชการ
- (13) ใบรับเงินบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. 5 / ภ.บ.ท. 6 และ ภ.บ.ท. 11
- (14) แบบบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส.3)
- (15) พื้นที่มีเอกสารสิทธิ์แต่ไม่สามารถนำเอกสารหลักฐานซึ่งแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือหนังสือ

อนุญาตจากเจ้าของที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตจากหน่วยงานราชการ ให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ที่เกษตรกรได้เข้าครอบครองทำกิจกรรมการเกษตรอยู่ มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ได้

หากมีการประมวลผลจัดส่งข้อมูลเพื่อเข้าร่วมโครงการ มาตรการต่างๆ พื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์และเอกสารที่อยู่ในกลุ่มนี้ จะถูกจัดอยู่ในกลุ่มไม่มีเอกสารสิทธิ์ ซึ่งจะได้รับสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ มาตรการ หรือไม่ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการ มาตรการนั้นๆ

ภาคผนวก 5 ตัวอย่างหนังสือยินยอมหรือรับรองการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

หนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อการเกษตร

เขียนที่.....

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ..... นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน - อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... ตำแหน่ง.....

เบอร์โทรศัพท์..... เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ประเภทเอกสารสิทธิ์.....

เลขที่..... ระบุว่า..... พื้นที่ในเอกสารสิทธิ์..... ไร่..... งาน..... ตารางวา

โดยที่ดินตั้งอยู่ที่หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

พิกัด โขน (47/48) ..... ค่า X ..... ค่า Y .....

หรือ ละติจูด..... ลองจิจูด.....

ยินยอมให้ (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ..... นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน - (เกษตรกรผู้ขอขึ้นทะเบียน/สมาชิกในทะเบียน

เกษตรกร) ใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อประกอบกิจการเกษตร จำนวน..... ไร่..... งาน..... ตารางวา

ด้วยการปลูก/เลี้ยง..... พันธุ์.....

ตั้งแต่วันที่..... ถึงวันที่.....

โดยไม่มีเงื่อนไขและไม่ขอเรียกร้องสิทธิ์ใดๆ ทั้งสิ้น และข้าพเจ้าจะไม่ยกเลิกเพิกถอนคำยินยอมก่อนครบกำหนด
ระยะเวลาดังกล่าว

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าจึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ..... ผู้ถือกรรมสิทธิ์

(.....)

ลงชื่อ..... ผู้ได้รับความยินยอม

(.....)

ลงชื่อ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ..... พยาน

(.....)

- เอกสารประกอบของผู้ถือกรรมสิทธิ์

๑. สำเนาบัตรประชาชน

๒. สำเนาโฉนดที่ดิน

ผู้ถือกรรมสิทธิ์ หมายถึง เจ้าของเอกสารสิทธิ์ หรือ

ผู้จัดการมรดก หรือผู้มีสิทธิ์ดูแลที่ดิน

ภาคผนวก 6 กลุ่มและพันธุ์ข้าวที่มีการจัดเก็บในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

ภาคผนวก 7 กลุ่ม ชนิด และพันธุ์พืชที่มีการจัดเก็บในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

หมายเหตุ : หากเจ้าหน้าที่ต้องการเพิ่ม กลุ่ม ชนิด และพันธุ์พืช สามารถแจ้งที่กลุ่มทะเบียนเกษตรกร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อพิจารณาเพิ่มเติมข้อมูล

ภาคผนวก 8 จำนวนเนื้อที่ขั้นต่ำที่รับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

กิจกรรมการเกษตร	รายละเอียด
1. ข้าว	เนื้อที่ตั้งแต่ 1 ไร่ ขึ้นไป
2. พืชไร่	อย่างน้อยอย่างหนึ่ง บนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 ไร่ ขึ้นไป
3. ผัก	อย่างน้อยอย่างหนึ่ง หรือ รวมกัน บนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 งาน ขึ้นไป หากปลูกหลายชนิดรวมกันต้องแจ้งขึ้นทะเบียนในคราวเดียวกัน
4. ไม้ดอก/ไม้ประดับ	อย่างน้อยอย่างหนึ่ง หรือ รวมกัน บนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 งาน ขึ้นไป หากปลูกหลายชนิดรวมกันต้องแจ้งขึ้นทะเบียนในคราวเดียวกัน
5. สมุนไพร	อย่างน้อยอย่างหนึ่ง หรือ รวมกัน บนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 งาน ขึ้นไป หากปลูกหลายชนิดรวมกันต้องแจ้งขึ้นทะเบียนในคราวเดียวกัน
6. ปลูกสวนป่า หรือ ปลูกป่าเศรษฐกิจ แบบสวนเฉพาะ	อย่างน้อยอย่างหนึ่ง หรือ รวมกัน บนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 ไร่ ขึ้นไป และมีจำนวนต้น ตั้งแต่ 100 ต้นขึ้นไป หากปลูกหลายชนิดรวมกันต้องแจ้งขึ้นทะเบียนในคราวเดียวกัน
7. ปลูกไม้ผล หรือ ไม้ยืนต้น แบบสวนเดี่ยว	อย่างน้อยอย่างหนึ่งหรือรวมกัน บนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 ไร่ ขึ้นไป หากปลูกหลายชนิดรวมกันต้องแจ้งขึ้นทะเบียนในคราวเดียวกัน โดยให้อ้างอิงจำนวนต้นต่อไร่ ตามภาคผนวก 9 หากไม่มีให้ใช้วิธีเทียบเคียงกับพืชที่มี และให้เป็นไปตามหลักวิชาการ
8. ปลูกพืชแบบสวนแซม สวนผสม เกษตรผสมผสาน หรือระบบ เกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งอาจมีการเลี้ยงสัตว์ หรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมด้วย	บนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 ไร่ ขึ้นไป หากปลูกหรือเลี้ยงหลายชนิดรวมกันต้องแจ้งขึ้นทะเบียนในคราว เดียวกัน โดยหากเป็นการปลูกพืชให้อ้างอิงจำนวนต้นต่อไร่ ตามภาคผนวก 9 หากไม่มีให้ใช้วิธีเทียบเคียงกับพืชที่มี และให้เป็นไปตามหลักวิชาการ
9. เพาะเห็ด ทำผักกอก และ ผำ	
9.1 เพาะเห็ด ทำผักกอก	อย่างน้อย อย่างหนึ่ง บนเนื้อที่ตั้งแต่ 30 ตารางเมตร ขึ้นไป หากปลูกหลายชนิดรวมกันต้องแจ้งขึ้นทะเบียนในคราวเดียวกัน
9.2 ผำ (การนับเนื้อที่ ให้นับรวมเนื้อที่บ่อทั้งหมด เช่น บ่อแม่พันธุ์ บ่อเพาะเลี้ยง และ บ่อเก็บผลผลิต เป็นต้น)	(1) เลี้ยงในบ่อดิน บนเนื้อที่ตั้งแต่ 100 ตารางเมตร (25 ตารางวา) ขึ้นไป หรือ (2) เลี้ยงในบ่อซีเมนต์ หรือ วงบ่อซีเมนต์ หรือ บ่อพลาสติก หรือ แนวตั้ง บนเนื้อที่ตั้งแต่ 50 ตารางเมตร (12.5 ตารางวา) หรือ เข้าหลักเกณฑ์ ดังนี้ - บ่อซีเมนต์ ขนาด 50 ตารางเมตร - วงบ่อ ขนาด 60*30 ซม. จำนวนไม่น้อยกว่า 28 บ่อ - วงบ่อ ขนาด 60*40 ซม. จำนวนไม่น้อยกว่า 20 บ่อ

กิจกรรมการเกษตร	รายละเอียด
	- วงบ่อ ขนาด 80*40 ซม. จำนวนไม่น้อยกว่า 15 บ่อ
10. เพาะปลูกพืชในระบบโรงเรือนถาวร	ขนาดตั้งแต่ 6x12 เมตร (ขั้นต่ำ 72 ตารางเมตร) ขึ้นไป
11. ทำนาเกลือสมุทร	เนื้อที่ตั้งแต่ 1 ไร่ ขึ้นไป
12. เพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ	
12.1 ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง	อย่างไร อย่างหนึ่ง จำนวนตั้งแต่ 10 รัง ขึ้นไป
12.2 ชันโรง	จำนวนตั้งแต่ 20 รัง ขึ้นไป
12.3 ครั่ง	จำนวนตั้งแต่ 5 ตัน (ไม่ยีนตัน) ขึ้นไป
12.4 จิ้งหรีด	จำนวนตั้งแต่ 10 บ่อขึ้นไป (บ่อขนาดตั้งแต่ 1.2x2.4 เมตร) หรือพื้นที่ไม่น้อยกว่า 2.88 ตารางเมตร นับเป็น 1 บ่อ หากมีเศษทศนิยมให้ปัดทิ้ง
12.5 ดั่งสาकु ไล่เดือน	อย่างไร อย่างหนึ่ง จำนวนตั้งแต่ 30 ตารางเมตร ขึ้นไป
12.6 แมลงเศรษฐกิจอื่นๆ	ให้ใช้วิธีเทียบเคียงกับแมลงเศรษฐกิจข้างต้น และให้เป็นไปตามหลักวิชาการ
13. กัญชง กัญชา และกระท่อม	
13.1 กัญชง	(1) ปลูกกลางแจ้ง เป็นสมุนไพรมนเนื้อที่ตั้งแต่ 30 ตารางเมตร (7.5 ตารางวา) ขึ้นไป และต้องมีจำนวนต้นไม่น้อยกว่า 6 ต้น หรือ (2) ปลูกกลางแจ้ง เป็นพืชไร่ (เส้นใย) มนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป หรือ (3) ปลูกในโรงเรือนถาวร เป็นสมุนไพรมนขนาดตั้งแต่ 30 ตารางเมตร ขึ้นไป
13.2 กัญชา	(1) ปลูกกลางแจ้ง เป็นสมุนไพรมนเนื้อที่ตั้งแต่ 30 ตารางเมตร (7.5 ตารางวา) ขึ้นไป และต้องมีจำนวนต้นไม่น้อยกว่า 6 ต้น หรือ (2) ปลูกในโรงเรือนถาวร เป็นสมุนไพรมนขนาดตั้งแต่ 30 ตารางเมตร ขึ้นไป
13.3 กระท่อม	ปลูกกลางแจ้ง เป็นสมุนไพรมนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 งานขึ้นไป และต้องมีจำนวนต้นไม่น้อยกว่า 20 ต้น
14. ประกอบการเกษตร ใดๆ ใด หนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน แต่ไม่ถึงจำนวนเนื้อที่ขั้นต่ำที่กำหนด ในข้อ 1 - 13	ต้องมีรายได้ในภาคการเกษตรที่คาดว่าจะได้รับ ตั้งแต่แปดพันบาทต่อปีขึ้นไป

ทั้งนี้ การคำนวณเนื้อที่ขั้นต่ำของกิจกรรมการเกษตรสามารถนับรวมจากหลายแปลง หลายเอกสารสิทธิ์ได้ โดยข้อ 1 - 7 และ ข้อ 12 ไม่จำเป็นต้องเป็นแปลงที่อยู่ติดกัน ส่วนข้อ 8 - 10 และ ข้อ 13 ต้องเป็นแปลงที่อยู่ติดกันเท่านั้น

ภาคผนวก 9 อัตราแปลงไม้ผลไม้ยืนต้นต่อเนื่องที่เพาะปลูก 1 ไร่ (โดยประมาณหรือเป็นไปตามหลักวิชาการ)

1. กลัวยหอม	200	ต้น	29. มะละกอ		
2. กลัวยไข่	200	ต้น	(ยกร่อง)	100	ต้น
3. กลัวยน้ำว้า	200	ต้น	(ไม่ยกร่อง)	175	ต้น
4. กระท้อนเปรี้ยว	25	ต้น	30. มะนาว	50	ต้น
พันธุ์ทับทิม	25	ต้น	31. มะปราง	25	ต้น
พันธุ์ปุยฝ้าย	25	ต้น	32. มะขามเปรี้ยว	25	ต้น
5. กาแฟ	170	ต้น	33. มะขามหวาน	25	ต้น
พันธุ์โรบัสต้า	170	ต้น	34. มังคุด	16	ต้น
พันธุ์อราบิก้า	400	ต้น	35. ยางพารา	76	ต้น
6. กานพลู	20	ต้น	36. ลิ้นจี่	20	ต้น
7. กระจวาน	100	ต้น	37. ลำไย	20	ต้น
8. โกโก้	150-170	ต้น	38. ละมุด	45	ต้น
9. ขนุน	25	ต้น	39. ลางสาด	45	ต้น
10. เงาะ	20	ต้น	40. ลองกอง	45	ต้น
11. จำปาตะ	25	ต้น	41. ส้มโอ	45	ต้น
12. จันทเทศ	25	ต้น	42. ส้มเกลี้ยง	45	ต้น
13. ชมพู่	45	ต้น	43. ส้มตรา	45	ต้น
14. ทูเรียน	20	ต้น	44. ส้มเขียวหวาน	45	ต้น
15. ท้อ	45	ต้น	45. ส้มจุก	45	ต้น
16. น้อยหน่า	170	ต้น	46. สาลี่	45	ต้น
17. นุ่น	25	ต้น	47. สะตอ	25	ต้น
18. บัว	45	ต้น	48. หน่อไม้ไผ่ตง	25	ต้น
19. ปาล์มน้ำมัน	22	ต้น	49. หมากร	100-170	ต้น
20. ฝรั่ง	45	ต้น	50. หม่อน	35	ต้น
21. พุทรา	80	ต้น	51. องุ่น	35	ต้น
22. เสาวรส	400	ต้น	52. แก้วมังกร	35	ต้น
23. พริกไทย	400	ต้น	53. แอปเปิล	35	ต้น
24. พลู	100	ต้น	54. อะโวคาโด	35	ต้น
25. มะม่วง	20	ต้น	55. อินทผลัม	35	ต้น
26. มะพร้าวแก่	20	ต้น	56. ยูคาลิปตัส	100	ต้น
27. มะพร้าวอ่อน	20	ต้น			
28. มะม่วงหิมพานต์	45	ต้น			

ภาคผนวก 10 ลักษณะผลผลิตและหน่วยผลผลิต

กำหนดรายงานน้ำหนักผลผลิตของพืชแต่ละชนิดตามหลักเกณฑ์ของลักษณะผลผลิตที่จัดเก็บ และหน่วยผลผลิตที่กำหนด ดังนี้

- น้ำหนักของลำต้น ใบ ดอก ฝัก ผล หรือเมล็ด
- น้ำหนัก สด หรือ แห้ง
- น้ำหนัก ฝักทั้งเปลือก หรือปอกเปลือก หรือสีฝัดแล้ว เป็นต้น

ชื่อพืช	ลักษณะผลผลิต	หน่วยผลผลิต
1. ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง	เมล็ดข้าวเปลือกที่นวดออกจากรวงข้าวแล้ว ความชื้นไม่เกิน 14-15 %	กิโลกรัม
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	เมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่สีออกจากฝักแล้ว ความชื้นไม่เกิน 14%	กิโลกรัม
3. ข้าวฟ่าง	เมล็ดข้าวฟ่างที่สีออกจากช่อแล้ว ความชื้นไม่เกิน 14%	กิโลกรัม
4. ถั่วเขียว	เมล็ดถั่วเขียวที่กะเทาะเปลือกออกจากฝักแล้ว ความชื้นไม่เกิน 14%	กิโลกรัม
5. ถั่วเหลือง	เมล็ดถั่วเหลืองที่กะเทาะเปลือกออกจากฝักแล้ว ความชื้นไม่เกิน 14%	กิโลกรัม
6. ถั่วลิสง	เมล็ดถั่วลิสงทั้งเปลือกแห้ง	กิโลกรัม
7. อ้อยโรงงาน	ลำต้นอ้อยที่ตัดใบและยอดออกแล้ว	กิโลกรัม
8. มันสำปะหลัง	หัวมันสดที่ผ่านการทำความสะอาดเบื้องต้นแล้ว	กิโลกรัม
9. ทานตะวัน	เมล็ดทานตะวันที่สีออกจากจานดอกแล้ว ความชื้นไม่เกิน 14%	กิโลกรัม
10. หอมแดง	หอมแดงแห้งทั้งต้นรวมใบ ณ 7 วัน (หอมแดงเหี่ยว)	กิโลกรัม
11. กระเทียม	กระเทียมแห้งทั้งต้นรวมใบ ณ 90 วัน	กิโลกรัม
12. หอมหัวใหญ่	หอมหัวใหญ่ตัดจุกแล้ว ณ 7 วัน	กิโลกรัม
13. มันฝรั่ง	หัวมันฝรั่งสด	กิโลกรัม
14. พริกไทย	เมล็ดพริกไทยดำ	กิโลกรัม
15. สับปะรด	ผลสดที่ตัดจุกและต้นออกแล้ว	กิโลกรัม
16. กาแฟ	สารกาแฟ ความชื้นไม่เกิน 14 %	กิโลกรัม
17. ปาล์มน้ำมัน	ผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลาย	กิโลกรัม
18. ยางพารา	ยางแผ่นดิบ	กิโลกรัม
19. มะพร้าว	มะพร้าวผลแก่ทั้งเปลือก	ผล
20. พืชผักอื่น ๆ	ผลผลิตสด หลังทำความสะอาดเบื้องต้นแล้ว	กิโลกรัม

ลักษณะผลผลิตและหน่วยผลผลิตของแมลงแต่ละชนิด

ที่	ชื่อแมลง	หน่วย การเลี้ยง	ลักษณะผลผลิต	หน่วย ผลผลิต
1.	ผึ้งพันธุ์	รัง	น้ำผึ้ง ที่ผ่านขบวนการย่อยภายในตัวผึ้งพันธุ์ ทำการบ่มจนของเหลวนั้น มีความเข้มข้นสูง หรือมีความชื้นน้อยกว่า 20%	กิโลกรัม
2.	ผึ้งโพรง	รัง	น้ำผึ้ง ที่ผ่านขบวนการย่อยภายในตัวผึ้งโพรง ทำการบ่มจนของเหลวนั้น มีความเข้มข้นสูง จนน้ำผึ้งบ่มสุก	กิโลกรัม
3.	ชันโรง	รัง	น้ำผึ้ง ที่ผ่านขบวนการย่อยภายในตัวชันโรง ทำการบ่มจนของเหลวนั้น มีความเข้มข้นสูง จนน้ำผึ้งบ่มสุก	กิโลกรัม
			พรอพอลิส(ชัน) พรอพอลิสเป็นสารที่ชันโรงงานรวบรวมมาจากยางไม้ โดยเฉพาะ ยางที่เคลือบอยู่บริเวณตาใบ มีลักษณะเป็นยางเหนียว สีน้ำตาลส้มถึงแดง แล้วแต่ชนิดของต้นไม้	กิโลกรัม
4.	ครั่ง	ต้น	ครั่งดิบ (Stick Lac) เป็นครั่งที่ผู้เลี้ยงกะเทาะ หรือแกะออกจากกิ่งต้นไม้ที่ใช้เลี้ยง ครั่ง เหลือแต่เนื้อครั่ง จะมีวัตถุเจือปนอยู่หลายอย่าง เช่น ชัน สีครั่ง ขี้ผึ้ง ซากของ แม่ครั่งที่ตาย กิ่งหรือเปลือกไม้ เป็นต้น	กิโลกรัม
5.	จิ้งหรีด	บ่อ	ตัวจิ้งหรีด เป็นตัวจิ้งหรีดที่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 35 -60 วัน เพศผู้จะมีปีกคู่ หน่าย่นสามารถทำให้เกิดเสียงโดยการใช้ปีกคู่หน้าถูกัน เพศเมียจะมีอวัยวะวางไข่ยาวแหลมคล้ายเข็มยื่นออกมาจากส่วนท้อง	กิโลกรัม
			ไข่จิ้งหรีด คือ ผลผลิตจากจิ้งหรีดที่เกษตรกรสามารถนำไปขยายพันธุ์ต่อไปได้ มีลักษณะสีขาวนวล เรียวยาว คล้ายเมล็ดข้าวสาร เมื่อไข่อายุ 10 วันขึ้นไปจะมีสี เหลืองและดำ ก่อนที่จะฝักเป็นตัวอ่อนจิ้งหรีดอายุประมาณ 1 -10 วัน	ชิ้น
6.	ด้วงสาคร	กาละมัง	ตัวหนอนด้วงสาคร เป็นตัวหนอนที่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 40- 35 วัน มีสีเหลืองปนน้ำตาล	กิโลกรัม
		คู่	พ่อแม่พันธุ์ด้วงสาคร เป็นตัวด้วงสาครที่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 90 -184 วัน มีสีน้ำตาลอมส้มหรือน้ำตาลปนดำปากยาวแบบบางมีวงโค้ง มีจุดแต้มสีน้ำตาลเข้มกระจายบริเวณด้านบนของอกปล้องแรก ตัวเมียมีวงเรียวเล็กไม่มีแผงขนที่ปลายวง ตัวผู้มีวงสั้นอ้วนมีแผงขนที่ปลายวง	คู่

ภาคผนวก 11 ตราสัญลักษณ์และตัวอย่างเมื่อประทับตราสัญลักษณ์ในสมุดทะเบียนเกษตรกร

ตัวอย่างเมื่อประทับตราสัญลักษณ์ในหน้าข้อมูลพื้นฐานของสมุดทะเบียนเกษตรกร
(ตราสัญลักษณ์ ขนาด 1 นิ้ว)

ทะเบียนเกษตรกร	สถานที่ขึ้นทะเบียน
รหัสทะเบียนเกษตรกร	
วันที่ขึ้นทะเบียน	
ชื่อเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียน	
เลขประจำตัวประชาชน	
วันเดือนปีเกิด	
เลขรหัสประจำบ้าน	
ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน	
	
	ลงชื่อ ..... เกษตรกร (นางสงเสริม รักการเกษตร)

ภาคผนวก 12 คุณสมบัติเฉพาะ เครื่องพิมพ์ Passbook สมุดทะเบียนเกษตรกร

1. เป็นเครื่องพิมพ์สำหรับพิมพ์สมุดบัญชีโดยเฉพาะ (Passbook Printer) ระบบ DOT MATRIX ขนาดไม่น้อยกว่า 24 หัวเข็ม
2. มีไฟและจอแสดงผลแบบ LCD บอกสถานะเครื่องพิมพ์และสามารถปรับตั้งค่า Configuration ได้จากเครื่องโดยแสดงค่าที่กำหนดจากจอแสดงผลของเครื่องพิมพ์ได้ หรือโดยการใส่กระดาษเข้าไปในเครื่องได้เป็นอย่างน้อย
3. เป็นระบบการพิมพ์แบบแนวราบ (FLATBED) เพื่อป้องกันการติดขัดของเอกสารระหว่างพิมพ์ สามารถพิมพ์เอกสารทั้งในรูปแบบสมุด (PASSBOOK) และกระดาษธรรมดา ได้เป็นอย่างน้อย
4. สามารถทำงานร่วมกับระบบต่างๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตรได้ โดยรูปแบบตัวอักษรที่พิมพ์ออกมานั้น ต้องเหมือนหรือคล้ายกับรูปแบบตัวอักษรที่กรมส่งเสริมการเกษตรใช้อยู่ และผ่านการทดสอบกับระบบงานของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยสามารถพิมพ์งานได้อย่างถูกต้องตามกำหนด
5. สามารถปรับระยะห่างระหว่างหัวพิมพ์และเอกสารโดยอัตโนมัติได้
6. สามารถวางสมุด หรือกระดาษธรรมดาที่ช่องป้อนกระดาษตรงตำแหน่งใดก็ได้ และสามารถส่งพิมพ์ก่อนหรือหลังใส่สมุด หรือกระดาษธรรมดาได้
7. มีความละเอียดในการพิมพ์ไม่น้อยกว่า 240 x 360 dpi
8. มีความเร็วในการพิมพ์ไม่น้อยกว่า 370 CPS ใน Draft Mode (ที่ขนาด 10 ตัวอักษรต่อนิ้ว)
9. มีความกว้างของพื้นที่พิมพ์ไม่น้อยกว่า 240 mm หรือ 94 ตัวอักษร ที่ 10 CPI ได้เป็นอย่างน้อย
10. สามารถตั้งการเว้นระยะระหว่างบรรทัดได้ที่ 1/6 นิ้ว ได้เป็นอย่างน้อย
11. สามารถพิมพ์ขนาดตัวอักษรต่อนิ้วได้ที่ 10 และ 12 CPI ได้เป็นอย่างน้อย
12. สามารถป้อนกระดาษความหนา 2 mm ได้เป็นอย่างน้อย
13. สามารถเชื่อมต่อกับพอร์ตมาตรฐาน USB 2.0 ได้เป็นอย่างน้อย
14. มีหน่วยความจำ (Buffer) ไม่น้อยกว่า 256 KB
15. สามารถพิมพ์ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และตัวเลขได้เป็นอย่างน้อย
16. สามารถใช้งานกับระบบปฏิบัติการ Windows 7,8,10 ได้เป็นอย่างน้อย และมี Software Driver ที่สามารถเชื่อมต่อกับระบบปฏิบัติการได้
17. มีคู่มือการใช้งานภาษาไทย สายไฟฟ้า และสายเชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ อย่างน้อย 1 ชุด
18. มีหมึกพิมพ์จำนวนไม่น้อยกว่า 5 ชุด

ที่ปรึกษา

นางอัญชลี สุวจิตตานนท์	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นางธัญธิตา บุญญมณีกุล	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นายสัมฤทธิ์ เทวะภูมิ	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผู้จัดทำ

นางสาวมนัชญา อุทัยฉาย	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ กลุ่มทะเบียนเกษตรกร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นายรังสี มุติ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ กลุ่มทะเบียนเกษตรกร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นายกีรเดช โรจน์กิจอนันต์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ กลุ่มทะเบียนเกษตรกร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นางสาวจารุพรรณ เฟื่องจันทร์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กลุ่มทะเบียนเกษตรกร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นางสาวลักขณา แก้วปัญญา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กลุ่มทะเบียนเกษตรกร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร